

Specifičnosti provedbe nabava u okviru EU projekata sektorskih naručitelja na primjeru javne nabave uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

Behin, Martina

Professional thesis / Završni specijalistički

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:051947>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-14**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

Završni rad br. 018/PiEUf/2023

**Specifičnosti provedbe nabava u okviru EU projekata sektorskih naručitelja na primjeru
javne nabave uređaja za pročišćavanje otpadnih voda**

Martina Behin, 0010116471

Varaždin, svibanj, 2023. godine

Ova stranica namjerno ostaje prazna kod ispisa

Sveučilište Sjever

POSLIJEDIPLOMSKI SPECIJALISTIČKI STUDIJ

PODUZETNIŠTVO I EU FONDOVI

Završni rad br.: 018/PiEUf/2023

Specifičnosti provedbe nabava u okviru EU projekata sektorskih naručitelja na primjeru javne nabave uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

Student

Martina Behin, 0010116471

Mentor

Prof.dr.sc. Ante Rončević

Varaždin, svibanj 2023. godine

Prijava specijalističkog poslijediplomskog rada

Definiranje teme specijalističkog poslijediplomskog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za ekonomiju

STUDIJ poslijediplomski specijalistički studij Poduzetništvo i EU fondovi

PRISTUPNIK Martina Behin

MATIČNI BROJ 0010116471

DATUM 28.04.2023.

KOLEGIJ Poduzetničke financije

NASLOV RADA Specifičnosti provedbe nabava u okviru EU projekata sektorskih naručitelja na primjeru javne nabave uređaja za pročišćavanje otpadnih voda

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU The specifics of the implementation of procurement within the framework of EU projects of sectoral contracting authorities on the example of public procurement of waste water treat

MENTOR prof.dr.sc. Ante Rončević

ZVANJE redoviti profesor

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. doc.dr.sc. Tomislav Radoš, predsjednik
2. izv.prof.dr.sc. Berislav Andrić, član
3. prof.dr.sc. Ante Rončević, mentor
4. izv.prof.dr.sc. Petar Mišćević, zamjenski član
5. _____

Zadatak specijalističkog poslijediplomskog rada

BROJ 018/PIEUf/2023

OPIS

Obzirom na specifičnosti postupaka javne nabave sektorskih naručitelja koji ih provode sukladno Zakonu o javnoj nabavi i njihovo djelovanje u svojstvu korisnika kad su nabave su/financirane u okviru EU projekata, ovim radom se treba utvrditi može li se postupak javne nabave u okviru EU projekta provoditi sukladno jedinom referentnom Zakonu o javnoj nabavi koji uređuje postupke javne nabave, ili je potrebno nadograditi ZJN s jedinstvenim pravilima za provođenje takvih nabava s ciljem smanjenja financijskih korekcija.

U praksi pod pitanje dolazi i svrha provedbe dvostruke kontrole posredničkih tijela; obzirom da ex-ante provjera DoN-a rezultira preporukama savjetodavne i neobavezujuće prirode iza koje posredničko tijelo kao takvo ne stoji i podložna je penalizaciji kasnije ex-post kontrole.

Svrha istraživanja je utvrđivanja jednog od glavnih načela javne nabave, a to je ekonomičnost trošenja javnog (i/ili europskog) novca obzirom na planiranu vrijednost nabave ugovorenu Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava.

Zadatak specijalističkog poslijediplomskog rada (nastavak)

OPIS

Specifičnosti javnih nabava koje se provode u sklopu EU projekta i međusobna ovisnost Zakona o javnoj nabavi te svih ostalih dokumenata koje je neophodno primjenjivati sukladno Zakonu o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu Europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj (NN 92/14) kao i Uredbi o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda utječu na vrijeme trajanja procesa javne nabave predmeta u sklopu EU projekta.

Postavljaju se 2 ključna pitanja:

P 1- je li postupak nabave i ugovaranje ekonomski najpovoljnije ponude (ENP) u okviru EU projekta, specifičnog predmeta nabave radova izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV), moguće planirati za proračunsku/poslovnu godinu s aspekta roka provedbe procesa javne nabave?

P 2- je li postupak nabave i ugovaranje ekonomski najpovoljnije ponude (ENP) u okviru EU projekta, specifičnog predmeta nabave radova izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV), moguće planirati za proračunsku/poslovnu godinu s aspekta planirane vrijednosti sukladno Planu nabave?

Iz svega navedenog, očekuje se da ovaj specijalistički rad, kroz pregled problematike specifičnosti procesa i postupaka javne nabave u praksi, potakne (zakonodavstvo) i stručnu javnu raspravu na dopunu Zakona, pravilnika i uputa sukladno stvarnim zahtjevima koje postavlja specifično europsko tržište i pravila postupanja u specifičnim nabavama u okviru EU projekata, s ciljem nužnih korekcija u ex-post kontroli i na kraju ekonomičnog trošenja javnog novca.

MMT

MMT

ZADATAK URUČEN

24.05.2023.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'M. M. M.', written over a horizontal line.

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, MARTINA BEHIN (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključiva autorica završnog rada pod naslovom SPECIFIČNOSTI PROVEDBE NABAVA U OKVIRU EU PROJEKATA SEKTORSKIH NARUČITELJA NA PRIMJERU JAVNE NABAVE UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

(upisati ime i prezime)

Behin, Martina
(vlastoručni potpis)

Sukladno čl. 83. Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu svenčilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Sukladno čl. 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje znanstvena i umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.

Predgovor

Zahvaljujem svima koji su me pratili i podržavali kroz ovo edukacijsko putovanje.

Veliko hvala mojoj obitelji, koja vjeruje u mene i potiče me da budem bolja i bolja svakim novim danom

...moje ste stanice odmora i motivacija za nastavak puta koji me vodi do novih razina života...

Također zahvaljujem upravi poduzeća Varkom d.o.o. Varaždin, koja je ustupila sve podatke potrebne za izradu Rada.

Velika zahvala i dragoj, prije svega, prijateljici Sandri koja je sa mnom podijelila svoje znanje, uvijek bila prepuna razumijevanja i podrška za sve nove izazove s kojima sam se susrela u našem zajedničkom poslovnom suživotu.

...hvala ti na prijateljstvu koje se s poslovnog okvira, prelilo u privatne živote i učinilo moj život bogatijim za jedno divno biće kao što si ti...svemire -hvala ti-...

Posebnu zahvalu upućujem mentoru prof.dr.sc. Anti Rončeviću, koji me usmjeravao te svojim savjetima i izrazitom stručnošću omogućio da ovaj Rad ugleda svoje svjetlo i donese još jednu potvrdu da se trud isplati.

Sažetak

Ministarstvo gospodarstva Republike Hrvatske, 2012.godine donijelo je „Pravilnik o popisu obveznika primjene Zakona o javnoj nabavi“ kojim je raspisan popis javnih i sektorskih naručitelja. Postupci javne nabave, definirani su i regulirani Zakonom o javnoj nabavi (NN 120/16, 114/22) i podrazumijevaju skup aktivnosti koje naručitelji, koji samostalno ne stječu financijska sredstva nego su neposredni ili posredni korisnici državnog ili lokalnog proračuna, moraju provesti prije zaključivanja ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga.

Prema ZJN-u, a u skladu sa spomenutim Pravilnikom, u ovom se radu predstavila i razmatrala problematika sektorskih naručitelja iz vodnog gospodarstva, kroz postupak javne nabave radova, za projekt sufinanciran sredstvima iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Fokus istraživanja usmjeren je na razdoblje provedbe procesa javne nabave kroz postupak, kao postavljeni izazov u realizaciji dobivenih sredstava iz Europskih fondova.

Cilj istraživanja je dati odgovor na pitanja:

- može li se postupak javne nabave u okviru EU projekta provoditi sukladno jedinom referentnom Zakonu o javnoj nabavi koji uređuje postupke javne nabave, ili je potrebno nadograditi ZJN s jedinstvenim pravilima za provođenje takvih nabava s ciljem smanjenja financijskih korekcija
- koja je svrha provedbe dvostruke kontrole posredničkih tijela; obzirom da ex-ante provjera DoN-a rezultira preporukama savjetodavne i neobavezujuće prirode iza koje posredničko tijelo kao takvo ne stoji, i podložna je penalizaciji kasnije ex-post kontrole
- da li javna nabava sektorskog naručitelja u sklopu EU projekata ekonomično troši javni (i/ili europski) novac obzirom na planiranu vrijednost nabave ugovorenu Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava

Svrha istraživanja, je steći uvid u specifičnosti javnih nabava sektorskih naručitelja koje se provode u sklopu EU projekta i međusobnu ovisnost Zakona o javnoj nabavi i svih ostalih dokumenata koje je neophodno primjenjivati sukladno Zakonu o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu Europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj (NN 92/14) i Uredbi o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda. I steći uvid u vrijeme trajanja procesa javne nabave predmeta u sklopu EU projekta.

Ključne riječi: javna nabava, EU fondovi, rok provedbe postupka javne nabave, Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave

Abstract

In 2012, the Ministry of Economy adopted the “Ordinance on the list of entities bound by the Public Procurement Act”, which published a list of public and sectoral contracting authorities.

The Public Procurement procedures are defined and regulated by the Public Procurement Act (PPA, current edition, Official Gazette 120/16, 114/22) and include a set of activities that contracting entities, who do not independently acquire financial means for their business, but are direct or indirect beneficiaries of the state or local budget, must carry out before concluding a public procurement contract for procuring goods, works and services.

According to the PPA, and in accordance with the aforementioned Ordinance, this paper presented and discussed the issues of sectoral contracting entities from the water management, through the public procurement procedure of works, for a project co-financed by the European Structural and Investment Funds.

The aim of this research is to answer the following questions:

- can the public procurement procedure within the framework of this EU project be carried out in accordance with the only available Public Procurement Act that regulates public procurement procedures, or is it necessary to upgrade the PPA with unique regulations for conducting such public procurement procedures, in order to minimize financial corrections
- what is the exact purpose of implementing dual control of intermediate bodies, since the ex-ante control of the Procurement Document (PD) results in recommendations that remain advisory and non-binding in nature which the intermediate bodies as such does not stand behind, and is subject to the penalty of a later ex-post control.
- whether sectoral contracting entities that carry out public procurement procedures as part of EU projects, spend public (and/or European) funds efficiently and in accordance with the planned procurement value that was arranged in the Grant Agreement

The purpose of this research is to gain insight into the specific nature of the public procurement procedure of sectoral contracting entities, that is carried out as part of this EU project and the interdependence of the Public Procurement Act and all other documents that must be applied in accordance with the Act on the Establishment of an Institutional Framework for the Implementation of European Structural and Investment Funds in the Republic of Croatia (Official Gazette 92/14) and the Regulation on bodies in the system of management and control of the use of the European Social Fund, the European Fund for Regional Development and the Cohesion Fund. And gain insight into the duration of the process of public procurement of items as part of the EU project.

Keywords: Public procurement, EU funds, The deadline for the implementation of the procurement procedure, The State Commission for Supervision of Public Procurement Procedures

Popis korištenih kratica

ZJN	Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16)
EU	Europska unija
NARUČITELJ	Javni i sektorski naručitelji
JAVNI NARUČITELJ	Sektorski naručitelji
DRUŠTVO	Varkom d.d. / Varkom d.o.o.
JN	Javna nabava
UPOV	Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda Varaždin
ENP	Ekonomski najpovoljnija ponuda
FIDIC	Međunarodno udruženje savjetodavnih inženjera (<i>Fédération internationale des ingénieurs-conseils</i>) *Opći uvjeti ugovaranja
EOJN	Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske
ESI	Europski strukturni i investicijski fondovi
VFO	Višegodišnji financijski okvir
NGEU	EU sljedeće generacije (Next Generation EU)
OPKK	Operativni program konkurentnost i kohezija
SC	Specifični cilj
MFI	Monetarne financijske institucije
MV	Nabava male vrijednosti (procijenjene)
VV	Nabava velike vrijednosti (procijenjene)
PT1	Posredničko tijelo razine 1 – Ministarstvo zaštite okoliša i energetike / Ministarstvo poljoprivrede
PT2	Posredničko tijelo razine 2 – Hrvatske vode
DoN	Dokumentacija o nabavi
GS	Gospodarski subjekt
ESPD	Standardni obrazac europske jedinstvene dokumentacije o nabavi
SAFU	Središnja agencija za financiranje i ugovaranja
TED	Tenders Electronic Daily
DKOM	Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave
REACT - EU	Inicijativa Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
ERDF	Europski fond za regionalni razvoj
ESF	Europskog socijalnog fonda
NSRO	Nacionalni strateški referentni okvir
ZNP	Zajednička nacionalna pravila

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Definiranje problema istraživanja	3
1.2. Ciljevi istraživanja.....	9
1.3. Postavljanje istraživačkih pitanja	11
1.4. Metodologija istraživanja	12
1.5. Struktura rada	13
2. JAVNA NABAVA	15
2.1. Temeljni pojmovi	15
2.2. Postupak i sudionici.....	Pogreška! Knjižna oznaka nije definirana.
2.3. Vrste postupaka nabave.....	26
2.3.1. Jednostavna nabava.....	26
2.3.2. Postupci nabave male (MV) i velike (VV) vrijednosti provode se isključivo sukladno ZJN.....	29
2.3.2.1. Nabava male vrijednosti.....	30
2.3.2.2. Nabava velike vrijednosti	31
2.4. Sudionici u postupcima javne nabave	32
2.5. Ekonomski najpovoljnija ponuda (ENP).....	34
2.6. Javni i sektorski naručitelji.....	38
2.7. Raščlamba postupaka javne nabave sektorskog naručitelja – sukladno ZJN	41
3. EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI (ESI)	43
3.1. Kohezijski fond i programsko razdoblje	47
3.2. Tijela u sustavu upravljanja i kontrole EU fondova nadležna za Prioritetnu os 6 unutar OPKK 2014. – 2020.	51
4. POSTUPAK JAVNE NABAVE I PROCES JAVNE NABAVE u okviru EU projekta 55	
4.1. Planovi javne nabave -preliminarni koraci do službenog početka	55
4.2. I. FAZA – Uvod i priprema postupka javne nabave sektorskog naručitelja.....	57
4.3. II. FAZA – Izrada dokumentacije o nabavi.....	60
4.4. III. FAZA –prethodno savjetovanje	61
4.5. IV. FAZA – Ex-ante kontrola.....	66
4.6. V. FAZA – Početak postupka javne nabave - objava poziva na nadmetanje	69
4.7. VI. FAZA - Otvaranje ponuda.....	73
4.8. VII. FAZA - Pregled i ocjena ponuda	74
4.9. VIII. FAZA - Odluka o odabiru/Žalba; teorija vs praksa	78
4.9.1. Trajanje postupka nabave od sklopljenog ugovora o dodjeli do sklopljenog ugovora o izvođenju radova 81	
4.9.2. Hodogram kandidiranog projekta.....	82
4.10. IX FAZA - Ex-post kontrola	83
4.10.1. Postupanje naručitelja po potvrđenoj nepravilnosti Ex-post kontrole.....	84
5. PONOVI PROCES I POSTUPAK JAVNE NABAVE	85
6. PREGLED TIJEKA PROCESA I POSTUPKA NABAVE RADOVA PO PRIORITETNOJ OSI 6 – UPOV VARAŽDIN	86
7. ISTRAŽIVANJE	88
7.1. Svrha istraživanja	89
7.2. Ciljevi i istraživačka pitanja	89
7.3. Rezultati istraživanja	90
7.4. Diskusija rezultata istraživanja	93
7.5. Istraživačka ograničenja	96
8. ZAKLJUČAK	97

9. POPIS SLIKA.....	102
10. LITERATURA	104
11. PRILOZI.....	114

1. UVOD

Ulaskom Republike Hrvatske 2013.godine u Europsku uniju, ispregovarale su se mogućnosti korištenja sredstava iz strukturnih fondova Europske unije te su se tako otvorile nove prilike za sufinanciranje infrastrukturnih projekata. Ugovori o javnoj nabavi imaju važnu ulogu u gospodarstvima država članica, a njihova ukupna vrijednost u BDP-u Unije iznosi više od 16 %¹. Kao članica Unije i Hrvatska je obavezna doprinostiti proračunu Europske unije, te se u svojim nabavama, a naročito financiranim javnim novcem mora pridržavati načela slobodnog kretanja ljudi, dobara, usluga i kapitala unutar EU-a. Da bi sudjelovanje na otvorenom tržištu bilo pristupačnije svima, Unija je donijela zakonodavstvo s ciljem usklađivanja nacionalnih propisa i uvođenja obveza u pogledu objavljivanja poziva na nadmetanje i objektivnih mjerila na temelju kojih se ponude razmatraju².

Stoga, u svrhu razvoja i povećanja BDP-a, a kako bi mogla koristiti sredstva iz fondova i RH je imala obavezu uskladiti vlastite pravne i zakonodavne okvire sa pravnim aktima Europske unije. Tako su uslijedile obveze usklađenja zakonodavnog okvira za javni sektor koji upravlja i troši javni novac. Prije provedbe zakonodavstva Zajednice samo se 2 % ugovora o javnoj nabavi dodjeljivalo poduzećima izvan nacionalnih granica³. A kako trošenje javnog novca zahtijeva ekonomične i učinkovite postupke nabave, racionalno trošenje te transparentno postupanje koje pruža jednake mogućnosti svim zainteresiranim gospodarskim subjektima koji žele sudjelovati u postupcima javne nabave za nabavku radova, roba i usluga od strane javnog sektora, s 01.01.2017.g., stupio je na snagu novi Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16), s pravnom stečevinom EU⁴ koji omogućava otvoreno tržište s ciljem ugovaranja ekonomski najpovoljnije ponude.

Pravni akti Europske unije s kojima su odredbe ZJN-a u skladu jesu 5 slijedećih Direktiva⁵:

1. Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi
2. Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga

¹ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/34/ugovori-o-javnoj-nabavi> (pristupljeno 24.04.2023.)

² <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/34/ugovori-o-javnoj-nabavi> (pristupljeno 24.04.2023.)

³ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/34/ugovori-o-javnoj-nabavi> (pristupljeno 24.04.2023.)

⁴ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije L 94 od 28. ožujka 2014.

⁵ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije L 94 od 28. ožujka 2014. (str. 65-91; 243-277)

3. Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima⁶

4. Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa o primjeni pravila Zajednice u postupcima nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnoga gospodarstva, energetskom, prometnom i telekomunikacijskom sektoru⁷

5. članci 2., 12. i 13. Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama u području obrane i sigurnosti koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji te izmjenama i dopunama Direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ⁸

Iako procedure javne nabave ne ovise o izvorima financiranja, procesi javne nabave su/financirane sredstvima EU moraju se provoditi u skladu s načelima EU-a, koja obuhvaćaju i postupke javne nabave u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi. Iz tog razloga javne nabave su/financirane sredstvima EU, daleko su specifičnije u provedbi od regularnih javnih nabava koje se su/financiraju nacionalnim sredstvima.

Specifičnosti se u najvećoj mjeri ističu kroz obavezu provođenja duple kontrole koja nije predviđena Zakonom o javnoj nabavi, ali je njeno provođenje obaveza sukladno Vladijoj Odluci o obvezi provedbe prethodne (ex-ante) kontrole javnih nabava u okviru projekata koji se namjeravaju sufinancirati i sufinanciraju iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. - 2020. (NN 87/2018)⁹, odnosno stalna praksa postupaka koje se financiraju u sklopu OPKK 2014.-2020. po prioritetnoj osi 6 sukladno uputama SAFU (Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije)¹⁰. Dupla kontrola odnosi se na ex-ante prethodnu provjeru DoN-a sektorskom naručitelju iz vodnog gospodarstva koja podliježe i kasnijoj ex-post kontroli u kojoj naručitelju prijete penalizacija zbog utvrđenih nepravilnosti ne/primjenom preporuka po ex-ante provjeri, odnosno utvrđenih nepravilnosti prema kontrolnoj listi nadležnih kontrolnih tijela.

⁶ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: DIREKTIVA VIJEĆA 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A01989L0665-20140417> (pristupljeno 16.11.2021.)

⁷ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: DIREKTIVA VIJEĆA 92/13/EEZ od 25. veljače 1992. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A01992L0013-20140417> (pristupljeno 16.11.2021.)

⁸ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0081&from=BG> (pristupljeno 16.11.2021.)

⁹ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_09_87_1709.html (pristupljeno 24.04.2023.)

¹⁰ https://www.safu.hr/datastore/filestore/10/Uputa-za-dostavu-DoN-na-ex-ante-pregled_1.pdf (pristupljeno 24.04.2023.)

Stoga se postupci javne nabave su/financirani sredstvima Europske unije razmatraju kao ukupni procesi kroz koje naručitelji djeluje sukladno Zakonu o javnoj nabavi, ali i svim ostalim propisima i uputama koje su aktualne ovisno o financijskom razdoblju od strane SAFU-a, Europske komisije i samog nacionalnog gospodarstva. Jer nije dovoljno samo ugovoriti ekonomski najpovoljniju ponudu sukladno ZJN, već provesti postupak i zaključiti ugovor bez kasnije penalizacije kontrolnih tijela, a što je upravo definirano kroz Strateški okvir za korištenje ESI fondova koji je postavljen Zakonom o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu Europskih strukturnih i investicijskih fondova u RH u financijskom razdoblju 2014.-2022., Sporazumom o partnerstvu, operativnim programima, Zajedničkim nacionalnim pravilima te uredbama koje propisuju nadležnost pojedinih tijela za svaki ESI instrument.

1.1. Definiranje problema istraživanja

U cilju promicanja skladnog i sveobuhvatnog razvoja, Europska unija radi na jačanju svoje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije. Osobito se teži smanjenju razlika u stupnju razvoja pojedinih regija. Među njima se posebna pozornost poklanja ruralnim područjima, područjima zahvaćeni industrijskom tranzicijom i regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama¹¹.

Kohezijska politika glavna je investicijska politika Europske unije koja pruža pogodnosti za sve regije i gradove u Uniji. Podupire gospodarski rast, otvaranje radnih mjesta, poslovnu konkurentnost, održivi razvoj i zaštitu okoliša¹². Vijeće o kohezijskoj politici procjenjuje da će se učinak poluge kohezijske politike primjetiti nakon 15 godina od završetka razdoblja provedbe, kad će svaki euro potrošen na kohezijsku politiku generirati 2,7 eura dodatnog BDP-a na razini EU-a¹³

Tri su glavna fonda Kohezijske politike:

1. Europski fond za regionalni razvoj (ERDF),
2. Europski socijalni fond (ESF) i
3. Kohezijski fonda

¹¹ Republika Hrvatska; Ministarstva pravosuđa i uprave- točka 68. <https://mpu.gov.hr/osnove-sustava-europske-unije-23905/23905> (pristupljeno 06.04.2023.)

¹² Europski parlament; Kohezija; Regionalna i kohezijska politika; Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija – Informativni članak ožujak, 2022: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/93/ekonomska-socijalna-i-teritorijalna-kohezija> (pristupljeno 06.04.2023.)

¹³ Odlomak preuzet iz: Osmog izvješća o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, Kohezija u Europi do 2050., poglavlje 9.: Učinak kohezijske politike

U financijskoj perspektivi 2014.-2020., na raspolaganju su bila još dva fonda: Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD) i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR), a svih pet fondova ima zajednički naziv: „**Europski strukturni i investicijski fondovi**“ (ESI fondovi).

Problem koji se istražuje ovim radom je racionalno trošenje javnih i/ili europskih financijskih sredstava u postupcima javnih nabava sektorskih naručitelja u sklopu EU projekata, a koje se prati kroz:

- Financijsku vrijednost ekonomski najpovoljnije ponude predmeta nabave koju nabavlja sektorski naručitelj u sklopu EU projekta, a u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi
- Vremenski period provedbe ukupnog procesa javne nabave od prvog Plana nabave sektorskog naručitelja u kojem je definiran predmet javne nabave za poslovnu godinu sukladno ZJN 120/16, do sklapanja ugovora o izvođenju (Odluke Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave; poništenja postupaka)
- Vremenski period provedbe ukupnog procesa javne nabave od trenutka sklapanja Ugovora o dodjeli, do odgovora ex-post kontrole (potencijalne penaizacije i raskidi ugovora)

Analizira se učinkovitost provedbe procesa javne nabave u okviru EU projekta i problem financijske vrijednosti ekonomski najpovoljnije ponude.

Učinkovitost provedbe u smislu vremena potrebnog za realizaciju postupka, analiziraju se dva aspekta:

1. Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava u okviru programa OPKK, u kojem Korisnik dostavlja Plan nabave projekta¹⁴. Kako se Ugovor o dodjeli sklapa u okviru određenog financijskog razdoblja, uspješnost provedbe postupka nabave u realnim rokovima od bitnog je značaja za realizaciju ciljeva Korisnika definiranih Ugovorom.
2. Plan nabave sukladno Zakonu o javnoj nabavi kojeg je naručitelj u obvezi donijeti za svaku poslovnu godinu, a predstavlja namjeru naručitelja da će u toj godini osigurati financijska sredstva za nabavu predmeta nabave.

¹⁴ Provedba ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz OP „Konkurentnost i kohezija“ <https://hamagbicro.hr/pitanja-i-odgovori/provedba-ugovora-o-dodjeli-bespovratnih-sredstava-iz-opkk/> (pristupljeno 24.04.2023.)

Problem financijske vrijednosti ekonomski najpovoljnije ponude razmatra se kroz međusobni odnos Plana nabave projekta, plana nabave poslovne godine i ukupno ugovorene vrijednosti predmeta nabave (naročito radova).

Obzirom da je nabava sufinancirana sredstvima Europske unije, u radu su se obradile i obaveze naručitelja prema kontrolnim tijelima koje prate cijeli postupak, jer isti podliježe dodatnim pravilima i uputama koje naručitelj mora primjenjivati, kako njegova nabava ne bi završila penalizacijom od strane Europske komisije.

1.2. Sudionici procesa i postupka javne nabave – uvod u primjer iz prakse

Sudionici u postupku javne nabave i procesu javne nabave koja se provodi u okviru EU projekta:

- **KORISNIK** - je uspješan prijavitelj s kojim se potpisuje Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava ili mu se bespovratna sredstva dodjeljuju putem Obavijesti o dodjeli bespovratnih sredstava. Izravno je odgovoran za početak, upravljanje, provedbu i rezultate projekta i u obavještanja SAFU o napretku u provedbi projekta te o provedbi mjera oglašavanja i to podnošenjem izvješća o napretku u okviru projekta ili na zahtjev samog SAFU-a¹⁵
- **NARUČITELJ** - Javni ili sektorski naručitelji dio su javnog sektora koji upravlja i troši javni novac te su Zakonom o javnoj nabavi obavezni provoditi postupke javne nabave
- **PT1** – u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija – *Ministarstvo zaštite okoliša i energetike/Ministarstvo poljoprivrede* - izrađuje kriterije za odabir projekata i dokumentaciju poziva te sudjeluje u odabiru projekata; izrađuje upute za prijavitelje, planira sredstva, provodi mjere informiranja i vidljivosti, priprema natječajnu dokumentaciju za odabir projekata, inicira strateške projekte, sudjeluje u izboru projekata koji će se financirati, sudjeluje u procesima plaćanja korisnicima i povrata sredstava kod nepravilnosti, itd.
- **SAFU** *Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU* – Posredničko je tijelo razine 2 (PT2) u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ obavlja delegirane funkcije Upravljačkog tijela; sudjeluje u odabiru projektnih prijedloga koji se podnose za financiranje iz ESI fondova, prati provedbu projekata financiranih u okviru pojedinih prioritarnih osi kroz administrativne i provjere na terenu te

¹⁵ <https://www.safu.hr/datastore/filestore/10/SAFU-Prirucnik-za-korisnike-v.pdf> (pristupljeno 24.04.2023.)

vrši financijsku kontrolu i utvrđuje prihvatljivost troškova nastalih tijekom provedbe ugovora u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.¹⁶

- **PT2** – u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija – *Hrvatske vode* - za prioritetnu os 6 Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ 2014.-2020. osiguravaju savjetovanja i stručnu potporu prema isporučiteljima vodnih usluga (IVU) kao krajnjih Korisnika na pripremi i provedbi projekata sufinanciranih sredstvima EU, radi učinkovitog korištenja europskih sredstava u sektoru voda; provodi zadaće delegirane od upravljačkog tijela, a koje se (generalno) odnose na različite vrste verifikacija vezanih uz provedbu projekata (provjere jesu li financirani proizvodi i usluge isporučeni, jesu li izdaci koje su korisnici deklarirali za projekte stvarno nastali i udovoljavaju li nacionalnim pravilima i pravilima Zajednice tijekom cijelog razdoblja njihove provedbe i trajnosti)¹⁷

U svrhu preciznije usporedbe teorije provedbe postupaka javne nabave sa praksom sektorskih naručitelja, kroz ovaj se rad predočila konkretna nabava radova sektorskog naručitelja Varkom d.d. Varaždin.

Za razmatranog naručitelja, ciljevi nabave radova infrastrukturnog projekta sufinanciranog sredstvima EU-a, bili su postavljeni u vidu¹⁸:

- Priključenja novih 40.468 stanovnika na sustav odvodnje uz pokrivenost aglomeracije Varaždin javnim sustavom odvodnje od 91% te priključenost od 95%
- Objedinjavanja sustava odvodnje kroz izgradnju kolektora i potrebnih objekata
- Osiguranja skupljanja i pročišćavanja otpadnih voda u skladu sa zahtjevima relevantnih EU Direktiva i hrvatskog zakonodavstva
- Očuvanja i poboljšanja kvalitete voda recipijenta i podzemnih voda

Realizacija postavljenih ciljeva Varkom-a d.d., zajedno sa realizacijom svih ostalih javnih isporučitelja vodnih usluga na području Republike Hrvatske, doprinosi ukupnoj ne/uspješnosti provedbe Kohezijske politike, odnosno njenih specifičnih ciljeva na području Republike Hrvatske.

¹⁶ <https://www.safu.hr/wp-content/uploads/2023/02/Izvjescje-o-radu-za-2022...pdf> (pristupljeno 24.04.2023.)

¹⁷ https://voda.hr/sites/default/files/dokumenti/eu-dokumenti/2022-07/01_obveze_korisnika_pri_provedbi_vodno-komunalnih_projekata.pdf

¹⁸ Uprava za programe i projekte EU, europske i međunarodne poslove - https://opzo-opkk.hr/projekti_post/kk-06-4-2-10-sustav-odvodnje-prociscavanja-otpadnih-voda-aglomeracije-varazdin-projekt-varazdin/ (pristupljeno 16.11.2021.)

Provedba infrastrukturnog projekta sektorskog naručitelja Varkom d.d., započela je 11. listopada 2017. godine, kada je održana svečanost potpisivanja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava te Ugovora o sufinanciranju.

Ukupni projekt podijeljen je na 5 ugovora:

- A-1 Dogradnja sustava odvodnje – Grad Varaždin i sanacija postojećeg sustava odvodnje
- A-2 Dogradnja sustava odvodnje – Općina Cestica, Vinica, Petrijanec i Sračinec
- A-3 Dogradnja sustava odvodnje – Općina Vidovec i Maruševec
- A-4 Dogradnja sustava odvodnje – Općina Beretinec, Sveti Ilija, Gornji Kneginec i Trnovec Bartolovečki
- A-5 Dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Varaždin (III. stupanj kapaciteta 127.000 ES)

Infrastrukturni projekt korisnika Varkom d.d. uspješan je ukoliko se uspješno zaključi i realizira svih 5 ugovora, odnosno 5 predmeta javne nabave.

Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin

KORISNIK
Varkom

PARTNERI

- Grad Varaždin
- Općina Cestica
- Općina Vinica
- Općina Petrijanec
- Općina Sračinec
- Općina Maruševec
- Općina Vidovec
- Općina Beretinec
- Općina Sveti Ilija
- Općina Gornji Kneginec
- Općina Trnovec Bartolovečki

RAZDOBLJE PROVEDBE PROJEKTA
2017. – 2021.

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA
855.830.201,00 kuna

UKUPNI PRIHVATLJIVI TROŠKOVI
684.664.161,00 kuna

- SUFINANCIRANJE IZ EU – KOHEZIJSKI FOND
488.738.903,00 kuna
- SUFINANCIRANJE IZ NACIONALNIH SREDSTAVA
195.925.258,00 kuna, od toga:
 - Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
78.370.103,20 kuna
 - Hrvatske vode
78.370.103,20 kuna
- Partneri
39.185.051,60 kuna

OPĆI CILJ
Postići usklađivanje aglomeracije Varaždin s Okvirnom direktivom o vodama i Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, a kako bi se postiglo i očuvalo dobro stanje voda radi zaštite života i zdravlja ljudi, kao i zaštita vodnih i o vodi ovisnih ekosustava.

PLANIRANI ZAHVAT U BROJKAMA
Projekt aglomeracije Varaždin obuhvaća:

- izgradnju sustava javne odvodnje ukupne duljine 241,5 km, 108 preciziranih stanica, tri kišno-retencijska bazena te sanaciju 2,7 km postojećih gravitacijskih cjevovoda
- rekonstrukcijom postojećeg uređaja za pročišćavanje otpadnih voda uz dogradnju III. stupnja pročišćavanja i osiguranje kapaciteta od 127.000 ES pročišćavati će se otpadne vode javnog sustava

odvodnje i otpadne vode iz septičkih jama s dijelova aglomeracije na kojima nije isplativa gradnja sustava odvodnje

- projekt se provodi kroz 5 ugovora:
 - A-1 Dogradnja sustava odvodnje – Grad Varaždin i sanacija postojećeg sustava odvodnje
 - A-2 Dogradnja sustava odvodnje – Općina Cestica, Vinica, Petrijanec i Sračinec
 - A-3 Dogradnja sustava odvodnje – Općina Vidovice i Maruševec
 - A-4 Dogradnja sustava odvodnje – Općina Beretinec, Sveti Ilija, Gornji Kneginec i Trnovec Bartolovečki
 - A-5 Dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Varaždin (III. stupanj kapaciteta 127.000 ES)

OČEKIVANI REZULTATI ZA 2021. GODINU

- pokrivenost naselja u aglomeraciji infrastrukturom za odvodnju 98%, ukupna pokrivenost aglomeracije Varaždin iznosi 91%
- priključenost kućanstava na aglomeraciji Varaždin od 95%, što iznosi 27.356 priključenih kućanstava, odnosno 82.407 priključenih stanovnika
- doprinos projekta je novih 11.873 priključka odnosno 40.468 dodatno priključenih stanovnika

Sadržaj ove publikacije isključivo je odgovornost Varkoma d.d.

Slika 1. Promo letak sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin

Izvor: <https://www.varkom.hr/stranica/sustav-odvodnje>

Rekonstrukcija postojećeg uređaja (UPOV-a) uz dogradnju III. stupnja pročišćavanja i osiguranje kapaciteta od 127.000 ES, trebala je osigurati pročišćavanje otpadne vode javnog sustava odvodnje i otpadne vode iz septičkih jama sa dijelova Aglomeracije na kojima nije bila isplativa gradnja sustava odvodnje. Time se planiralo omogućiti dodatna priključenja za 40.468 stanovnika na sustav odvodnje otpadnih voda.

Cjelokupni projekt „Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin“ je višegodišnji projekt koji se provodi na području 11 jedinica lokalnih samouprava i to:

- Grad Varaždin,
- Općina Beretinec,
- Općina Cestica,
- Općina Gornji Kneginec,
- Općina Maruševec,
- Općina Petrijanec,
- Općina Sračinec,
- Općina Sveti Ilija,
- Općina Trnovec Bartolovečki,
- Općina Vidovec i
- Općina Vinica,

a obuhvaća izgradnju sustava javne odvodnje ukupne duljine 241,487 km, 108 precrpnih stanica, 3 kišno-retencijska bazena, te sanaciju 2,654 km postojećih gravitacijskih cjevovoda što je opisano promo letkom na slici 1.

Da bi isporučitelj vodnih usluga koji je istovremeno sektorski naručitelj, pokrenuo postupak za nabavu radova, koje je ugovorio Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava te Ugovorom o sufinanciranju, bilo je potrebno izraditi dokumentaciju za poziv na dostavu ponuda u postupku sukladno Zakonu o javnoj nabavi.

Inicijalno planirani rok završetka radova iz predmetnog postupka javne nabave sektorskog naručitelja bio je početak 2021. godine., a u trenutku izrade ovog rada (2023.g) još nije krenula konzumacija ugovora.

Prema navedenom, predmet istraživanja usmjeren je na:

- razdoblje trajanja postupka nabave i ugovaranja radova
- racionalnost u trošenju
- ekonomičnost postupka
- realizaciju ciljeva definiranih Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava

1.3. Ciljevi istraživanja

Jedna od 10 prioriternih osi djelovanja Kohezijske politike u programu OPKK 2014.-2020., bila je os 6ii, koja je predstavljala investicijske prioritete „Ulaganja u vodni sektor“¹⁹.

Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine je jedan od najznačajnijih planskih dokumenata upravljanja vodama, a istovremeno predstavlja akt strateškog planiranja povezan s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije²⁰.

U smislu Zakona o javnoj nabavi, javni isporučitelji vodnih usluga spadaju pod javne sektorske naručitelje. Javni naručitelji u obavezi su za sve svoje nabave, čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 20.000,00 kuna (2.650,00€), najkasnije u roku od 30 dana od dana donošenja proračuna ili financijskog plana za proračunsku odnosno poslovnu godinu, izraditi i objaviti svoj Plan nabave.

Objavljenim planom nabave, osim postupaka jednostavnih nabava, definiraju se i postupci velikih i malih vrijednosti, kojima se ugovaraju jedino i isključivo ekonomski najpovoljnije ponude (ENP), sukladno traženim kriterijima naručitelja i to pod uvjetom da u konačnici imaju osigurana novčana sredstva.

Kod procesa nabava su/financiranih europskim novcem, potreba je naručitelji za širokim znanjem. Osim Zakona o javnoj nabavi, moraju poštivati i pravila EU za kandidiranje i provedbu projekata, pravilnike i upute kontrolnih tijela i biti upoznati sa realne situacije u dijelu ponude tržišta u praksi. Osim zakonskih i podzakonskih akata koji predstavljaju obavezu postupanja naručitelja, prilikom pripreme postupka, odnosno izrade dokumentacije o nabavi naručitelj je obvezan provesti ugovoreni projekt s pažnjom dobrog gospodarstvenika, transparentno, u skladu s najboljom praksom u predmetnom području, Ugovorom, odredbama Uredbe (EU) br. 1303/2013 te ostalim relevantnim pozitivnim propisima donesenima na temelju iste²¹.

¹⁹ Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije (2017) - Priprema programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2014.-2020.; Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020., str.7

<https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/OPKK-Sazetak-prioriteta-i-ciljeva-1.pdf> (str.7) (pristupljeno 16.11.2021.)

²⁰ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja; Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine (studeni 2021)., str.11
https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/Uprava_vodnoga_gospodarstva_i_zast_mora/Planski_dokumenti_upravljanja_vodama/Vise_godisnji%20program%20gradnje%20komunalnih%20vodnih%20gradjevina%20za%20razdoblje%20do%202030%20godine.pdf (pristupljeno 06.04.2023.)

²¹ Opći uvjeti koji se primjenjuju na projekte financirane iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014.–2020.; Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU), lipanj 2017.; str. 8

Nepisano pravilo u postupcima javne nabave u okviru spomenutog EU projekta, jest implementacija FIDIC Općih uvjeta ugovaranja. FIDIC Opći uvjeti ugovaranja, najčešći su, ako ne i jedini, međunarodni standardi ugovaranja za građevinske i inženjerske radove koji se koristi u Hrvatskoj²². U posljednjih desetak i više godina uvedeni su u široku primjenu u projektima financiranim sredstvima Europske unije.

Uspoređujući aktivnosti provedbe javne nabave sektorskih naručitelja u sklopu EU projekata, cilj istraživanja je detektirati:

- kritične točke u procesu javne nabave, koji je podložan Zakonu o javnoj nabavi, a koji ima svoje vremenske rokove za provedbu odnosno realizaciju,
- kritične točke kontrolnog sustava, koji vremenski i operativno iziskuje dosta prostora i prije samog početka postupak javne nabave
- kritične točke nekompatibilnosti uputa kontrolnih tijela, ZJN-a, Zakona o građenju, opće prihvaćenih i u nabavama u okviru EU projekata implementiranih međunarodnih uzanci građenja (FIDIC pravila) i stvarne prakse
- na koji način funkcionira simbioza nacionalnog zakonodavstva i europske politike sufinanciranja projekata sredstvima EU-a, s ciljem, racionalnog trošenja javnog novca
- vanjske čimbenike koji negativno utječu na pravovremenu realizaciju pojedine faze procesa nabave, s time i na cjelokupnu realizaciju postupka (žalbe, ex-post penalizacije, poništenje postupaka)

kako bi se lakše odgovorilo na pitanja

- može li se postupak javne nabave u okviru EU projekta provoditi sukladno jedinom referentnom Zakonu o javnoj nabavi koji uređuje postupke javne nabave, ili je potrebno nadograditi ZJN s jedinstvenim pravilima za provođenje takvih nabava s ciljem smanjenja financijskih korekcija
- koja je svrha provedbe dvostruke kontrole posredničkih tijela; obzirom da ex-ante provjera DoN-a rezultira preporukama savjetodavne i neobavezujuće prirode iza koje posredničko tijelo kao takvo ne stoji, i podložna je penalizaciji kasnije ex-post kontrole
- da li javna nabava sektorskog naručitelja u sklopu EU projekata ekonomično troši javni (i/ili europski) novac obzirom na planiranu vrijednost nabave ugovorenu Ugovorom o dodjeli

²² <https://www.arhitekti-hka.hr/hr/eu/javna-nabava-u-eu--fidic-pravila,1153.html> (pristupljeno 25.04.2023.)

bespovratnih sredstava
s naglaskom na utjecaj pravne i EU regulative na vrijeme provedbe procesa/postupaka javne nabave i kako one utječu na realizaciju plana nabave sektorskog naručitelja sukladno ZJN-u.

1.4. Postavljanje istraživačkih pitanja

Svakom postupku javne nabave sektorskog naručitelja, financiranom od strane EU-a u okviru programa OPKK, nakon provedenog javnog savjetovanja, slijedi kontrola posredničkog tijela (tzv. Ex-ante kontrola -detaljnije u poglavlju: [IV. FAZA – ex-ante kontrola](#)).

Svrha takve kontrole jest pregledati kompletnu dokumentaciju o nabavi, zajedno sa svim specifikacijama i troškovnicima, Izvješćem o provedenom savjetovanju, te dati komentare, mišljenja i preporuke o istoj. Iako je izvješće ex-ante kontrole savjetodavne naravi, usvajanjem ili neusvajanjem dobivenih komentara DoN nije isključiva u kasnijoj ex-post kontroli i podložna je korekcijama.

Rok za dostavu preporuka po ex-ante provjeri nije reguliran zakonom već pravilnicima tijela nadležnih za provedbu ex ante provjera. Prema internom pravilniku PT2- Hrvatskih voda i rok za dostavu preporuka je 15 radnih dana. Naručitelj je kroz cijelo vrijeme čekanja u statusu quo, jer „Postupak javne nabave ne smije biti pokrenut prije zaprimanja preporuka nadležnog tijela koje je provelo prethodnu (ex-ante) provjeru dokumentacije o nabavi“²³

Uz sve rokove koji službeno i inicijalno definiraju rok provedbe postupka, a uspoređujući politike financiranja, i zakonodavne okvire javnog naručitelja, postavlja se istraživačko pitanje iz aspekta prakse u odnosu na Zakon o javnoj nabavi:

PITANJE 1 - je li postupak nabave i ugovaranje ekonomski najpovoljnije ponude (ENP) specifičnog predmeta nabave radova izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV), moguće planirati za proračunsku/poslovnu godinu s **aspekta roka provedbe procesa javne nabave?**

²³Odluka o obvezi provedbe prethodne (ex-ante) kontrole javnih nabava u okviru projekata koji se namjeravaju sufinancirati i sufinanciraju iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. - 2020. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_09_87_1709.html (pristupljeno 24.04.2023.)

Cijena je jedini kriterij koji je vidljiv prilikom otvaranja ponuda u dijelu Uveza ponuda i jedino usporediv sa procijenjenom vrijednosti. Iako je institut ekonomski najpovoljnije ponude definiran kao ukupna ocjena svih DoN-om definiranih kriterija ponude, kriterij cijene ograničen je na maksimalnih 90%, dok su ostali kriteriji i njihovi ponderi naručitelju na izbor.

Vrijednost ekonomski najpovoljnije ponude predviđena je Planom nabave naručitelja sukladno Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/16) i Planom nabave projekta po kojem su plasirana sredstava Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstva. No zbog nepredvidivosti vrijednosti ekonomski najpovoljnije ponude koja može biti iznad procijenjene vrijednosti nabave ili potencijalnih negativnih rješenja ex-post kontrole koje uzrokuju penalizaciju (koja ima za posljedicu ili plaćanje kazne ili raskid ugovora pa provođenje novog postupka), cijena koju bi naručitelj za traženi predmet nabave trebao platiti dovodi do novog pitanja:

PITANJE 2 - je li postupak nabave i ugovaranje ekonomski najpovoljnije ponude (ENP) specifičnog predmeta nabave radova izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV), moguće planirati za proračunsku/poslovnu godinu s *aspekta planirane vrijednosti ekonomski najpovoljnije ponude sukladno Planu nabave?*

1.5. Metodologija istraživanja

U teorijskom dijelu rada kao izvori prikupljanja podataka, korištene su nacionalne zakonske regulative, povezani Pravilnici, Direktive Europske Unije i Upute za naručitelje od strane SAFU-a (kontrolnog tijela provedbe postupaka javne nabave), međunarodne uzance građenja (FIDIC), časopisi, statistički podatci, znanstveni članci, stručne knjige te web stranice.

Teorijskim dijelom, općenito se:

- predstavilo Kohezijsku politiku koja se provodi u RH,
- predstavilo operativne programe kojim su se financirala određena prioritetna područja u prvom financijskom razdoblju.
- predstavilo novo financijsko razdoblje i usporedilo ga sa prošlim
- dao uvid u obveze naručitelja prema ZJN u smislu provođenja postupka javne nabave
- dao uvid u obaveze koje naručitelj ima prema Europskoj komisiji u smislu kontrola postupaka nabave

Kroz empirijski dio rada istražene su:

- osnovne faze postupka javne nabave u sklopu procesa nabave u okviru EU projekta, kako bi se dobio uvid u realno stanje provedbe

- nabave isporučitelja vodnih usluga na području Republike Hrvatske, provedenim anketnim upitnikom na e-mail adrese ovlaštenika; kojem je prisupilo njih 22.
- prakse sektorskih naručitelja u provedbi procesa javne nabave koji su sufinancirani sredstvima Europske unije.

Za anketiranje se koristio neprobabilistički-namjerni uzorak; uzorak odabran na temelju vodno komunalne djelatnosti koja ima potrebe za specifičnim predmetom nabave i kao takav predstavlja članove populacije koji zadovoljavaju eksplicitne kriterije postavljene ankete.

Anketnim upitnikom željelo se pregledom stanja uvidjeti predstavlja li razdoblje provedbe postupaka javne nabave problem za naručitelje u smislu ispunjenja godišnjih planova nabave.

1.6. Struktura rada

Rad se sastoji od teorijskog i empirijskog dijela i podijeljen je u ukupno sedam poglavlja sa povezanim potpoglavljima.

U uvodnom dijelu rada definirani su problemi i ciljevi israživanja, istraživačka pitanja i metodologija istraživanja.

- **Drugo poglavlje (Točka 2)**, definira javnu nabavu kao specifični postupak djelovanja obveznika javne nabave sukladno Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/16,114/22), Pravilniku o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (NN 65/2017) i Uputama za korisnike bespovratnih sredstava SAFU. Iako Upute nisu u razini Zakona i/ili Direktive, preporuča se korisnicima koji su javni ili sektorski naručitelji da prate i postupaju po istima, uvažavajući mišljenja Središnjeg tijela državne uprave nadležnog za politiku javne nabave, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, Uprave za trgovinu i politiku javne nabave, praksi Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave, te prate i postupaju i po sudskoj praksi u području javne nabave, prvenstveno Visokog upravnog suda, već kako je na njih primjenjivo.
- **Treće poglavlje (točka 3)**, analizira što je Kohezijski fond, koju ulogu ima za isporučitelje vodnih usluga te koje su promjene uslijedile prilikom nastupa novog financijskog razdoblja.
- **Četvrto poglavlje (točka 4 i 5)**, orijentirano je na stvarni postupak provedbe nabave u praksi. Isti daje uvid u stvarni vremenski tijek provedbe kompleksnog postupka nabave radova konkretno *Izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Varaždin (UPOV)*.
- **Peto poglavlje (točka 6)**, odnosi se na sažeti pregled tijeka postupka nabave radova - UPOV Varaždin kako bi se dobio bolji uvid u vrijeme provedbe

- **Šesto poglavlje (točka 7)**, odnosi se na istraživanje i analizu dobivenih podataka kojima se oblikuju odgovori na postavljena istraživačka pitanja.
- **Sedmo poglavlje (točka 8)** je zaključak na temu vremenskog faktora u provedbi postupka javne nabave radova sufinanciranih od strane EU fondova, a kojeg su provodili sektorski naručitelji sukladno Zakonu o javnoj nabavi i kako praksa postupka nabave utječe na ispunjenje zahtjeva nacionalnog zakonodavstva.

2. JAVNA NABAVA

2.1. Temeljni pojmovi: OPKK i JAVNA NABAVA

Postupcima javne nabave država osigurava obavljanje gotovo svih svojih javnih funkcija, nabavljajući dobra, radove i usluge od važnosti za svoje djelovanje. Javnom nabavom koristi se značajan dio proračunskih sredstava države, čime ona predstavlja velik dio državne potrošnje, ali i značajan dio opće gospodarske djelatnosti u svakoj državi²⁴.

Ovo istraživanje usmjereno je bilo na sektorske naručitelje iz vodnog gospodarstva kao obveznike primjene Zakona o javnoj nabavi. Obzirom na sektorsku djelatnost koju obavljaju, nabave u sklopu prioritetne osi 6ii, sufinanciraju se iz Operativnog programa konkurentnosti i kohezije.

2.1.1. OPKK 2014.-2020. i investicijski prioriteti 6

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. je plansko-programski dokument koji detaljnije opisuje i razrađuje mjere i aktivnosti za učinkovitu provedbu i korištenje ESI fondova. U okviru OPKK-a prioritetnoj osi 6 alocirana su bila najveća sredstva, budući da je to uglavnom pravna stečevina u skladu s većinom resursa posvećenih investicijskim prioritetima izravno povezanim s ispunjavanjem odredaba EU vezanih **uz sektore gospodarenja vodama i otpadom** te zaštitu prirode (Natura 2000)²⁵.

Investicijski prioritet 6ii, sastoji se od 2 specifična cilja:

- SPECIFIČNI CILJ 6ii1: Unapređenje javnog vodoopskrbnog sustava sa svrhom osiguranja kvalitete i sigurnosti usluga opskrbe pitkom vodom
- SPECIFIČNI CILJ 6ii2: Razvoj sustava prikupljanja i obrade otpadnih voda s ciljem doprinosa poboljšanju stanja voda.

Kroz operativni program konkurentnosti i kohezije 2014.-2020., kako ističe Europska komisija-Regionalni i urbani razvoj EU-a (2014:25)²⁶ važno je „ulagati u sektor vodnoga gospodarstva kako

²⁴ M. Šikić, M. Turudić, (2017), Održiva javna nabava; Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str 419 -pregledni znanstveni rad
²⁵ <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/eu-fondovi/operativni-program-konkurentnost-i-kohezija-2014-2020/opkk-2014-2020/911> (pristupljeno: 24.04.2023.)

²⁶ Odlomak preuzet iz: Europska komisija - Regionalni i urbani razvoj EU-a (2014)
https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/atlas/programmes/2014-2020/croatia/2014hr16m1op001, (pristupljeno: 22.05.2022.)

bi se ispunili zahtjevi pravne stečevine Unije u području okoliša i zadovoljile potrebe koje su utvrdile države članice za ulaganjem koje nadilazi te zahtjeve.

Provedba mjera u sektoru voda podržava i cilj Okvirne direktive o vodama koja sadržava ključni element planova za upravljanje riječnim slivovima (RMBP) za dunavski i jadranski riječni sliv zajedno s programima mjera koje je potrebno provesti na razini slivova u cilju postizanja/održavanja dobrog stanja voda. Prijedlog Komisije i Partnerski sporazum propisuju integriranu politiku upravljanja vodama kao najviše prioritete ESI fondova, dok je održivo upravljanje vodama postavljeno kao jedna od mjera reforme u Ekonomskom programu.

Osim propisanog postupanja u okviru Zakona o javnoj nabavi, obaveza naručitelja za svaku takvu javnu nabavu sufinanciranu europskim novcem provesti u suradnji sa kontrolnim tijelima i uputama Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (SAFU), koje usmjeravaju naručitelja da pismenom istih, smanje mogućnost penalizacije.

Zakonom o javnoj nabavi, propisana je obveza naručitelja da izradi i objavi Plan nabave za proračunsku/poslovnu godinu, te da vodi Registar ugovora na platformi Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (EOJN). Proces promjene statusa predmeta nabave iz „planirano“ u „ugovoreno“ ima svoj vremenski interval. Istraživanje u ovom radu, bilo je usmjereno upravo u vremenski interval, odnosno trajanje procesa nabave za predmete nabave koji predstavlja potrebu i financijski za naručitelja u tekućoj poslovnoj godini.

Kroz rad se teorijski i praktično pratio postupak javne nabave radova sektorskog naručitelja, i to specifičnog predmeta nabave: Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV).

Kako je tema rada praćena od 2016.godine, javni naručitelj, zakonodavstvo i financijsko razdoblje izmijenilo se u smislu pravnog oblika Društva, nove zakonom propisane i sad aktualne valute i novim programskim razdobljima. .

Kroz rad je zadržan stari oblik Društva: „Varkom d.d.“, sa hrvatskom kunom kao tada aktualnom valutom.

Cijeli prikazani proces nabave i svi njegovi povezani postupci, dostupni su na portalu EOJN-a RH pod brojevima 1/18-VV-1 i 2/21-VV-2.²⁷ - „Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Aglomeracije Varaždin - dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda UPOV Varaždin“.

<https://www.voda.hr/sites/default/files/dokumenti/eu-dokumenti/2022-07/operativni-program-konkurentnost-i-kohezija-2014.-2020.pdf> (str. 25), (pristupljeno: 22.05.2022.)

²⁷ EOJN - <https://eojn.nn.hr/Oglasnik> (broj objave: 2018/S 0F5-0013705) (pristupljeno: studeni,2021.)

2.1.2. Uspostava zakonske regulative

Prema Turudić M. i Britvić Vetma B. (2017:160)²⁸ Glavni poticaj potrebe stvaranja zajedničkih javnonabavnih pravila za sve države članice bila je spoznaja kako neće postojati zajedničko tržište ukoliko i veliko javnonabavno tržište ne bude otvoreno za ponuditelje iz svih država članica. Tako je prva javnonabavna Direktiva usvojena već 1971., no komunalne i energetske usluge, bile su isključene iz tog i iz svih sljedećih javnonabavnih regulatornih okvira EU sve do 1990.

Otpor koji se pružao prema uvođenju obaveza primjene ZJN-a na sektorske naručitelje, najbolje opisuje Bovis, C. (2015:35)²⁹ „Zbog veličine nabave koju provode pružatelji komunalnih usluga, takva nabava smatrala se važnim instrumentom domaće industrijske politike država članica, te su države članice bile izrazito protiv podvrgavanja takve nabave transparentnom i kompetitivnom režimu javne nabave EU, s obzirom na to da su se oslanjale na preferencijalne i zatvorene postupke nabave kako bi održavale svoje strateške industrije, kakvim su smatrale i pružanje komunalnih usluga“

Kako bi se proširilo zajedničko tržište za ponuditelje iz svih država članica i na prostore Republike Hrvatske, Zakon o javnoj nabavi je trebalo uskladiti sa pravnim okvirom EU-a, kroz već spomenute Direktive:

1. **Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014.** (2014:65)³⁰ o javnoj nabavi koja je posljednje izmijenjena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2015/2170 od 24. studenoga 2015. (SL L 307,25.11.2015.) u vezi s pragovima primjene za postupke dodjele ugovora koja propisuje da:

„(I) Dodjela javnih ugovora od strane ili u ime nadležnih tijela država članica mora biti u skladu s načelima Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), pogotovo s načelom slobodnog kretanja robe, slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga, kao i s načelima koja iz toga proizlaze, poput načela jednakog postupanja, zabrane diskriminacije, međusobnog priznavanja, proporcionalnosti i transparentnosti.

²⁸ Odlomak preuzet iz Turudić M. i Britvić Vetma B. (2017): Specifičnosti javne nabave kod sektorskih energetskih naručitelja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu, str. 160

²⁹ Bovis C. (2015): The Law of EU Public Procurement, Oxford, str.35

³⁰ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (28.03.2014.); Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014., str. 65

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:094:FULL&from=HR#page=67&zoom=100,0,0> (pristupljeno: 15.11.2021.)

(2) Javna nabava od ključne je važnosti u Strategiji Europa 2020., jer se radi o jednom od instrumenata utemeljenih na tržištu koji se koriste za postizanje pametnog, održivog i uključivog rasta, a kojima se osigurava najučinkovitije korištenje javnih sredstava. U tu svrhu pravila o javnoj nabavi donesena na temelju Direktive 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (4) te Direktive 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (5) trebala bi se revidirati i unaprijediti kako bi se povećala djelotvornost javne potrošnje, a pogotovo kako bi se olakšalo sudjelovanje malih i srednjih poduzeća (MSP) u javnoj nabavi te kako bi se dobavljačima omogućilo da bolje iskoriste javnu nabavu pri postizanju zajedničkih društvenih ciljeva.

(3) U provođenju ove Direktive trebalo bi uzeti u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda (6), osobito u vezi s izborom komunikacijskih sredstava, tehničkih specifikacija, kriterija za dodjelu i uvjetima izvršenja ugovora.³¹

2. Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014.

(2014:243)³² o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne te sektoru poštanskih usluga, koja je posljednje izmijenjena Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2015/2171, 24. studenoga 2015. (SL L 307, 25.11.2015.), propisuje:

„(2) Kako bi se osiguralo tržišno natjecanje pri nabavi koju provode subjekti koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne te sektoru poštanskih usluga, potrebno je sastaviti propise za usklađivanje postupaka nabave s obzirom na ugovore iznad određene vrijednosti. S obzirom na prirodu sektora na koje se to odnosi, usklađivanje postupaka nabave na svim razinama Unije trebalo bi uspostaviti okvir za dobru trgovinsku praksu i omogućiti maksimalnu fleksibilnost uz istodobno osiguranje primjene tih načela...

(3) U slučaju nabave čija je vrijednost manja od pragova na koje se primjenjuju odredbe o usklađivanju Unije, potrebno je podsjetiti se na sudsku praksu Suda Europske unije u pogledu ispravne primjene pravila i načela UFEU-a.“

³¹ Odlomak preuzet: Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (28.03.2014.); Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014., str. 65
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:094:FULL&from=HR#page=67&zoom=100,0,0> (pristupljeno: 15.11.2021)

³² Odlomak preuzet iz: Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (28.03.2014.); Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014., str. 243
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0025&from=HR> (pristupljeno: 15.11.2021)

3. **Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989.** (1989:3)³³ o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavi robe i javnim radovima (SL L 395, 30. 12. 1989.), koja je posljednje izmijenjena Direktivom 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovora o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014.) propisuje:

- *budući da postojeća rješenja na nacionalnoj razini i na razini Zajednice za osiguravanje njihove primjene ne osiguravaju uvijek na odgovarajući način usklađenost s odgovarajućim odredbama Zajednice, pogotovo u fazi kada se kršenja mogu otkloniti; budući da je za otvaranje javne nabave za natjecanje na razini Zajednice potrebno značajno povećanje jamstava u pogledu transparentnosti i nediskriminacije;*
- *budući da, s ciljem postizanja određenih učinaka, na raspolaganju moraju biti učinkovita i brza pravna sredstva u slučaju kršenja zakonodavstva Zajednice u području javne nabave ili kršenja nacionalnih propisa o provedbi tog prava; budući da neke države članice u nedostatku učinkovitih pravnih lijekova ili zbog neprimjerenosti postojećih pravnih lijekova odvrću poduzeća u Zajednici od davanja ponuda u državi članici u kojoj javni naručitelj ima poslovni nastan; budući da države članice moraju ispraviti takvo stanje;*
- *budući da, zbog kratkotrajnosti postupaka za sklapanje ugovora o javnoj nabavi, tijela nadležna za pravnu zaštitu moraju, uz ostalo, biti ovlaštena poduzimati privremene mjere s ciljem zaustavljanja takvog postupka ili provedbe bilo kakvih odluka koje javni naručitelj može donijeti; budući da kratkotrajnost postupaka znači da gore navedena kršenja moraju biti hitno otklonjena;*
- *budući da je potrebno osigurati da u svim državama članicama postoje odgovarajući postupci radi mogućnosti ukidanja nezakonito donesenih odluka i obeštećivanja osoba kojima je kršenje uzrokovalo štetu;*
- *budući da, kada Komisija smatra da je došlo do jasnog i nedvojbenog kršenja tijekom postupka sklapanja ugovora, mora moći na to ukazati nadležnim tijelima države članice i javnom naručitelju da bi se mogli poduzeti odgovarajući koraci radi hitnog otklanjanja navodnog kršenja;*
- *budući da provedba ove Direktive u praksi mora biti preispitana kroz razdoblje od četiri godine od početka njezine primjene, na temelju podataka koje dostavljaju države članice, a koji se odnose na djelovanje nacionalnih postupaka pravne zaštite.“*

³³ Odlomak preuzet iz Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (21.12.1989.) - Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989., str 3
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:31989L0665#ntr1-L_1989395HR.01003301-E0001 (pristupljeno: 15.11.2021.)

4. **Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992. o usklađivanju zakona i drugih propisa (1992:72)**³⁴ o primjeni pravila Zajednice u postupcima nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnoga gospodarstva, energetskom, prometnom i telekomunikacijskom sektoru (SL L 76, 23.3.1992.), koja je posljednje izmijenjena Direktivom 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovora o koncesiji (SL L 94, 28. 3. 2014.), donesena je:

- *budući da otvaranje nabave u navedenim područjima za konkurenciju u okviru Zajednice podrazumijeva prihvaćanje odredbi koje imaju za cilj osigurati dobavljačima ili izvoditeljima radova odgovarajuće postupke pravnog preispitivanja u slučaju kršenja mjerodavnog zakonodavstva Zajednice ili nacionalnih propisa o provedbi toga zakonodavstva;*
- *budući da je potrebno osigurati značajno povećanje jamstava transparentnosti i nediskriminacije, te budući da su u svrhu osiguravanja konkretnih rezultata potrebni učinkoviti i brzi pravni lijekovi potrebno je uzeti u obzir specifičnu prirodu nacionalnih pravnih poredaka kroz ovlaštenje država članica da biraju između uvođenja različitih ovlasti koje se daju tijelima nadležnima za preispitivanje, a koje imaju jednake učinke;*
- *budući da jedna od tih mogućnosti uključuje pravo izravnog interveniranja u postupke nabave naručitelja obustavljanjem ili ukidanjem odluka ili diskriminatornih klauzula u dokumentima ili objavama;*
- *budući da kod zahtjeva za naknadu štete koji se odnosi na troškove pripremanja ponude ili sudjelovanje u postupku nabave, osoba koja zahtijeva naknadu troškova, nije dužna dokazivati da bi ugovor s njom bio sklopljen da do kršenja nije došlo. “*

5. **Direktiva 2009/81/EEZ Europskog parlamenta u člancima 2., 12. i 13. i Vijeća od 13. srpnja 2009.** (2009:170-171;173-176)³⁵ o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, nabavi robe i usluga u području obrane i sigurnosti koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji, koja je posljednje izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2015/2340 od 15. prosinca 2015. o izmjeni Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s pragovima primjene za postupke dodjele ugovora (SL L 330, 16.12.2015.) utvrđuje pravila o:

³⁴ Odlomak preuzet iz: Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (23.03.1992.) - Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992.; str. 72

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:31992L0013&from=HR> (pristupljeno: 15.11.2021.)

³⁵ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (17.12.2009.) - Direktiva 2009/81/EEZ Europskog parlamenta u člancima 2., 12. i 13. i Vijeća od 13. srpnja 2009.; str. 170-171; 173-176

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0138> (pristupljeno: 15.11.2021.)

(1) osnivanju i obavljanju samostalnih djelatnosti izravnog osiguranja i reosiguranja na području Zajednice;

(2) nadzoru nad grupama osiguratelja i grupama reosiguratelja;

(3) reorganizaciji i likvidaciji društava za izravno osiguranje“

Navedene direktive temelj su današnjeg Zakona o javnoj nabavi i svako nejasno tumačenje odredbi zakona, preporučljivo je provjeriti i uskladiti sa Direktivama.

S prvom primjenom u RH od 2001.g., a u skladu s načelima koje je ustanovila Europska unija, postupak javne nabave predstavlja dio nabave kupca (naručitelja radova, usluga i roba), koja je definirana i regulirana aktualnim Zakonom o javnoj nabavi (u daljnjem tekstu koristi se kratica ZJN, aktualnog zakona NN 120/16, 114/22), a podrazumijeva skup postupaka koje naručitelji, koji samostalno ne stječu financijska sredstva nego su neposredni ili posredni korisnici državnog ili lokalnog proračuna, moraju provesti prije zaključivanja ugovora o javnoj nabavi roba, radova i usluga. Na području Republike Hrvatske javna nabava je relativno nova djelatnost, koja je u Republici Hrvatskoj prvi put uređena 1995. godine Uredbom o postupku nabave roba i usluga i ustupanju radova (NN 13/95). Na radna mjesta koja su zadužena za provedbu postupaka javne nabave, članova uprava nadležnih za javnu nabavu postavljale su se osobe koje nisu imale dovoljno predznanja i iskustva u ovom području. Stoga se Zakonom o javnoj nabavi (NN 90/2011, 83/2013, 143/2013 i 13/2014 – Odluka Ustavnog suda) pristupilo profesionalizaciji javne nabave. U pojedinačnom postupku javne nabave najmanje jedan ovlašten predstavnik naručitelja mora posjedovati važeći certifikat u području javne nabave. Certifikati u području javne nabave izdaju se temeljem završenog specijalističkog programa izobrazbe u području javne nabave, a obnavljaju se putem redovitog usavršavanja.³⁶

Počevši od definiranja potreba za određenim predmetom nabave, imenovanjem povjerenstva za provedbu postupka (min. 1 certificirani član), izradom dokumentacije o nabavi sa pripadajućim tehničkim specifikacijama, projektnim zadacima, troškovnikom i svim ostalim popratnim sadržajem koji ponuditeljima omogućavaju izradu što bolje ponude, objavom poziva na nadmetanje, sve do otvaranja ponuda, njihove evaluacije, dopune i odabira ekonomski najpovoljnijeg ponuditelja; dug je put na koji javni naručitelj mora biti spreman.

Zato je od izuzetne važnosti da naručitelj pomno planira svoje nabave, da izrađuje kvalitetne

³⁶ Tomašić-Bogović I.; (siječanj 2022.) Diskriminacija i transparentnost u javnoj nabavi i narušavanju tržišnog natjecanja na razini Europske unije, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet-specijalistički rad

dokumentacije o nabavi i pažljivo provodi postupke, kako bi minimizirao mogućnosti izjavljivanja žalbi, jer one imaju suspenzivan učinak, zaustavljaju postupak u pojedinoj fazi i produžuju već i onako duge rokove nabave.

Kako bi naručitelji mogli kvalitetno provoditi postupke javne nabave, osim krovnog Zakona o javnoj nabavi, u obavezi su znati i poštivati vezane zakone i podzakonske akte.

Središnji ured za javnu nabavu (2011)³⁷ definira najvažnije zakonske regulative javne nabave:

- Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 120/16, 114/22)
 - Pravilnik o Dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Narodne novine, broj 65/17)
 - Pravilnik o izmjeni i dopunama Pravilnika o Dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (Narodne novine, broj 75/20)
 - Pravilnik o nadzoru nad provedbom zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 65/17)
 - Pravilnik o izobrazbi u području javne nabave (Narodne novine, broj 65/17)
 - Pravilnik o elektroničkoj žalbi u javnoj nabavi (Narodne novine, broj 101/17)
 - Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine, broj 101/17)
 - Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine, broj 144/2020)
 - Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine, broj 114/22)
-
- Zakon o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 18/13)
 - Zakon o izmjenama i dopunama zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 127/13)
 - Zakon o izmjenama Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 74/14)
 - Zakon o izmjenama Zakona o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (Narodne novine, broj 98/2019)
-

³⁷ <https://sredisnjanabava.gov.hr/pristup-informacijama/zakoni-i-ostali-propisi/zakoni-i-podzakonski-akti/544> (pristupljeno 25.11.2022.)

- Zakon o sustavu državne uprave (Narodne novine, broj 66/19)
- Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine, broj 85/2020)

2.2. Vrste postupaka u smislu pravila provedbe i njihova primjena u RH

Postotak korištenja postupaka javne nabave prema vrsti, a u smislu pravila za provođenje svih javnih naručitelja propisanih ZJN-om, prikazan je na slici 2.

Iz Statičkog izvješća o javnoj nabavi u RH za 2020. godinu³⁸ jasno je vidljivo da se najviše koristio Otvoreni postupak:

Postupak	Broj	%	Vrijednost	%
Otvoreni postupak	21.595	94,11	41.932.005.816	89,09
Ograničeni postupak	43	0,19	350.401.221	0,74
Natjecateljski postupak uz pregovore	1	0,0	2.298.525	0,0
Natjecateljski dijalog	1	0,00	2.977.000	0,01
Pregovarački postupak s prethodnom objavom	155	0,68	565.226.816	1,20
Pregovarački postupak bez prethodne objave	1.063	4,63	24.023.400.374	8,55
Postupak ugovaranja kroz dinamički sustav nabave	52	0,23	7.196.486	0,02
Izuzeće od primjene Zakona	37	0,16	184.927.311	0,39
UKUPNO	22.947	100,00	47.068.433.549	100,00

Slika 2. Broj i vrijednost ugovora bez PDV-a

Izvor: Portal javne nabave; Statističko izvješće JN 2020. www.javnabava.hr

- **Otvoreni postupak – 94,11%**
- Ograničeni postupak – 0,19%
- Natjecateljski postupak uz pregovore – 0,00%
- Natjecateljski dijalog -0,00%

³⁸ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja; Uprava za trgovinu i politiku javne nabave; Sektor za politiku javne nabave (2021); Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu, str.35
[http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statistic%20izvjesce_JN-2020\(1\).pdf](http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statistic%20izvjesce_JN-2020(1).pdf) (pristupljeno 15.07.2022.)

- Pregovarački postupak s prethodnom objavom poziva na nadmetanje – 0,68%
- Pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje – 4,63%
- Postupak ugovaranja kroz dinamički sustav nabave – 0,23%
- Izuzeće od primjene Zakona -0,16%

Postotak korištenja postupaka javne nabave prema vrsti postupka svih javnih naručitelja, prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi u RH za 2021. godinu³⁹ vidljiv je na slici 3. Ponovo se u najvećoj mjeri koristio Otvoreni postupak:

Postupak	Broj	%	Vrijednost	%
Otvoreni postupak	25.865	94,91	43.984.648.404	94,32
Ograničeni postupak	48	0,18	314.199.632	0,67
Natjecateljski postupak uz pregovore	1	0,00	549.376	0,00
Natjecateljski dijalog	0	0,00	0	0,00
Pregovarački postupak s prethodnom objavom	173	0,63	691.694.606	1,48
Pregovarački postupak bez prethodne objave	973	3,57	1.406.945.568	3,02
Postupak ugovaranja kroz dinamički sustav nabave	161	0,59	26.800.478	0,06
Izuzeće od primjene Zakona	32	0,12	206.822.076	0,44
UKUPNO	27.253	100,00	46.631.660.140	100,00

Slika 3. Broj i vrijednost ugovora bez PDV-a

Izvor: Statističko izvješće JN 2021. www.javnanabava.hr

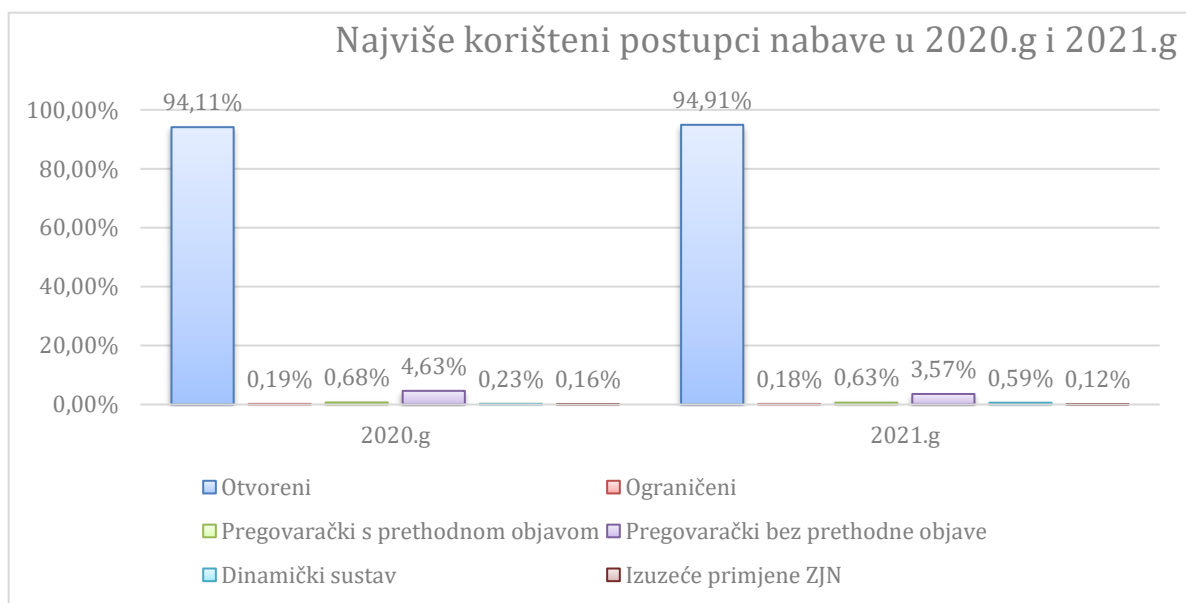
- **Otvoreni postupak – 94,91%**
- Ograničeni postupak – 0,18%
- Natjecateljski postupak uz pregovore – 0,00%
- Natjecateljski dijalog -0,00%

³⁹ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja Uprava za trgovinu i politiku javne nabave; Sektor za politiku javne nabave (2022); Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2021. godinu, str.35 http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/Statisticko_izvjesce_JN-KONA%C4%8CNO.pdf (pristupljeno 15.07.2022.)

- Pregovarački postupak s prethodnom objavom poziva na nadmetanje – 0,63%
- Pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje – 3,57%
- Postupak ugovaranja kroz dinamički sustav nabave – 0,59%
- Izuzeće od primjene Zakona -0,12%

Navedena Izvješća, prikazala su da je najveći postotak ukupno sklopljenih ugovora pripao Otvorenom postupku JN. Kroz taj postupak najviše dolaze do izražaja osnovna načela javne nabave, poput transparentnosti, tržišnog natjecanja, jednakog tretmana i zabrane diskriminacije, čime se u najvećoj mjeri zadovoljava interes javnosti za provedbu javne nabave, a i njime se dopušta svim zainteresiranim gospodarskim subjektima da dostave svoje ponude.

Omjer postupaka kroz 2020. i 2021. godinu vidljiv je na slici 4., dok status najčešće korištenog s više od 94% provedenih postupaka nabave drži otvoreni postupak.

Slika 4. Najviše korišteni postupci nabave svih javnih naručitelja

Izvor: rad autorice

2.3. Vrste postupaka nabave u smislu financijske vrijednosti

Sukladno ZJN 120/16, (2016: 21-22)⁴⁰ prema svojoj vrijednosti - javna nabava je podijeljena na 3 vrste postupka:

- Jednostavna nabava
- Nabava male vrijednosti
- Nabava velike vrijednosti

Vrijednosti europskih pragova prema kojima se određuju vrste postupka, definirane su člankom 4. Direktive 2014/24/EU i člankom 15. Direktive 2014/25/EU ovisno o vrsti naručitelja i vrsti ugovora, izraženih u odgovarajuće vrijednosti u kunama sukladno važećoj Komunikaciji Europske komisije objavljenoj u Službenom listu Europske unije (europski prag). Uvođenjem eura 01.01.2023. godine kao službene valute, 28.09.2022.godine Hrvatski sabor je donio Odluku o proglašenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi. Ovim Zakonom, svi navedeni kumski iznosi zamijenjeni su eurom.

2.3.1. Jednostavna nabava

Osnovna obilježja jednostavne nabave prezentirana su slikom 5. Do rujna 2022. godine, ZJN člankom 15, propisivao je samo obvezu povoda postupka do vrijednosti nabava jednostavnih pragova. Ostala pravila, uvjete i postupke jednostavne nabave utvrđivao je sam naručitelj općim aktom, sukladno načelima javne nabave uz mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije. 26.09.2022.godine objavljene su Smjernice za provedbu postupaka jednostavne nabave⁴¹. Smjernice pojašnjavaju odredbe propisa koji uređuju jednostavnu nabavu i daju upute naručiteljima kako transparentno provesti postupke jednostavne nabave kako bi svi gospodarski subjekti koji sudjeluju u tim postupcima i zainteresirana javnost imali uvid u sve relevantne podatke o provedbi postupak. Cilj Smjernica je jačanje antikorupcijskih potencijala u sustavu javne nabave.

⁴⁰ Hrvatski sabor (09.12.2016.) Zakon o javnoj nabavi 120/16, Narodne novine 2607, članci 12, 13, 14 i 15
Teb poslovno savjetovanje (2017); Sustav javne nabave -zbirka propisa, str.21,22
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2016_12_120_2607.html (pristupljeno 15.11.2021.)

⁴¹Uprava za trgovinu i politiku javne nabave (26.09.2022.) <http://www.javnabavava.hr/userdocsimages/SMJERNICE%20JN%20-%2026.9..pdf> (pristupljeno 13.10.2022.)

JEDNOSTAVNA NABAVA

***propisana** internim Pravilnikom naručitelja sukladno

Smjernicama za provedbu postupaka jednostavne nabave - novina

***robe/usluge** od 20.000kn do 200.000kn (2.650,00€ do 26.540,00€)

***radovi** od 20.000kn do 500.000kn (2.650,00€ do 66.360,00€)

Slika 5. Osnovna obilježja jednostavne nabave

Izvor: rad autorice

Kao primjer definiranja jednostavne nabave u praksi, navodi se pravilnik organizacije „Opći akt o jednostavnoj nabavi“, kojim je uređena jednostavna nabava temeljem članka 15. Zakona o javnoj nabavi, a koja se odnosi na postupke nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 200.000,00 kn (bez PDV-a) i nabave radova procijenjene vrijednosti manje od 500.000,00 kn (bez PDV-a) na koje se ne primjenjuje Zakon o javnoj nabavi.

Prema konkretnom Pravilniku razmatranog Društva (2021:2)⁴², jednostavne nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 100.000,00 kn (bez PDV-a), te radova procijenjene vrijednosti manje od 300.000,00 kn (bez PDV-a), mogu se provoditi prikupljanjem jedne ponude, te izdavanjem narudžbenice ili sklapanjem ugovora s jednim gospodarskim subjektom.

Dolaskom EURA kao službene valute u Republici Hrvatskoj, razmatrano Društvo je 01.01.2023. godine, donijelo novi Opći akt o jednostavnoj nabavi⁴³, u kojoj su definirana pravila po kojima se provodi dio nabave koji ne podliježe Zakonu o javnoj nabavi u smislu procijenjene vrijednosti predmeta nabave koja je jednaka ili veća od vrijednosti pragova za primjenu ovoga Zakona.

Postupak jednostavne nabave Društvo provodi, ovisno o složenosti pojedinog predmeta jednostavne nabave, na jedan od niže opisanih načina:

- **Pozivom na dostavu ponuda** – šalje se na najmanje dvije adrese gospodarskih subjekata, na dokaziv način (elektroničkim putem, poštom i dr.).

Iznimno, ovisno o prirodi predmeta nabave, poziv na dostavu ponuda može se uputiti samo jednom GS, ukoliko iz provedenih prethodnih nabava postoje saznanja o ograničenom i specifičnom

⁴² <https://www.varkom.hr/stranica/pravilnik-o-provodenju-postupka-jednostavne-nabave> (pristupljeno 20.01.2022.)

⁴³ <https://www.varkom.hr/stranica/pravilnik-o-provodenju-postupka-jednostavne-nabave> (pristupljeno 03.02.2023.)

ponuditelju i predmetu nabave.

Dostava ponuda – ponude se dostavljaju putem elektroničke pošte ili u papirnatom obliku na adresu naručitelja., u zatvorenoj omotnici s nazivom i adresom ponuditelja te nazivom predmeta nabave.

• **Objavom Obavijesti o jednostavnoj nabavi u sustavu Elektroničkog oglasnika javne nabave**

Uz objavu Obavijesti u sustav EOJN objavljuje se Dokumentacija o nabavi koja sadrži upute ponuditeljima za pripremu ponude.

Dostava ponuda – ponude se dostavljaju putem elektroničke pošte ili kao ePonude putem sustava EOJN.

• **Objavom poziva na dostavu ponuda na web stranici Naručitelja**

Uz objavu Poziva na dostavu ponuda objavljuje se Dokumentacija o nabavi koja sadrži upute ponuditeljima za pripremu ponude.

Dostava ponuda – ponude se dostavljaju putem elektroničke pošte ili u papirnatom obliku adresu naručitelja, u zatvorenoj omotnici s nazivom i adresom ponuditelja te nazivom predmeta nabave.

Također, sukladno složenosti pojedinog predmeta nabave Naručitelj određuje kriterije za odabir ekonomski najpovoljnije ponude, a koji se može odnositi na cijenu, rok isporuke, rok izvršenja usluge, rok izvođenja radova, rok plaćanja, dodatno trajanje jamstvenog roka ili drugo.

Prije pokretanja svakog pojedinog postupka jednostavne nabave Naručitelj donosi **Odluku o imenovanju povjerenstva** koja sadrži podatke o nazivu predmeta nabave, procijenjenoj vrijednosti nabave, kriteriju/ima za odabir ekonomski najpovoljnije ponude, te načinu provedbe postupka.

Komunikacija između Naručitelja i gospodarskih subjekata vrši se elektroničkim sredstvima komunikacije.

Rok za dostavu ponuda primjeren je predmetu nabave, a minimalno 7 dana od dana upućivanja Poziva na dostavu ponuda, Obavijesti o jednostavnoj nabavi ili Objavi poziva na dostavu ponuda (web).

Otvaranje, pregled i ocjena ponuda – ponude otvara/zaprima stručno povjerenstvo za predmetnu nabavu, o čemu se sastavlja Zapisnik o otvaranju, te pregledu i ocjeni ponuda, s prijedlogom Direktor za odabir najpovoljnije ponude (sukladno kriteriju za odabir ekonomski najpovoljnije ponude).

Otvaranje ponuda nije javno i obavlja se po isteku roka za dostavu ponuda. Za odabir najpovoljnije

ponude dovoljna je jedna (1) pristigla, prihvatljiva ponuda. Ako su dvije ili više valjanih ponuda jednako rangirane prema kriteriju za odabir ponude (ekonomski najpovoljnija ponuda), odabrat će se ponuda koja je zaprimljena ranije.

Odluka o odabiru – u pismenom obliku donosi Direktor na temelju prijedloga Stručnog povjerenstva iz Zapisnika o otvaranju, pregledu i ocjeni ponuda.

Postupak jednostavne nabave završava sklapanjem Ugovora, odnosno izdavanjem Narudžbenice, ukoliko je zaprimljena barem jedna prihvatljiva ponuda u roku za dostavu ponuda.

2.3.2. Postupci nabave male (MV) i velike (VV) vrijednosti provode se isključivo sukladno ZJN

Osim što su osnovne razlike između MV i VV **pragovi procijenjenih vrijednosti**, ZJN razlikuje te dvije nabave i po parametrima rokova (2016:46)⁴⁴. Slijedom navedenog, za oba postupka definirani su općeniti i specifični rokovi:

- **Rok za pitanja i odgovore** - GS može zahtijevati dodatne informacije, objašnjenja ili izmjene u vezi s DoN tijekom roka za dostavu zahtjeva za sudjelovanje i ponuda i razlikuje se obzirom da vrstu postupka (MV ili VV)
- **Rok za ponudu** – vremenski period koji gospodarski subjekt ima za izradu i predaju svoje ponude od trenutka objave Poziva za dostavu ponuda do trenutka otvaranja ponuda (točan datum, vrijeme i mjesto navedeni su u DoN-u i Pozivu za dostavu ponuda)
- **Rok mirovanja** - Naručitelji bez obzira na vrijednost nabave, ne smiju sklopiti ugovor o javnoj nabavi ili okvirni sporazum u roku od 15 dana od dana dostave Odluke o odabiru. Taj rok mirovanja ne primjenjuje se ako je u postupku javne nabave sudjelovao samo jedan ponuditelj čija je ponuda ujedno i odabrana. *Sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi NN 114/22 (2022:2)⁴⁵, člankom 6. izmijenjen je rok mirovanja i skraćen na 10 dana.*

⁴⁴ Hrvatski sabor (09.12.2016.) Zakon o javnoj nabavi 120/16, Narodne novine 2607, članak 227., str.46
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2016_12_120_2607.html (pristupljeno 15.11.2021.)

⁴⁵ Hrvatski sabor (31.10.2022.) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi 114/22, Narodne novine 1740, str.2 (čl.6)

- **Rok žalbe** – u ZJN rokovi žalbe ne razlikuju se po procijenjenim vrijednostima nabava, ni po vrsti postupka, već se žalba kao takva izjavljuje u roku od 10 dana pojedine faze postupka. Da bi žalbeni postupak bio pokrenut, Žalitelj je dužan uplatiti naknadu za pokretanje žalbenog postupka, i to :
 - ≈ 1.320,00 eura za procijenjenu vrijednost nabave do 265.440,00 eura
 - ≈ 0,5% procijenjene vrijednosti nabave za procijenjenu vrijednost nabave od 265.440,01 eura do 13.272.000,00 eura
 - ≈ 66.360,00 eura za procijenjenu vrijednost nabave veću od 13.272.000,00 eura.
- ≈ Ako procijenjena vrijednost nabave nije poznata u trenutku izjavljivanja žalbe Državnoj komisiji, naknada za pokretanje žalbenog postupka plaća se u iznosu od 1.320,00 eura.
- ≈ Ako se žalba izjavljuje na odluku o odabiru ili poništenju za jednu ili više grupa predmeta nabave, naknada iznosi jednu petinu iznosa iz stavka 1. ovoga članka za svaku grupu predmeta nabave, ali ukupno ne više od iznosa navedenih u stavku 1. ovoga članka.
- ≈ Ako se žalba izjavljuje na odluku o odabiru ili poništenju za sve grupe predmeta nabave, naknada se plaća prema ukupnoj procijenjenoj vrijednosti svih grupa predmeta nabave.

2.3.2.1. Nabava male vrijednosti

Članak 14. ZJN-a govori da je nabava male vrijednosti nabava čija je procijenjena vrijednost veća od vrijednosti pragova jednostavne nabave, a manja od europskih pragova velike vrijednosti kao što je prikazano slikom 6. Za nabavu male vrijednosti Zakonom su propisani rokovi i ostale obaveze naručitelja koji provodi postupak javne nabave, ovisno o predmetu nabave.

NABAVA MALE VRIJEDNOSTI

***propisana** aktualnim ZJN-om (NN 120/16)

**robe/usluge/Projektne natječaji od 200.001kn do ispod 3.241.120kn (431.000 €)*

**društvene i druge posebne usluge od 200.001kn do ispod 7.520.000kn (1.000.000 €)*

**radovi od 500.001kn do ispod 40.472.640 kn (5.382.000 €)*

Slika 6. Osnovna obilježja nabave male vrijednosti

Izvor: rad autorice

Rok za pitanja i odgovore:

Pod uvjetom da je zahtjev za dodatne informacije, objašnjenja ili izmjene u vezi s DoN-om dostavljen pravodobno, naručitelj je obvezan odgovor, dodatne informacije i objašnjenja bez odgode, a najkasnije **tijekom četvrtog dana prije roka** određenog za dostavu zahtjeva za sudjelovanje i ponuda staviti na raspolaganje na isti način i na istim internetskim stranicama kao i osnovnu dokumentaciju, bez navođenja podataka o podnosiocu zahtjeva.

Pravodobnost zahtjeva smatra se ako je isti dostavljen najkasnije **tijekom šestog dana prije roka** određenog za dostavu zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda.

Rok za dostavu ponuda:

U otvorenom postupku male vrijednosti minimalni rok za dostavu ponuda je 20 dana od dana slanja poziva na nadmetanje

2.3.2.2. Nabava velike vrijednosti

Članak 13. ZJN-a govori da je nabava velik vrijednosti nabava čija je procijenjena vrijednost veća od vrijednosti pragova male nabava, kao što je prikazano slikom 7. Za nabavu velike vrijednosti Zakonom su propisani rokovi i ostale obaveze naručitelja koji provodi postupak javne nabave, ovisno o predmetu nabave.

NABAVA VELIKE VRIJEDNOSTI

***propisana** aktualnim ZJN-om (NN 120/16)

***robe/usluge/Projektne natječaji** iznad 3.241.120kn (431.000 €) i više

***društvene i druge posebne usluge** iznad 7.520.000kn (1.000.000 €) i više

***radovi** iznad 40.472.640 kn (5.382.000 €) i više

Slika 7. Osnovna obilježja nabave velike vrijednosti

Izvor: rad autorice

Rok za pitanja i odgovore:

Pod uvjetom da je zahtjev za dodatne informacije, objašnjenja ili izmjene u vezi s DoN-om dostavljen pravodobno, naručitelj je obvezan odgovor, dodatne informacije i objašnjenja bez odgode, a najkasnije **tijekom šestog dana prije roka** određenog za dostavu zahtjeva za

sudjelovanje ili ponuda, staviti na raspolaganje na isti način i na istim internetskim stranicama kao i osnovnu dokumentaciju, bez navođenja podataka o podnositelju zahtjeva.

Pravodobnost zahtjeva smatra se ako je isti dostavljen najkasnije **tijekom osmog dana prije roka** određenog za dostavu zahtjeva za sudjelovanje ili ponuda.

Rok za dostavu ponuda:

U otvorenom postupku velike vrijednosti minimalni rok za dostavu ponuda je 35 dana od dana slanja poziva na nadmetanje.

2.4. Sudionici u postupcima javne nabave

U postupcima javne nabave sudjeluje:

- JAVNI SEKTOR u ulozi naručitelji
- PRIVATNI SEKTOR u ulozi ponuditelji

Kada je u financiranje javne nabave uključena i Europska unija, tada u ukupnom procesu nabave sudjeluju i Nadležno tijelo - nadležno za pojedini projekt (Posredničko tijelo PT1, Posredničko tijelo PT 2) za provođenje pojedine faze

U cilju postavljanja jedinstvenih pravila o javnoj nabavi za sve zemlje članice, inicijalno su donesene 2 Direktive:

- ***Direktiva 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća***⁴⁶ o usklađivanju postupaka nabave subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetske i prometne usluge. Ista je 2014. godine zamijenjena je Direktivom 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća
- ***Direktiva 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća***⁴⁷ o usklađivanju postupaka za

⁴⁶ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (31.03.2004.); Direktiva 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0017&from=RO> (pristupljeno: 09.06.2022.)

⁴⁷ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (31.03.2004.); Direktiva 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0018&from=lv> (pristupljeno: 09.06.2022.)

sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama, a koja je također 2014. godine bila zamijenjena Direktivom 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća.

Uloga Direktiva bila je (stoji i dalje), povećane djelotvornost javne potrošnje, olakšano sudjelovanje malih i srednjih poduzeća u javnoj nabavi, te da se dobavljačima omogućila bolja uključenost u javnu nabavu sa svrhom postizanja zajedničkih društvenih ciljeva.

U svom članku „Javna nabava i njezina uloga u strategiji Europa 2020“, Katarina Depope Radman⁴⁸ ističe da: „*Javna nabava igra važnu ulogu u ukupnim gospodarskim aktivnostima svake države i ključni je mehanizam za ostvarenje kratkoročnih i dugoročnih ciljeva politike. Stoga je javna nabava jedan od glavnih stavki rashoda za naručitelje u Europi i važan je element jedinstvenog europskog tržišta. U Europskoj uniji se za nabavu robe, usluga i radova godišnje troši oko 16% BDP-a, sa tendencijom rasta. S obzirom na obujam nabave, javna nabava može se koristiti kao moćna poluga na jedinstvenom tržištu za poticanje pametnog, održivog i uključivo rasta, usput tri glavna prioriteta u strategiji Europa 2020.*“

Komunikacijska komisija smatra da je cilj strategije Europa 2020. osigurati da gospodarski oporavak Europske unije (EU) nakon gospodarske i financijske krize podržava niz reformi kako bi se izgradili čvrsti temelji za rast i stvaranje radnih mjesta do 2020.godine. Baveći se strukturnim slabostima gospodarstva EU-a te gospodarskim i socijalnim pitanjima, strategija u obzir uzima i dugoročne izazove globalizacije, pritiska na resurse i starenje.“⁴⁹

Stoga je Strategija Europa 2020., utvrđena u Komunikaciji Komisije od 03.03.2010.g , potrebna kako bi se osiguralo najučinkovitije korištenje javnih sredstava koja će ostvarivati visoke stope zaposlenosti, produktivnosti i društvene povezanosti.

U tu svrhu, pravila o javnoj nabavi revidirala su se i unaprijedila kako bi se povećala djelotvornost javne potrošnje, a pogotovo kako bi se olakšalo sudjelovanje malih i srednjih poduzeća u javnoj nabavi te kako bi se dobavljačima omogućilo da bolje iskoriste javnu nabavu pri postizanju

⁴⁸https://www.info-puls.hr/Blog/strucni_clanak_javna_nabava_i_njezina_uloga_u_strategiji_europa_2020_pise_katarina_depope_radman_102 (pristupljeno: 16.11.2021.)

⁴⁹ Odlomak preuzet iz: Europska komisija (03.03.2010.) – Dokument 52010DC2020- Europa 2020.: Strategija Europske unije za rast i zapošljavanje - Sažetci zakonodavstva EU-a (07.02.2017.)- str. 1 <https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/europe-2020-the-european-union-strategy-for-growth-and-employment.html> (pristupljeno: 09.06.2022.)

zajedničkih društvenih ciljeva⁵⁰..

Svrha javne nabave sukladno aktualnom Zakonu, Uputama, Pravilnicima i Izmjenama pravilnika, jest kontroliranim trošenjem proračunskih sredstava, realizirati ekonomski najpovoljniju nabavu, čiji je jedini kriterij odabira ekonomski najpovoljnija ponuda (ENP). *Prilog 1*

2.5. Ekonomski najpovoljnija ponuda (ENP)

Kriterij ekonomski najpovoljnije ponude uveden je još 2017.godine. Do tada se kao jedini kriterij odabira koristila cijena. Određivanje ostalih kriterija te ograničavanjem pondera cijene omogućuje odabir najkvalitetnije ponude u punom smislu. Variranje različitih pondera dopušta pravu tržišnu utakmicu i omogućava ponuditeljima nuđenje kvalitetnije opreme, usluge ili radova a naručiteljima kupovinu predmeta nabave koji će im donijeti dugogodišnju korist i predstavljati najbolju vrijednost za novac.

Kriterije odabira ponude naručitelj mora postaviti unaprijed u dokumentaciji o nabavi i oni ne smiju ograničavati pošteno tržišno natjecanje. Ne smiju biti diskriminirajući, ne smiju narušavati slobodu tržišnog natjecanja i moraju biti povezani s predmetom nabave.

Koristeći princip ENP-a (2016:60)⁵¹, naručitelji primjenjuju različite kriterije povezane s predmetom nabave, primjerice:

„ 1. kvalitetu, uključujući tehničku vrijednost, estetske i funkcionalne značajke, pristupačnost, rješenje za sve korisnike, društvene, okolišne i inovativne značajke te trgovanje i uvjete trgovanja

2. organizaciju, kvalifikacije i iskustvo osoblja angažiranog na izvršenju određenog ugovora, ako kvaliteta angažiranog osoblja može značajno utjecati na razinu uspješnosti izvršenja ugovora, ili

3. usluge nakon prodaje i tehničku pomoć, uvjete isporuke kao što su datum isporuke, proces isporuke i rok isporuke ili rok izvršenja.“

Naručitelj mora u dokumentaciji o nabavi navesti⁵²:

- kriterije koji predstavljaju ENP, te

⁵⁰ Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (26.02.2014.); Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća, toč.4 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:32014L0025> (pristupljeno: 09.06.2022.)

⁵¹ Hrvatski sabor (09.12.2016.) Zakon o javnoj nabavi 120/16, Narodne novine 2607, članak 284., str. 60

⁵² Elektronički oglasnik javne nabave RH, Službeni broj objave 2018/S 0F5-0013705, Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda UPOV Varaždin; 1/18-VV-1, <https://eojn.nn.hr/Oglasnik/> (pristupljeno 10.12.2021.)

- relativni ponder svakog pojedinog ili opadajući redosljed važnosti tih kriterija (tamo gdje po mišljenju naručitelja značaj nije moguće pridati).

Cijena u nabavama MV i VV (osim zakonom propisanih izuzeća), dakle više nije jedini kriterij odabira ekonomski najpovoljnije ponude – njen maksimalni ZJN-om propisani ponder iznosi 90%. Provedenim istraživanjem među isporučiteljima vodnih usluga, na temu „Specifičnosti provedbe nabava u okviru EU projekata sektorskih naručitelja na primjeru javne nabave uređaja za pročišćavanje otpadnih voda“ kod 13 postupaka koji su rezultirali sklapanjem ugovora uvidom u Obavijest o nadmetanju svakog od njih utvrđeno je da je minimalan broj bodova kriteriju cijena bio u ponderu 50, što je prikazano slikom 8.

Sklopljeni ugovori o javnoj nabavi sukladno provedenim postupcima		
NAZIV PREDMETA NABAVE	KRITERIJ CIJENA ponder	OSTALI KRITERIJI ponder
UPOV Križevci	50	Jamčeni godišnji operativni troškovi - 30 bodova Stručno iskustvo ključnih stručnjaka - 20 bodova
UPOV Kutina	50	Stručnjak 1-GLAVNI PROJEKTANT - 10 bodova JAMČENI GODIŠNJI OPERATIVNI TROŠAK UPOV-a - 40 bodova
UPOV Dobrovac	60	1. Jamčeni godišnji operativni troškovi UPOV-a - 25 bodova 2. Stručno iskustvo ključnih stručnjaka - 15 bodova
UPOV Sinj	60	1. Jamčeni godišnji operativni troškovi Postrojenja u vidu potrošnje električne energije za biološko pročišćavanje otpadnih voda - 20 bodova 2. Specifično stručno iskustvo Stručnjaka 1: Glavni projektant i projektant građevinskog dijela projekta- 10 bodova 3. Specifično stručno iskustvo Stručnjaka 2: Projektant tehnologije i voditelj puštanja u pogon i pokusnog rada - 10 bodova
UPOV Trilj	60	1. Jamčeni godišnji operativni troškovi Postrojenja u vidu potrošnje električne energije za biološko pročišćavanje otpadnih voda - 20 bodova 2. Specifično stručno iskustvo Stručnjaka 1: Glavni projektant i projektant građevinskog dijela projekta- 10 bodova 3. Specifično stručno iskustvo Stručnjaka 2: Projektant tehnologije i voditelj puštanja u pogon i pokusnog rada - 10 bodova
UPOV Varaždinske Toplice	60	1. OT - Operativni troškovi - 20 bodova 2. I – stručno osoblje za izvođenje radova, puštanje u pogon i pokusni rad - 8 bodova 3. P – stručno osoblje za usluge projektiranja - 7 bodova 4. VO - vrijeme odaziva kod izvanrednog kvara - 5 bodova
UPOV Ivanec	70	1. Jamčeni godišnji operativni troškovi Uređaja - 20 bodova 2. Stručno iskustvo ključnih stručnjaka - 10 bodova
UPOV Vrgorac	75	OT - Operativni troškovi - 15 bodova 2. S – stručno osoblje za izvođenje radova (Stručnjak 1) - 10 bodova
UPOV Varaždin	75	OT - Operativni troškovi 15 bodova 2. S – stručno osoblje za izvođenje radova (Stručnjak 1) 10 bodova
UPOV Koprivnica	80	Trajanje jamstvenog roka - 20 bodova
UPOV Rijeka	85	Dodatno trajanje jamstvenog roka - 10 bodova Stručna kvalifikacija Stručnjaka 2 - 5 bodova
UPOV Martinšćica i Nerezine	85	1. B. Specifično stručno iskustvo Stručnjaka 1: projektant građevinskog dijela projekta - 5 bodova 2. C. Specifično stručno iskustvo Stručnjaka 2: Projektant elektrotehnike - 5 bodova
UPOV Jalžabet	90	Trajanja jamčevnog roka - 10 bodova

Slika 8. Pregled pondera kriterija „CIJENE“ za postupke javne nabave „Izgradnja, dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda“ u sklopu EU projekta

Izvor: rad autorice

Cilj ograničavana max pondera cijene jest bodovanje i drugih kriterija osim samo jednoga, kako bi se nakon evaluacije dobila ekonomski najpovoljnija ponuda. No iz slike 8 i specifičnog predmeta nabave, vidljivo je da u praksi cijena kao ponder i dalje nosi najveći dio u samoj evaluaciji ponude.

Slika 9. pokazuje kriterije koji su bili raspisani za nabavu radova sektorskog naručitelja 2018.godine. Tad je cijena kao kriterij odabira imala vrijednost 40% pondera, a ostali kriteriji raspoređeni su prema važnosti za naručitelja na slijedeći način:

SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VARAŽDIN
DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN

50. KRITERIJ ZA ODABIR PONUDE

Naručitelj će primijeniti kriterij ekonomski najpovoljnije ponude na način da će između valjanih ponuda, odabrati najpovoljniju ponudu za cjelokupni predmet nabave. Odabir najpovoljnije ponude izvršit će se uspoređivanjem iskazane cijene ponude i dodatnih kriterija odabira putem formule i tablice bodovanja.

Najpovoljnijom ponudom smatrati će se ona ponuda koja nakon bodovanja ostvari najveći broj bodova, a prethodno je utvrđena prihvatljivom.

Primjenu ekonomski najpovoljnije ponude kao kriterija za odabir naručitelj u ovom postupku javne nabave ocjenjuje opravdanim jer kriterij najniže cijene nema dovoljno značenje odnosno naručitelj nije u mogućnosti samo na temelju kriterija najniže cijene donijeti odluku o odabiru ponude koja će na najbolji način odgovarati njegovim potrebama i zahtjevima – ponude koja će naručitelju omogućiti odabir ponuditelja koji će nuditi ostvarenje najbolje vrijednosti za uloženi novac.

U daljem tekstu izraz postrojenje se odnosi na uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda.

Naručitelj osim cijene određuje i dodatne kriterije koji su povezani s predmetom nabave kako slijedi:

Red.broj	Kriterij	Broj bodova
1.	GR - Cijena ponude	40
2.	OT - Operativni troškovi	25
3.	OP - Ocjena projekta	15
4.	I – stručno osoblje za izvođenje radova, puštanje u pogon i pokusni rad	8
5.	P – stručno osoblje za usluge projektiranja	7
6.	VO - vrijeme odaziva kod izvanrednog kvara	5
Maksimalni broj bodova		100

Slika 9. Primjer definiranja kriterija za odabir ponude – dodatni kriteriji ENP-a

Izvor: www.eojn.hr : ev.br. 1/18-VV-1 – Varkom d.d. - Knjiga 1

Metodologija bodovanja ponuda mora se propisati unaprijed u dokumentaciji o nabavi zajedno s kriterijima koji se boduju. Izazovno je definirati metodologiju ocjenjivanja kriterija čije su vrijednosti po prirodi drugačije (cijena i operativni trošak se izražavaju u valuti, stručna osoblja vrednuju se po broju projekata ili njihovoj vrijednosti i slično). Metodologija na raspolaganje stavlja

2 modela: apsolutni i relativni⁵³. U praksi se češće koristi relativni model zbog jednostavnije primjene, gdje ocjena pojedine ponude ovisi o najnižoj ili najvišoj cijeni ostalih ponuda, odnosno gdje se određuje relativna važnost kriterija u % i pretvara se maksimalni broj bodova. Finalno, ponude se rangiraju prema zbroju bodova po kriterijima i odabire se ona s najviše bodova.

Slikom 10 prikazana je jedna od metodologija izračuna bodova sukladno postavljenim kriterijima.

1. GR - Cijena ponude

Naručitelj kao jedan od kriterija određuje cijenu prihvatljive ponude, bez PDV - a.

Maksimalan broj bodova koje Ponuditelj može ostvariti u okviru kriterija cijene ponude je 40 bodova.

Ponuditelj čija je cijena prihvatljive ponude najniža ostvarit će maksimalan broj bodova. Bodovna vrijednost ponuda drugih ponuditelja će se određivati korištenjem sljedeće formule:

$$\text{broj ostvarenih bodova (GR)} = \text{najniža cijena ponude} / \text{cijena ponude} * 40$$

2. OT – Operativni troškovi

Kao najznačajniji operativni troškovi rada pogona su troškovi:

- troškovi kemikalija,
- troškovi električne energije.

$$\begin{aligned} \text{OT} &= \text{OT}_k + \text{OT}_e \text{ (kn/m}^3\text{)} \\ \text{UOT}_{16} &= \text{OT} \times (16 \times \text{Q}_{\text{Dw,am}}) \text{ (kn)} \end{aligned}$$

Pri čemu je:

OT – specifični operativni trošak (HRK/m³),

OT_k - specifični operativni trošak kemikalija (HRK/m³),

OT_e - specifični operativni trošak električne energije (HRK/m³)

UOT₁₆ = ukupna cijena operativnih troškova za razdoblje 16 godina (kn)

Q_{Dw,am} = godišnji srednji sušni protok **10.777.355 m³/god**

faktor 16 = faktor neto sadašnje vrijednosti operativnih troškova postrojenja u razdoblju od 30 godina primjenjujući diskontnu stopu od 5%.

Jednako tako u slučaju kazne za prekoračenje zajamčenih godišnjih operativnih troškova postrojenja primijeniti će se faktor 16. Time je iznos kazne određen na način da Izvođač naručitelju kompenzira financijske gubitke uzrokovane visokim operativnim troškovima postrojenja.

Ponuditelj čija je cijena operativnih troškova najniža ostvarit će maksimalan broj bodova. Bodovna vrijednost cijene operativnih troškova drugih ponuditelja će se određivati korištenjem sljedeće formule:

$$\text{broj ostvarenih bodova (OT)} = \text{najniža cijena UOT}_{16} / \text{cijena UOT}_{16} * 25$$

Način određivanja specifičnog operativnog troška kemikalija (OT_k)

Specifični operativni trošak kemikalija po m³ pročišćene otpadne vode (OT_k) ponuditelj će izračunati na način:

- korištenjem cijena kemikalija za:
 - koagulant/flokulant (polimer) = 15,00 HRK/kg
 - aluminijev (III) sulfat Al₂(SO₄)₃x18H₂O = 2,3 HRK/kg, željezo (III) klorid FeCl₃ = 2,1 HRK/kg
- izračunom ukupnog troška kemikalija za svoje tehnološko rješenje postrojenja svedeno na specifični operativni trošak kemikalija po m³ pročišćene otpadne vode OT_k (HRK/m³). Cijena specifičnog operativnog troška kemikalija mora biti zaokružena na dvije decimale.
- **operativni trošak kemikalija ponuditelj je u obvezi iskazati i u jedinici HRK/dan za prosječno opterećenje uređaja.**

Način određivanja specifičnog operativnog troška električne energije (OT_e)

Specifični operativni trošak električne energije po m³ pročišćene otpadne vode (OT_e) ponuditelj će izračunati na način:

- korištenjem cijene električne energije (HEP operater distribucijskog sustava d.o.o.) za niski napon NN
 - Radna energija VT (visoka tarifa) = 1,21 (HRK/kWh),
 - Radna energija NT (niska tarifa) = 0,66 (HRK/kWh),
 - Radna snaga = 44,50 (HRK/kW).
 (Cijena je formirana na bazi „crvenog modela“, a kupac prima dva računa – račun za električnu energiju od opskrbljivača te račun za korištenje mreže od operatera prijenosne mreže.)
 Raspored dnevnih tarifa:
 - zimsko računanje vremena: VT od 07-21 sat, NT od 21-07 sati
 - ljetno računanje vremena: VT od 08-22 sata, NT od 22-08 sati;
- izračunom ukupnog troška električne energije za svoje tehnološko rješenje postrojenja svede na specifični operativni trošak električne energije po m³ pročišćene otpadne/pitke vode OT_e (HRK/m³). Cijena specifičnog operativnog troška električne energije mora biti zaokružena na dvije decimale.
- **operativni trošak električne energije ponuditelj je u obvezi iskazati i u jedinici HRK/dan za prosječno opterećenje uređaja.**

Slika 10. Primjer definiranja načina izračuna bodova postavljenih kriterija

Izvor: www.eojn.hr. : ev.br. 1/18-VV-1 – Varkom d.d. - Knjiga 1

⁵³Kriterij za odabir ponude – ENP; Portal javne nabave -Smjernice i priručnici; (str.24.)
<http://www.javnabava.hr/userdocsimages/Kriteriji%20za%20odabir%20ponude%20ENPweb.pdf> (pristupljeno 24.04.2023.)

Međutim, ENP ipak ne garantira niti najnižu cijenu, niti najvišu kvalitetu, već optimalnu kombinaciju različitih kriterija (vezanih ili nevezanih uz troškove) koji zajedno zadovoljavaju zahtjeve naručitelja i za njega predstavljaju najbolju vrijednost za novac.

2.6. Javni i sektorski naručitelji

Javni i sektorski naručitelji dio su javnog sektora koji upravlja i troši javni novac te su Zakonom o javnoj nabavi obavezni provoditi postupke javne nabave.

U grupu javnih naručitelja spadaju:

- Republika Hrvatska, odnosno državna tijela Republike Hrvatske
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- tijela javnog prava i
- udruženja koje je osnovalo jedno ili više tijela iz točaka 1., 2. ili 3.

U sektorske naručitelje ubrajamo:

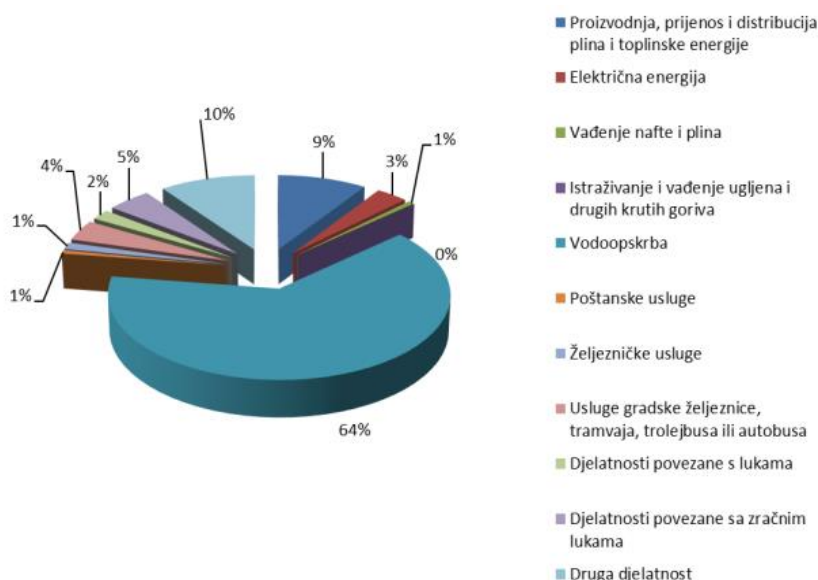
- **javni naručitelji koji obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti** (plin i toplinska energija, električna energija, **vodno gospodarstvo**, usluge prijevoza (pružanje mreža ili upravljanje mrežama koje pružaju uslugu javnosti u području prijevoza željeznicom, automatiziranim sustavima, tramvajem, trolejbusom, autobusom ili žičarom), zračne, morske i riječne luke, poštanske usluge)
- trgovačka društva u kojima javni naručitelj ima ili može imati, izravno ili neizravno, prevladavajući utjecaj na temelju svojeg vlasništva, financijskog udjela ili na temelju pravila kojima je društvo uređeno i koja obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti
- drugi subjekti koji obavljaju jednu od sektorskih djelatnosti na temelju posebnih ili isključivih prava koja im je dodijelilo nadležno tijelo.

Sektorske djelatnosti prema ZJN-u su djelatnosti u području plina i toplinske energije (čl. 339.), električne energije (čl. 340.), vodnog gospodarstva (čl. 341.), prijevoza (čl. 342.), zračnih i morskih luka (čl. 343.), te poštanskih usluga (čl. 344.)

Prema dostupnim podacima Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja uprave za trgovinu i politiku javne nabave - Sektora za politiku javne nabave, u 2020. godini (2021:12)⁵⁴ evidentno je

⁵⁴ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za trgovinu i politiku javne nabave; Sektor za politiku javne nabave (2021), Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu, str. 12

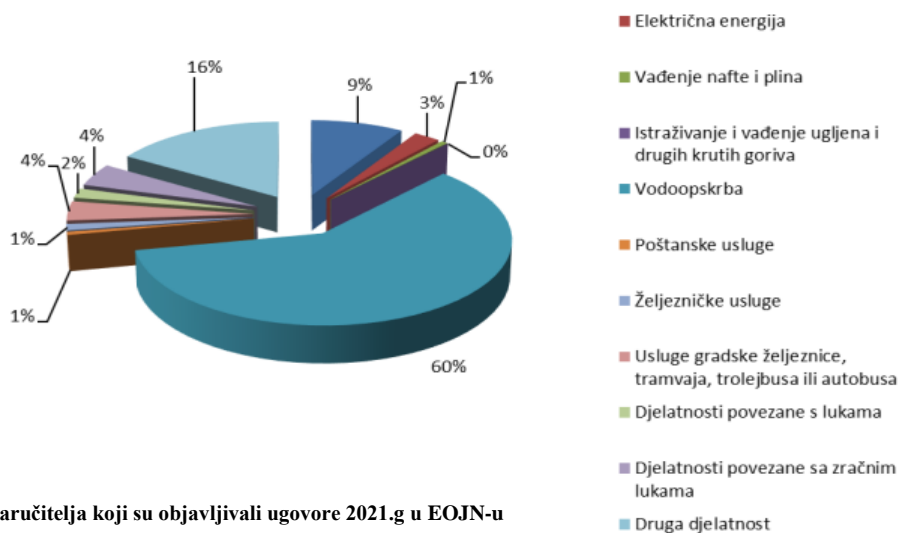
da je najveći udio ugovora sektorskih naručitelja (čak 64%) objavljenih u Elektroničkom oglasniku javne nabave RH (EOJN) pripadao upravo naručiteljima iz vodnog gospodarstva a što je prikazano slikom 11.

Slika 11. Struktura sektorskih naručitelja koji su objavljivali ugovore 2020.g u EOJN-u

Izvor: Portal javne nabave, <http://www.javnanabava.hr/>

U 2021. godini, kako je prikazano slikom 12, bio je zamijećen blagi pad objavljenih ugovora u EOJN od strane vodoopskrbe. Bez obzira na smanjenje, 60% ukupnog broja ugovora pripada vodoopkrbi što potvrđuje ulagana u vodno gospodarstvo.

Slika 12. Struktura sektorskih naručitelja koji su objavljivali ugovore 2021.g u EOJN-u

Izvor: Portal javne nabave <http://www.javnanabava.hr/>

Uspoređujući ukupni broj ugovora sektorskih i javnih naručitelja objavljenih u EOJN-, prema Izvješću za 2020.godinu (2021:15)⁵⁵, javni naručitelji prednjače pred sektorskima kako je prikazano slikom 13.

Vrsta naručitelja	Broj ugovora	%	Vrijednost nabave bez PDV-a	%
Javni naručitelji	20.380	88,81%	29.564.434.134	62,81
Sektorski naručitelji	2.567	11,19%	17.503.899.415	37,19
Ukupno	22.947	100,00%	47.068.433.549	100,00

Slika 13. Ugovori o javnoj nabavi u 2020.g

Izvor: Portal javne nabave <http://www.javnanabava.hr/>

Javni naručitelji objavili su ukupno 20.380 ugovora što iznosi 62,81% (29.564.434.134kn bez PDV-a) ukupne ugovorene vrijednosti nabave, dok je sektorskom naručitelju pripalo svega 2.657 ugovora, odnosno 37,19% (17.503.899.415 kn bez PDV-a).

Slikom 14, prikazano je da su od ukupnog broja ugovora sektorskih i javnih naručitelja objavljenih u EOJN-u, prema Izvješću za 2021.godinu (2022:13)⁵⁶, javni naručitelji objavili ukupno 24.649 ugovora što iznosi 90,45% (31.527.538.037kn bez PDV-a) ukupne ugovorene vrijednosti nabave, dok je sektorskom naručitelju pripadlo svega 2.604 ugovora, odnosno 9,55% (15.104.122.103kn bez PDV-a)

Vrsta naručitelja	Broj ugovora	%	Vrijednost nabave bez PDV-a	%
Javni naručitelji	24.649	90,45%	31.527.538.037	67,61
Sektorski naručitelji	2.604	9,55%	15.104.122.103	32,39
Ukupno	27.253	100,00%	46.631.660.140	100,00

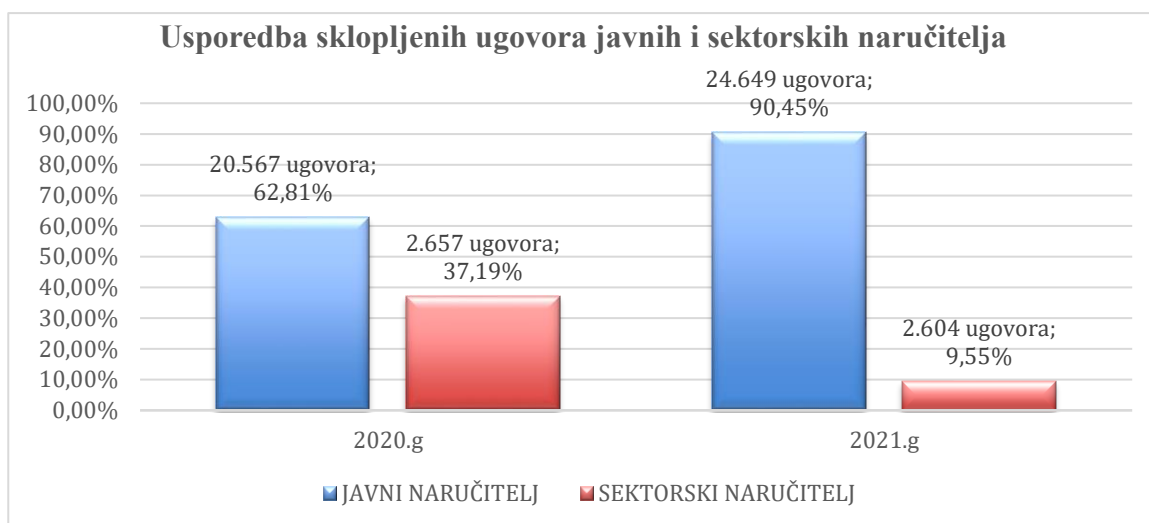
Slika 14. Ugovori o javnoj nabavi -u 2021.g

Izvor: Portal javne nabave <http://www.javnanabava.hr/>

⁵⁵ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za trgovinu i politiku javne nabave;, Sektor za politiku javne nabave (2021), Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020.godinu, str. 15
[http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statistic%20izvjesce_JN-2020\(1\).pdf](http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statistic%20izvjesce_JN-2020(1).pdf) (pristupljeno 12.06.2022.)

⁵⁶ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za trgovinu i politiku javne nabave;, Sektor za politiku javne nabave (2022), Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2021.godinu, str. 13
http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/Statisticko_izvjesce_JN-KONA%C4%8CNO.pdf (pristupljeno 12.09.2022.)

Odnos ukupno sklopljenih ugovora uspoređujući javne i sektorske naručitelje kroz Statistička izvješća o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020. i 2021. godinu, prikazan je slikom 15, iz koje je vidljivo da je u obje godine javni naručitelj ostvario više sklopljenih ugovora nego sektorski.

Slika 15. Usporedba sklopljenih ugovora

Izvor: rad autorice

2.7. Raščlamba postupaka javne nabave sektorskog naručitelja – sukladno ZJN

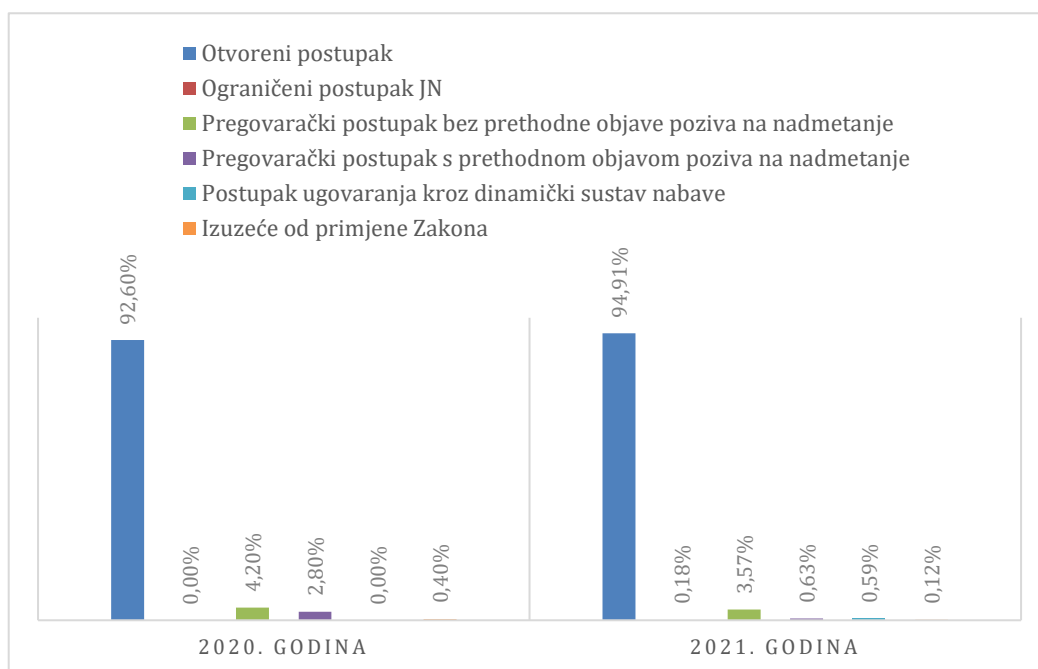
Zakon o javnoj nabavi definira pet osnovnih vrsta postupaka nabave, a prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu (2021:38)⁵⁷ jasno je vidljivo koji se postupak najviše koristio:

- *Otvoreni postupak – 92,6%*
- *Ograničeni postupak javne nabave – 0,00%*
- *Natjecateljski postupak uz pregovore – 0,00%*
- *Društvene i druge posebne usluge – 0%*
- *Pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje – 4,2%*
- *Pregovarački postupak s prethodnom objavom poziva na nadmetanje – 2,8%*
- *Izuzeće od primjene Zakona -0,40%*
- *Natjecateljski dijalog -0,00%“*

⁵⁷ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za trgovinu i politiku javne nabave, Sektor za politiku javne nabave (2021), Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020.godinu, str. 38
[http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko%20izvjesce%20JN-2020\(1\).pdf](http://www.javnabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko%20izvjesce%20JN-2020(1).pdf) (pristupljeno 12.06.2022.)

U 2021. godini, uspoređujući Statistička izvješća (2022:35)⁵⁸ sektorskih naručitelja vidljive su razlike i zabilježen je porast korištenja Ograničenog postupka javne nabave, kao i postupak ugovaranja kroz dinamički sustav nabave:

- *Otvoreni postupak – 94,91%*
- *Ograničeni postupak javne nabave – 0,18%*
- *Natjecateljski dijalog – 0,00%*
- *Pregovarački postupak s prethodnom objavom poziva na nadmetanje – 0,63%*
- *Pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje – 3,57%*
- *Postupak ugovaranja kroz dinamički sustav nabave – 0,59%*
- *Izuzete od primjene Zakona -0,12%*

Slika 16 . Statistika korištenja postupaka javne nabave

Izvor: rad autorice

Iz slike 16, vidljivo je da se u 2021. godini i dalje najviše koristio otvoreni postupak javne nabave koji je i brojem objava i vrijednosno bio najzastupljeniji. Otvoreni postupak dopušta svim zainteresiranim gospodarskim subjektima da dostave svoje ponude, pa kroz njega najviše dolazi do izražaja **načelo transparentnosti, tržišnog natjecanja, jednakog tretmana i zabrane diskriminacije**, čime se u najvećoj mjeri zadovoljava interes javnosti za provedbu javne nabave.

⁵⁸ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja; Uprava za trgovinu i politiku javne nabave; Sektor za politiku javne nabave (2022), Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2021.godinu, str. 35
http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/Statisticko_izvjesce_JN-KONA%C4%8CNO.pdf (pristupljeno 12.09.2022.)

3. EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI (ESI)

Kao što je navedeno u uvodnom dijelu rada, Europski strukturni i investicijski fondovi, zajednički je naziv za ukupno 5 fondova koja su na raspolaganju Republici Hrvatskoj, a to su:

- Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)
- Europski socijalni fond (ESF)
- Kohezijski fond
- Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD)
- Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)

Za korištenje ESI fondova ključan je strateški okvir jer se novac usmjerava na postizanje ciljeva identificiranih unutar istog. Strateški okvir predstavlja niz javnih politika (strategija, uredbi, zakona, podzakona itd.) koji sadržavaju ciljeve i smjernice za razvoj Europske unije i određene države članice, ali i prioritete koji će se financirati.

Ključni strateški okvir Europske unije za razdoblje 2014.-2020. čine Kohezijska politika, Strategija Europa 2020 i pojedine sektorske javne politike.

Na razini Republike Hrvatske, strateški okvir za korištenje ESI fondova određen je Sporazumom o partnerstvu, operativnim programima, Zajedničkim nacionalnim pravilima i Zakonom o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje ESI fondovima u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014.-2020. te uredbama koje propisuju nadležnost pojedinih tijela za svaki ESI instrument⁵⁹.

Iako je postupanje naručitelja u smislu javne nabave potrebnog predmeta u sklopu EU projekta, propisano Zakonom, postupak provođenja javne nabave zahtijeva pomno planiranje u domeni financiranja i izvršenja i/ili isporuke predmeta nabave.

Kako sami postupak javne nabave od svog službenog ZJN definiranog početka (objavom poziva u EOJN), pa do ugovaranja može biti iznimno dug, moguće je da traje mjesecima i na kraju se uopće ne ugovori, a kad se dođe do faze ugovora još dodajemo rokove isporuke/realizacije, dok u opciji poništenja-riskiramo novi broj mjeseci bez traženog predmeta nabave. U kompleksnim nabavama, a naročito onima velike vrijednosti, često puta realizacija plana nabave nije u istoj proračunskoj/poslovnoj godini.

⁵⁹ Odlomak preuzet iz: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/> (pristupljeno 14.02.2023.)

Izazovno je provoditi javnu nabavu za redovno poslovanje a koja je financirana „vlastitim javnim“ ili sredstvima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

No kod procesa nabava, a naročito radova, koji su sufinancirani od strane EU-a, i ako se u sam proces nabave kreće krajem financijskog razdoblja – postoji mogućnost da isti ne bude realiziran u prijavljenom vremenskom razdoblju. Kada postupak nabave određenog predmeta nabave, nije moguće provesti u skladu sa Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava, Korisnik je dužan pokrenuti provedbu procedura opravdanosti Zahtjeva za izmjenom ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukoliko se radi o izmjenama manjeg značaja. To su primjerice povećane procijenjene vrijednosti predmeta nabava izazvane promjenom cijene na tržištu rada, roba, usluga i radova i slično. Tek po prihvaćenom Zahtjevu za izmjenom ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, naručitelj ponovo pokreće postupak javne nabave. Iako je početak postupka javne nabave propisan Zakonom o javnoj nabavi, i bez obzira na činjenicu da u trenutku pokretanja postupka javni naručitelj ne treba imati osigurana novčana sredstva, praksa pokazuje da u nove postupke javne nabave u sklopu EU projekta, ulazi tek nakon prihvaćanja Zahtjeva za izmjenom ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. Kako je studija izvedivosti sastavni dio aplikacijskog paketa na temelju kojeg se sklapa ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava, svaka novonastala situacija koja utječe na izmjenu rezultata Studije uzrokuje pomicanje početka postupka javne nabave.

Takvo postupanje može dovesti do nacionalnog problema, što znači da sredstva koja su određenim fondom namijenjena RH, u određenom vremenskom razdoblju nemaju najavljenju i zahtijevanu realizaciju, što za posljedicu može imati vraćanje kompletnih sredstava dobivenih na osnovu ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava.

Sukladno **Izvješću o stanju iskorištenosti sredstava ESI fondova u Republici Hrvatskoj**⁶⁰ kojeg je 02.02.2023.g predstavio ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Šime Erlić, evidentno je da je iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) za razdoblje 2014. – 2020. Republici Hrvatskoj bilo na raspolaganju ukupno **10,73 milijardi eura**, što uvećano za 597,56 milijuna eura dodatne alokacije za Program ruralnoga razvoja za 2021. i 2022. godinu iznosi ukupno **11,33 milijarde eura**.

⁶⁰ <https://www.eu-projekti.info/na-189-sjednici-vlade-usvojeno-izvjesce-o-stanju-iskoristenosti-sredstava-esi-fondova-u-republici-hrvatskoj/> (pristupljeno 14.02.2023.)

Do 19.01.2023. ugovoreno je projekata u vrijednosti od **13,81 milijardi eura**, odnosno **121,94% dodijeljenih sredstava**, a ukupno isplaćeno **8,97 milijardi eura**, odnosno 79,19% dodijeljenih sredstava te je ovjereno **7,60 milijardi eura**, odnosno 67,12% dodijeljenih sredstava.

Ako se izvornoj alokaciji ESI sredstava 2014. – 2020. u iznosu od 10,73 milijarde eura doda 864,23 milijuna eura iz inicijative Pomoć za oporavak za koheziju i europska područja (REACT EU), te 597,56 milijuna eura koje su dodane u Program ruralnog razvoja, **ukupna alokacija do 2023. godine iznosila je 12,09 milijardi eura.**

U razdoblju od 2013. godine do 19.01.2023. Republika Hrvatska je uplatila u **proračun Europske unije 4,71 milijardi eura**, dok je iz proračuna Europske unije u proračun Republike Hrvatske **uplaćeno 15,17 milijardi eura s NPOO-om.** Iznos koji se odnosi na **NPOO je 2,22 milijardi eura.**

Prema dostupnom Izvješću Vlade Republike Hrvatske (2022:6)⁶¹, iz financijskih pokazatelja statusa provedbe programa finicijskog razdoblja 2014.–2020. od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30. lipnja 2022. (sredstva EU, u milijunima € i % od dodijeljenih sredstava) o korištenju europskih fondova do kraja izvještajnog razdoblja 30.06.2022.g, slikom 17 prikazan je odnos dodijeljeni i plaćenih sredstava.

(Operativni) program	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
OPKK	6.831,26	9.120,29	133,51	4.670,13	68,36	3.537,54	51,78	3.895,85	57,03
OPULIP	1.621,05	1.881,22	116,05	1.209,05	74,58	948,81	58,53	699,36	43,14
PRR	2.026,22	2.299,31	113,48	1.875,26	92,55	1.775,53	87,63	1.858,29	91,71
OPPIR	252,64	255,13	101,02	131,84	52,19	124,19	49,16	131,08	51,88
UKUPNO	10.731,17	13.555,95	126,32	7.886,28	73,49	6.386,07	59,51	6.584,58	61,36

Slika 17. Financijski pokazatelji statusa dodijeljeni i plaćenih sredstava

Izvor: Hrvatski sabor- Izvješće o korištenju europskih strukturnih i investicijskih fondova i pretpristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2022., str.6

⁶¹https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2022-12-16/152602/IZVJ_KORISTENJE_EUROPSKIH_FONDOVA_SIJE%C4%8CANJ_LIPANJ_2022..pdf str.6 (pristupljeno 15.02.2023.)

Kroz operativne programe (Konkurentnost i kohezija (OPKK), Učinkoviti ljudski potencijali (OPULJP), Program ruralnog razvoja (PRR) i Operativni program za pomorstvo i ribarstvo (OPPiR)) ukupno nam je dodijeljeno 10.731,17 milijuna eura, a plaćeno 7.886,28 milijuna eura.

U programu OPKK ovjereno je 3.537,54 milijuna eura, a postavljen cilj za 2022.g, bio je 4.054,64 milijuna eura.

Za 12 prioriternih osi (PO) po Operativnom programu konkurentnos i kohezija, dodijeljena su sredstva kako je prikazano slikom 18.

Prioritetna os (PO)	Dodijeljena sredstva	Ukupno ugovorena sredstva	%	Ukupno plaćena sredstva	%	Ukupno ovjerena sredstva	%	Ukupno doznačena sredstva	%
PO 1	689,35	740,38	107,40	349,74	50,73	276,03	40,04		
PO 2	226,37	277,82	122,73	33,14	14,64	30,76	13,59		
PO 3	1.293,79	1.260,94	97,46	1.123,12	86,81	1.211,68	93,65		
PO 4	530,06	548,67	103,51	342,55	64,62	163,89	30,92		
PO 5	209,13	300,12	143,51	115,55	55,25	31,90	15,26		
PO 6	1.566,58	2.980,06	190,23	1.209,21	77,19	513,03	32,75		
PO 7	1.280,38	1.726,70	134,86	744,10	58,12	677,23	52,89		
PO 8	383,57	511,67	133,40	321,45	83,81	260,74	67,98		
PO 9	304,91	369,59	121,21	226,11	74,15	185,06	60,69		
PO 10	236,11	320,31	135,66	205,17	86,90	187,21	79,29		
PO 12	111,00	84,04	75,71	0,00	0,00	0,00	0,00%		
UKUPNO	6.831,26	9.120,29	133,51	4.670,13	68,36	3.537,54	51,78	3.895,85	57,03

Slika 18. Financijski pokazatelji statusa dodijeljenih sredstava

Izvor: Hrvatski sabor; Izvješće o korištenju europskih strukturnih i investicijskih fondova i pretprijetnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2022., str.11

Za razmatrano područje rada OPKK, prioritetne osi 6, Vlada RH (2022:11)⁶² je u svom Izvješću financijskih pokazatelja statusa provedbe OP „Konkurentnost i kohezija“ od početka provedbe do kraja izvještajnog razdoblja 30.06.2022. (sredstva EU, u milijunima € i % od dodijeljenih sredstava) do kraja razdoblja 30.06.2022.godine, istakla kako je bilo dodijeljeno 1.566,58 milijuna €, a isplaćeno 1.208,21 milijuna € (slika 18).

⁶²https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2022-12-16/152602/IZVJ_KORISTENJE_EUROPSKIH_FONDOVA_SIJE%C4%8CANJ_LIPANJ_2022..pdf str 11. (pristupljeno 15.02.2023.)

ESI fondovi se provode po **n+3 pravilu**, što znači da su se do kraja 2022., Europskoj komisiji trebala prijaviti sredstva alocirana za 2019. godinu⁶³. Za financijsko razdoblje 2014.-2020. krajnji rok provedbe projekata je 31. prosinca 2023., a zadnji zahtjev za plaćanje kojim se potražuju dodijeljena EU sredstva šalje se Europskoj komisiji do 31. srpnja 2024. Sredstva koja se ne ovjere do kraja **n+3 godine se automatski opozivaju, odnosno država članica EU ih gubi iz svoje alokacije.**

S obzirom da se aktivnosti provedbe projekata privode kraju i predstoji intenzivno razdoblje ovjeravanja sredstava, Tijelo za ovjeravanje je u suradnji s Upravljačkim tijelima za OPKK i OPULJP napravilo detaljnu analizu ovjeravanja i plan slanja zahtjeva za plaćanje Europskoj komisiji, kako bi se u potpunosti iskoristila dodijeljena sredstva.

3.1. Kohezijski fond i programsko razdoblje

Kohezijski fond u sklopu Kohezijske politike EU, bio je uspostavljen 1994. godine u svrhu jačanja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije Europske unije. Taj fond promicao je održivi razvoj i financijski podupirao provedbu projekata u području okoliša i transeuropskih mreža u državama članicama čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90% prosjeka EU-a⁶⁴.

Osnovni ciljevi Fonda su:⁶⁵:

- **konvergencija** – smanjivanje razlika u razvoju između regija EU
- **regionalna konkurentnost i zapošljavanje** - jačanje konkurentnosti i privlačnosti pojedinih regija, rast zapošljavanja kroz povećanje ulaganja u fizički i ljudski kapital
- **europske teritorijalne suradnje**⁶⁶ - jačanje prekogranične suradnje kroz razne zajedničke lokalne i regionalne inicijative

Putem Nacionalnog strateškog referentnog okvira (NSRO) koji predstavlja krovni strateški dokument kojim se utvrđuje strategija ulaganja iz strukturnih fondova, u prvom financijskom

⁶³ https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2022-12-16/152602/IZVJ_KORISTENJE_EUROPSKIH_FONDOVA_SIJE%C4%8CANJ_LIPANJ_2022..pdf str 9. (pristupljeno 25.04.2023.)

⁶⁴ Informativni članci o Europskoj uniji, Europski parlament <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/96/kohezijski-fond> (pristupljeno: 04.03.2023.)

⁶⁵ Kohezijska politika Europske Unije i Hrvatska 2014. - 2020.:str. 21 <https://mzo.gov.hr/UserDocImages//dokumenti/Vijesti/2012/oprk-19-10-12//Dani%20EU%20fondova%202012.%20-%20Kohezijska%20politika%20EU%20i%20Strukturni%20fondovi%20kao%20instrument%20-%20Znano%C5%A1%C4%87u%20do%20konkurentnog%20gospodarstva.pdf> (pristupljeno: 04.03.2023.)

⁶⁶ Informativni članci o Europskoj uniji, Europski parlament - <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/98/pv-proces-verbaux-et-annexes-des-seances-plenieres-des-4-5-6-et-7-octobre-2021eu> (pristupljeno: 04.03.2023.)

razdoblju 2014.-2020. godine Europska komisija (EK) je Republici Hrvatskoj iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova osigurala ukupno 10,731 milijardi eura, a od toga 8,452 milijardi eura je bilo predviđeno za ciljeve kohezijske politike.

Ukoliko se gleda samo budžet za kohezijsku politiku tada je više od polovice proračuna, odnosno 182,2 milijarde eura, bilo odvojeno za manje razvijene regije. Najmanje 35 milijardi eura dodijeljeno bilo je tranzicijskim regijama i 54 milijarde eura razvijenijim regijama.⁶⁷

Pravilo kohezijskog fonda „ogleda se u odnosu bruto nacionalnog proizvoda (BDP) po stanovniku, i namijenjen je onim državama članicama EU, čija je bruto vrijednost BDP-a po stanovniku manja od 90% prosjeka EU”⁶⁸.

U financijskom razdoblju Kohezijskog fonda 2014. – 2020. godine⁶⁹, EU dodijelila je Hrvatskoj „2,131 milijardi EUR“ u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014.-2020. koji je objedinjavao prioritetne osi 5 (klimatske promjene i upravljanje rizicima) i 6 (zaštita okoliša i održivost resursa).

Pod Prioritetnom osi 6; 7,8 % financiranja iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR-a) i 64,4 % sredstava iz kohezijskog fonda alocirano je investicijskim prioritetima **6i, 6ii, 6c, 6iii i 6e.**

Prioritetnoj osi 6 alocirana su bila najveća sredstva u okviru OPKK-a, budući da je to uglavnom pravna stečevina u skladu s većinom resursa posvećenih investicijskim prioritetima izravno povezanim s ispunjavanjem odredaba EU vezanih **uz sektore gospodarenja vodama i otpadom** te zaštitu prirode (Natura 2000).

Prijavljeni programi razvoja u okviru aglomeracija, doprinikli su ostvarivanju specifičnih ciljeva prioritetne osi 6⁷⁰:

- 6iii1: Unapređenje javnog vodoopskrbnog sustava u svrhu osiguranja kvalitete i sigurnosti usluga opskrbe pitkom vodom osigurati će se izgradnjom sustava javne vodoopskrbe

⁶⁷ Europska komisija Regionalni i urbani razvoj EU-a - Regionalna politika (2022) - Najčešća pitanja o kohezijskoj politici https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/faq/#3 (pristupljeno 01.06.2022.)

⁶⁸ Pučko otvoreno učilište Petar Zrinski (2022), Što je kohezijski fond EU i koja je njegova svrha? <https://www.petarzirinski.hr/kohezijski-fond/> (pristupljeno 10.06.2022.)

⁶⁹ Europski i strukturni investicijski fondovi, Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020., <http://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-konkurentnost-i-kohezija/> (pristupljeno 10.06.2022.)

⁷⁰ Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije; Priprema programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske Unije 2014.-2020. Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020.; str. 7 - <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/OPKK-Sazetak-prioriteta-i-ciljeva-1.pdf> (pristupljeno 16.11.2021.)

- 6ii2: Razvoj sustava prikupljanja i obrade otpadnih voda s ciljem doprinosa poboljšanju stanja voda doprinoseći većoj stopi priključenosti stanovništva na javne sustave odvodnje i većoj količini otpadne vode koja se pročišćava na odgovarajućoj razini nakon prikupljanja, te provedbi obveza preuzetih tijekom procesa pregovora za pristupanje RH u EU sadržanih u Ugovoru o pristupanju, te prenesenih u Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje 2014.-2023.

U Operativnom planu konkurentnosti i kohezija (2014:31)⁷¹ najveći dio financiranja posvećen je bio upravo vodoopskrbi, odvodnji i obradi otpadnih voda zbog činjenice da je sektor vodnoga gospodarstva zahtijevao najveća ulaganja radi osiguranja sukladnosti.

Unatoč velikim sredstvima raspoloživim u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija (OPKK-a), potrebna su bila i dodatna sredstva, a dio njih je bilo osigurano i implementirano putem zajmova MFI-a (Monetarne financijske institucije).

Kako je kroz kohezijski fond financijski mehanizam bio uspostavljen za financiranje velikih infrastrukturnih projekata u EU, na području okoliša i transeuropskih mreža, fokus u ovom izlaganju jest na prioritetnoj osi 6 po prethodnom kohezijskom programskom razdoblju (2014.-2020.), a koja se odnosi na ulaganja u vodni sektor.

Programsko razdoblje, kako je već navedeno, provodi se po **n+3 pravilu** i predstavlja razdoblje koje započinje početkom obavljanja aktivnosti projekata te istječe završetkom obavljanja predmetnih aktivnosti i bez posebne raščlambe, programsko razdoblje Operativnog programa Konkurentnost i kohezija obuhvaća period 2014.-2020.g..

Za financijsko razdoblje 2014.-2020. krajnji rok provedbe projekata je 31.12.2023., a zadnji zahtjev za plaćanje kojim se mogu potraživati dodijeljena EU sredstva, mogu se slati Europskoj komisiji do 31.07.2024. godine

Novim (drugim) financijskim razdobljem 2021.-2027.godine, iz ESI fondova za Republiku Hrvatsku osigurano je više **od 25 milijardi eura**⁷², a koja su dostupna kroz dva izvora:

- Prvi je **Višegodišnji financijski okvir (VFO)** koji iznosi 14,01 milijardi eura i programira se za sedmogodišnje razdoblje „predstavlja ulagački proračun koji udružuje sredstva

⁷¹ Europska komisija - Regionalni i urbani razvoj EU-a (2014) - Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. - str.31

⁷²Europski i strukturni fondovi: izvor: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/eu-fondovi-2021-2027/> (pristupljeno: 05.05.2022.)

država članica kako bi se financirale aktivnosti koje se mogu učinkovitije financirati zajednički. Proračun EU-a nikad nije u deficitu, ne stvara dug i troši se samo onoliko koliko se prikupi. Proračun se dijeli u „naslove” koji odgovaraju prioritetima i područjima djelovanja EU-a., a VFO 2021.-2027. sastoji se od 7 naslova koji obuhvaćaju ukupno 17 političkih područja.⁷³ **putem Kohezijskog fonda 2021.–2027.**, Europska unija dodijelila je Hrvatskoj novih 1,55 milijardi EUR

- Drugi financijski okvir naziva *EU sljedeće generacije (Next Generation EU; (NGEU))*, izazvan je koronavirusom i predstavlja „izvor financiranja u okviru plana za oporavak od gospodarske i socijalne štete nastale kao posljedica izbijanja pandemije COVID-19, kao nadogradnja proračunskim sredstvima i budućem VFO-u. Vrijednost NGEU iznosi 750 milijardi eura (u cijenama iz 2018. godine), no raspodjela uključuje 390 milijardi eura bespovratnih sredstava i 360 milijardi eura zajmova. Za Republiku Hrvatsku je iz Instrumenta za oporavak EU Nove generacije (NGEU) na raspolaganju nešto više od 11 milijardi eura, od čega najveći dio otpada na sredstva mehanizma za oporavak i otpornost, iz kojeg je Hrvatskoj dodijeljeno 6,31 milijardi eura bespovratnih sredstava te 3,61 milijardi eura zajmova“⁷⁴.

⁷³ Odlomak preuzet iz: Europski strukturni i investicijski fondovi; izvor: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/eu-fondovi-2021-2027/> , (pristupljeno: 14.11.2021.)

⁷⁴ Europski strukturni i investicijski fondovi; izvor: <https://razvoj.gov.hr/istaknute-teme/eu-fondovi-2021-2027/visegodisnji-financijski-okvir-2021-2027-i-instrument-eu-za-oporavak/4852> , (pristupljeno: 14.11.2021.)

3.2. Tijela u sustavu upravljanja i kontrole EU fondova nadležna za Prioritetnu os 6 unutar OPKK 2014. – 2020.

OPKK 2014.-2020., kojim se sufinancirao postupak razmatran u ovom radu, sastoji se od Upravljačkog tijela kojeg čini Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Posredničkog tijela razine 1 – Ministarstva poljoprivrede te Posredničkog tijela razine 2 – Hrvatske vode. Upravljačka struktura za provedbu prikazana je slikom 19.

Slika 19. Upravljačka struktura OPKK 2014. - 2020.

Izvor: http://www.eu-projekti.info/portal/wp-content/uploads/2014/11/Brosura-mogucnosti_za_web_FINAL.pdf - str. 42

Unutar sustava provedbe ESI fondova, financijske perspektive 2014. – 2020., SAFU ima ulogu Posredničkog tijela 2 u Operativnom programu konkurentnost i kohezija i je zadužen za:

- pripremu metodologija za ocjenjivanje kriterija prihvatljivosti
- provođenje određenih faza postupka odabira projekata
- kontrolu prihvatljivosti troškova
- praćenje provedbe projekata⁷⁵

⁷⁵ <https://safu.hr/datastore/filestore/10/Prezentacije-Sibenik.pdf> (pristupljeno 22.02.2022.)

Zadaće i odgovornosti SAFU-a definirane su kroz Sporazum o obavljanju delegiranih funkcija koje je u svojstvu PT2 SAFU potpisao s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kao Upravljačkim tijelom za OPKK 2014. – 2020. Zadaće i aktivnosti koje proizlaze iz delegiranih funkcija odnose se na sudjelovanje PT2 u odabiru projektnih prijedloga koji se podnose za financiranje iz OPKK, praćenje provedbe projekata financiranih u okviru pojedinih prioriternih osi kroz administrativne i provjere na terenu te provedbu financijske kontrole i utvrđivanja prihvatljivosti troškova nastalih tijekom provedbe projekata.

Okvir postupanja PT2 prilikom provedbe delegiranih mu funkcija utvrđen je Zajedničkim nacionalnim pravilima za ovaj operativni program, a SAFU je, prema odredbama Pravila, razvio i Priručnik o postupanju, koji obuhvaća sve radne procese u provedbi OPKK 2014. – 2020.

Zajednička nacionalna pravila i Priručnik o postupanju redovito se ažuriraju kako bi svi poslovni procesi bili usklađeni s promjenama koje se događaju u procedurama vezanim za upravljanje programom i provedbom projekata.⁷⁶

Tijela za provedbu operativnog programa	
Upravljačko tijelo	Upravlja i odgovara za cjelokupnu provedbu OP-a.
Posredničko tijelo razine 1	Planira sredstva, provodi mjere informiranja i vidljivosti, priprema natječajnu dokumentaciju za odabir projekata, inicira strateške projekte, sudjeluje u izboru projekata koji će se financirati, sudjeluje u procesima plaćanja korisnicima i povrata sredstava kod nepravilnosti, itd.
Posredničko tijelo razine 2	Sudjeluje u pripremi natječajne dokumentacije i izboru projekata, zaključuje ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava s korisnikom, "dnevno" surađuje s korisnikom i savjetuje ga, provjerava izvršenje ugovornih obveza korisnika i nadzire napredak projekta, ispituje sumnje na nepravilnosti, odlučuje o prihvatljivosti troškova tijekom provedbe i inicira financijske korekcije (prva razina kontrole trošenja sredstava ESI fondova na razini projekta), itd.

Slika 20. Funkcije tijela u sustavu upravljanja i kontrole OPKK 2014. - 2020.

Izvor: http://www.eu-projekti.info/portal/wp-content/uploads/2014/11/Brosura-mogucnosti_za_web_FINAL.pdf Str. 43

Slikom 20, prikazana su Tijela za provedbu operativnih programa, koja imaju mnoge važne uloge u provedbi, kao što su⁷⁷:

- odabir projekata za financiranje sukladno kriterijima primjenjivim za Operativni program

⁷⁶ Odlomak preuzet iz:

http://www.javnabavna.hr/userdocsimages///Izvj%C5%A1%C4%87e%20i%20prijedlog%20akcijskog%20plana_Analiza%20radnog%20optere%C4%87enja_MINGOR_DKOM_SAFU_zavr%C5%A1no_16112022.pdf#page=79&zoom=100,90,94 – str.85

⁷⁷ <https://www.zakon.hr/z/532/Zakon-o-uspostavi-institucionalnog-okvira-za-kori%C5%A1tenje-strukturnih-instrumenata-Europske-unije-u-Republici-Hrvatskoj> (pristupljeno 22.02.2022.)

- provjera isporuke svih sufinanciranih proizvoda i usluga te stvarnog utroška svih prikazanih izdataka od strane Korisnika
- planiranje sredstva
- provođenje mjere informiranja javnosti
- priprema natječajne dokumentacije za odabir projekata
- sudjelovanje u izboru projekata koji će se financirati
- sudjelovanje u procesima plaćanja korisnicima
- zaključenje ugovora o dodjeli sredstava s korisnikom
- savjetovanje korisnika sredstava
- provjera izvršenja ugovornih obveza

EU SUFINANCIRANI PROJEKTI VODNOG GOSPODARSTVA U OKVIRU OPREATIVNOG PROGRAMA KONKURENTOST I KOHEZIJA 2014.-2020.			
UPRAVLJAČKO TIJELO	MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE		
POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 1	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA I ODRŽIVOG RAZVOJA		
POSREDNIČKO TIJELO RAZINE 2	HRVATSKE VODE		
PRIORITETNA OS	INVESTICIJSKI PRIORITET	SPECIFIČNI CILJ	KORISNIK
PO 5: KLIMATSKE PROMJENE I UPRAVLJANJE RIZICIMA	INVESTICIJSKI PRIORITET 5b: Promicanje ulaganja koja se odnose na posebne rizike, osiguranje otpornosti na katastrofe i razvoj sustava za upravljanje katastrofama	SPECIFIČNI CILJ 5b1: Jačanje sustava upravljanja katastrofama	HRVATSKE VODE
PO 6: ZAŠTITA OKOLIŠA I ODRŽIVOST RESURSA	INVESTICIJSKI PRIORITET 6ii: Ulaganje u vodni sektor kako bi ispunili zahtjevi pravne stečevine Unije u području okoliša i zadovoljile potrebe koje su utvrdile države članice za ulaganjem koje nadilazi te zahtjeve	SPECIFIČNI CILJ 6ii1: Unapređenje javnog vodoopskrbnog sustava sa svrhom osiguranja kvalitete i sigurnosti usluga opskrbe pitkom vodom SPECIFIČNI CILJ 6ii2: Razvoj sustava prikupljanja i obrada otpadnih voda s ciljem doprinosa poboljšanju stanja voda	JAVNI ISPORUČITELJI VODNIH USLUGA (JIVU)

Slika 21. Funkcije tijela u sustavu upravljanja i kontrole OPKK 2014.-2020.

Izvor: http://www.eu-projekti.info/portal/wp-content/uploads/2014/11/Brosura-mogucnosti_za_web_FINAL.pdf

Slikom 21, prikazana su upravljačka i posrednička tijela koja sudjelovala u upravljanju i kontroli projekata vodnog gospodarstva u okviru OPKK 2014.-2020. za Republiku Hrvatsku u području prioritetne osi 6.

Sukladno Zakonu o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj NN 78/12, 143/13 i 157/13 (2012:11)⁷⁸, **Posredničko tijelo razine 1** obavljalo je delegirane funkcije vezane za odabir projekata za financiranje, u smislu:

- provođenja savjetodavnih mjera kako bi upoznali korisnike sa njihovim pravima i odgovornostima u vezi s financiranjem;
- pripremanja smjernica i uputa za prijavitelje projekata;
- odabira projekata za financiranje; pripremanja interne pisane procedure za provedbu svojih funkcija sukladno pravilnicima koje je odobrilo Koordinacijsko tijelo i dr.

Prema istom Zakonu (2012:11)⁷⁹ **Posredničko tijelo razine 2 (HRVATSKE VODE kroz ex post kontrolu)** obavljalo je delegirane funkcije koje su se odnosile na provjeru:

- jesu li financirani radovi, proizvodi i usluge isporučeni,
- jesu li izdaci koje je korisnik prikazao za projekt stvarno nastali te udovoljavaju li nacionalnim i pravilima Europske unije tijekom cijelog razdoblja provedbe i trajanja projekta

Stupanjem na snagu novog financijskog razdoblja, umjesto dosadašnjem Operativnom programu „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“, projekti se prijavljuju u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026., u kojem više nema Posredničkih tijela, već provedbu kontrolira samo Nadležno provedbeno tijelo - Tijelo državne uprave nadležno za komponentu/podkomponentu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.

⁷⁸ Hrvatski sabor (2012), Zakon o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj NN 78/12, 143/13, 157/13, čl. 10

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_07_78_1834.html (pristupljeno 15.06.2022.)

⁷⁹ Hrvatski sabor (2012), Zakon o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj NN 78/12, 143/13, 157/13, čl. 11

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_07_78_1834.html (pristupljeno 15.06.2022.)

4. POSTUPAK JAVNE NABAVE I PROCES JAVNE NABAVE u okviru EU projekta

U praksi se razlikuje *postupak* javne nabave od *procesa*.

Postupci javne nabave moraju biti u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi i provode ih naručitelji koji predstavljaju javni sektor koji upravlja i troši javni novac.

Procesi javne nabave obuhvaćaju i postupke, a provode ih Korisnici po Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava. Procesi moraju biti u skladu s načelima EU-a i nadziru ih javna pravna tijela koja nadziru i potrošnju javnih sredstava.

U postupcima nabave koje su sufinancirane sredstvima Europske unije, postupak i proces javne nabave su međusobno povezani i jedan bez drugoga ne mogu rezultirati sklapanjem ugovora o izvođenju radova, isporuci robe ili izvršenju usluga

4.1. Planovi javne nabave -preliminarni koraci do službenog početka

Postupci nabave javnog i sektorskog naručitelja propisani su Zakonom o javnoj nabavi (NN 120/16, 114/22) i naručitelji su dužni postupati jedino i isključivo sukladno navedenom Zakonu.

Prije samog početka postupka javne nabave, naručitelj mora utvrditi koje su realne potrebe za radovima, robama ili uslugama, koje će biti predmet nabave i mora imenovati stručno povjerenstvo koje će izraditi tehničke specifikacije i pripremiti dokumentaciju o nabavi.

U tom smislu bez obzira na vrstu postupka, isti mora biti pomno planiran pa su naručitelji (javni i sektorski) dužni voditi Plan nabave i sve njegove kasnije izmjene i/ili dopune voditi i javno objaviti u Elektroničkom oglasniku javne nabave ili na svojim internetskim stranicama.

Plan nabave sukladno Zakonu o javnoj nabavi, donosi čelnik naručitelja **za proračunsku ili poslovnu godinu** za predmete nabave čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 20.000,00 kn (od 01.01.2023. prag je 2.650,00 € (bez PDV-a)), u roku od 30 dana od dana donošenja financijskog plana kako je prikazano slikom 22. Ako se tijekom godine javi potreba za izmjenom plana nabave, naručitelj može bez ograničenja izmijeniti ili dopuniti isti.

PLAN NABAVE za 2021. godinu

donesen 04.01.2021. godine

	PREDMET NABAVE	EVIDENCIJSKI BROJ NABAVE	CPV	PROCJENJENA VRIJEDNOST NABAVE (€)	VRSTA POSTUPKA	POSEBNI REŽIM NABAVE	PREDMET NABAVE PODJELJEN NA GRUPE	UGOVOR / OKVIRNI SPORAZUM	PLANIRAN POČETAK POSTUPKA	PLANIRANO TRAJANJE	NAPOMENA	FINANCIRANJE U SE UGOVOR / OKVIRNI SPORAZUM IZ FONDOVA EU
MALA NABAVA												
1	ODVOZ I ZBRINJAVANJE NEOPASNOG OTPADA IZ SUSTAVA ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA	1/21	90513000-8	650.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	OKVIRNI SPORAZUM	01/21	48 mjeseci	-	NE
2	DOGRADNJA GARAŽE - MUPOV	2/21	45262800-9	4.500.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	UGOVOR	01/21	16 mjeseci	-	NE
3	IZGRADNJA VODOVODA U DONJOJ POLJANI	3/21	45232150-8	1.100.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	UGOVOR	02/21	3 mjeseca	-	NE
4	ODVOZ I ZBRINJAVANJE NEOPASNOG OTPADA IZ SUSTAVA ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA	4/21	90513000-8	340.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	UGOVOR	03/21	48 mjeseci	-	NE
5	POSTANSKE ULSUGE	5/21	64110000	1.500.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	UGOVOR	03/21	12 mjeseci	-	NE
6	SERVIS / POPRAVK VOZILA I STROJEVA											
1	TERETNA VOZILA	6/21	50110000-8	1.100.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	OKVIRNI SPORAZUM	04/21	24 mjeseca	-	NE
2	PRIKLJUČNA, TRAKTORI, RADNI STROJEVI			700.000,00	OTVORENI POSTUPAK			OKVIRNI SPORAZUM	04/21	25 mjeseca	-	NE
7	KANALIZACIJSKE CIEVI / KUĆNA REVIZIJSKA OKNA	7/21	44163130-0	1.100.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	OKVIRNI SPORAZUM	05/21	24 mjeseca	-	NE
8	FITINZI I VENTILI	8/21	44115210-4	3.000.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	OKVIRNI SPORAZUM	06/21	24 mjeseca	-	NE
9	AUTO CISTERNA	9/21	34223200-8	1.000.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	UGOVOR	04/21	6 mjeseci	-	NE
10	IZGRADNJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA - LJUBEŠČICA	10/21	45232411-6	9.500.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	UGOVOR	07/21	18 mjeseci	-	NE
11	IZMJENA I DOPUNA GL. PROJEKATA_LIPOV	11/21	71320000-7	1.000.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	UGOVOR	06/21	3 mjeseca	-	NE
12	ASFALTNA MASA	12/21	44113620-7	3.000.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	OKVIRNI SPORAZUM	07/21	24 mjeseca	-	NE
13	RAČUNALNA OPREMA	13/21	30230000-0	1.000.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	UGOVOR	07/21	5 mjeseci	-	NE
VELIKA NABAVA												
1	ELEKTRIČNA ENERGIJA		9310000	10.000.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	OKVIRNI SPORAZUM	07/21	24 mjeseca	-	NE
2	DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN		45252100-9	180.000.000,00	OTVORENI POSTUPAK	NE	NE	UGOVOR	09/21	19 mjeseci	-	DA

Slika 22. Plan nabave sektorskog naručitelja

Izvor: <https://www.varkom.hr/stranica/plan-nabave-2021-godina#>

U procesu javne nabave u okviru EU projekta, Plan nabave predstavlja jedan od alata za planiranje ulaganja i trošenja projektnih sredstva. Mora sadržavati sve nabave koje su planirane u **okviru projekta** – kako one završene, tako i one planirane te one koje se trenutno provode. Ako je Korisnik započeo postupke nabave prije potpisa samog Ugovora, i ta nabava se navodi u planu te se naznačuje kako je ista već započela ili je odrađena u cijelosti. Plan nabave u okviru EU projekta pridonosi transparentnosti cijelog postupka provođenja javne nabave i praćenju izvršenja odnosno ostvarivanja postavljenih ciljeva i rezultata.

PLAN NABAVE
Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin - KK.06.4.2.10

Naziv nabave (svaki broj i redni broj te broj i naziv općine prihvatitelja, ako ih ima)	Procijenjeni iznos nabave (HRK)	PDV (HRK)	Procijenjeni iznos nabave s PDV-om (HRK)	Odgovorna osoba (Ime i prezime)	Status proračuna (Općina, Proračunski ugovor)	FTZ/ Vrsta projekta	Pravni osnov	Zakon o javnoj nabavi	Vrsta predmeta nabave (skuplje/rasni/roba/FTZ/godovinska)	Godine												
										2016. godina		2017. godina		2018. godina		2019. godina		2020. godina		2021. godina		
										Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	
01. Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda																						
A1. - Dogradnja sustava odvodnje – općina Varaždin i namještaj postojećeg sustava odvodnje	90.373.683,00	22.684.420,70	113.058.103,70		Izgradnja sustava odvodnje, izgradnja i modernizacija crnih, miješica kolektora.			X	otvoreni postupak nabave velike vrijednosti													
A2. - Dogradnja sustava odvodnje – Općina Čretina, Viteza, Mirogajec i Šušćanci.	153.793.419,00	34.416.364,70	172.989.823,70		Izgradnja sustava odvodnje.			X	otvoreni postupak nabave velike vrijednosti													
A3. - Dogradnja sustava odvodnje – Općina Maruševec i Vojkovec	110.702.270,00	27.671.568,70	138.373.838,70		Izgradnja sustava odvodnje.			X	otvoreni postupak nabave velike vrijednosti													
A4. - Dogradnja sustava odvodnje – Općina Breznice, Sveti Rija, Gomj i Lengovec i Trnovci Banišćevski.	88.466.950,00	17.316.792,50	85.583.682,50		Izgradnja sustava odvodnje.			X	otvoreni postupak nabave velike vrijednosti													
Projektna, rekonstrukcija i dogradnja UPOV u Varaždin za 127.000 t/dnevni kapacitet pročišćavanja otpadnih voda na području konačne aglomeracije Varaždin.	153.446.600,00	45.612.000,00	203.040.000,00	Varkom d.d.	Projektiranje, rekonstrukcija i dogradnja vodovoda za pročišćavanje otpadnih voda za 127.000 t/dnevni kapacitet pročišćavanja otpadnih voda na području konačne aglomeracije Varaždin.	Investicijske vode		X	otvoreni postupak nabave velike vrijednosti													
02. Studij i radovi na provedbom projekta	23.133.213,00	5.789.803,20	28.923.016,20		Studij i radovi na provedbom projekta "Sustav odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda aglomeracije Varaždin"			X	otvoreni postupak nabave velike vrijednosti													
03. Uspostavljanje projekata	11.413.376,00	2.813.344,00	14.226.720,00		Probuje valjke optjecanja projektima "Sustav odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda aglomeracije Varaždin"			X	otvoreni postupak nabave velike vrijednosti													
04. Promidžba i održavanje	1.214.400,00	288.516,00	1.543.316,00		Probuje valjke informiranja javnosti i održavanje projekta "Sustav odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda aglomeracije Varaždin"			X	otvoreni postupak nabave male vrijednosti													
05. Nabava komunalne opreme za održavanje sustava odvodnje otpadnih voda aglomeracije Varaždin	8.430.800,00	1.938.900,00	10.369.700,00		Nabava komunalne opreme za održavanje sustava odvodnje			X	otvoreni postupak nabave velike vrijednosti													

* Izdvojeni nabavni postupci su označeni "X"
** Napomena: iznos koji se temelji na prethodnoj procjeni iznosa i iznositeljstvo provedbe nabave

Omogućiti tražanje postupka nabave (od početka slanje dokumentacije ponudite) (mogućava dokumentacije - do potpisivanja ugovora)
Omogućiti tražanje ugovora (od potpisivanja ugovora do završetka ugovora)

Slika 23. Plan nabave KK.06.4.2.10

Izvor: Dokumentacija Varkom d.d.

Plan nabave prikazan slikom 23, izrađuje se za svaki element iz terminskog plana. Iako taj spomenuti Plan nije Plan nabave u smislu Zakona o javnoj nabavi, predstavlja obavezu Korisnika iz Ugovora o dodjeli i trebao bi pratiti njegove godišnje Planove nabave.

4.2. I. FAZA – Uvod i priprema postupka javne nabave sektorskog naručitelja

Kad se govori o projektima EU prioritetne osi 6, proces javne nabave kreće već u fazi kandidiranja projekta Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, odnosno ministarstvu koje je nadležno za taj Operativni program.

Kad je Projekt prihvaćen, a što je potvrđeno potpisom Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, Korisnik pokreće postupke javne nabave sukladno Planu nabave u okviru EU projekta.

Slikom 24, prikazani su posebni uvjeti Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za Korisnika (sektorskog naručitelja) za kompletno kandidirani projekt Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin.

Posebni uvjeti

Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji su financirani iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda EU u sklopu programa 2014.-2020
Registracijski broj Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava – KK.06.4.2.10
 ("Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava")

Posredničko tijelo razine 1. (u daljnjem tekstu: PT1) Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Radnička cesta 80, 10000 Zagreb, OIB: 19370100881

Posredničko tijelo razine 2. (u daljnjem tekstu: PT2), Hrvatske vode, Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb, OIB: 28921383001
 (PT1 i PT2 u daljnjem tekstu zajednički naslovljeni kao PT-ovi),

s jedne strane, i

Varkom d.d., Trg bana Jelačića 15, 42000 Varaždin, OIB 39048902955

(u daljnjem tekstu Korisnik)

s druge strane,

PT1, PT2 i Korisnik u daljnjem tekstu zajednički naslovljene kao Ugovorne strane složile su se kako slijedi:

Posebni uvjeti

Članak 1 – Svrha

- 1.1 Svrha ovog Ugovora je dodjela bespovratnih sredstava od strane PT1 za potrebe provedbe projekta pod nazivom „**SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VARAŽDIN**“ (u daljnjem tekstu: Projekt) opisanog u Prilogu I.
- 1.2 Bespovratna sredstva se dodjeljuju Korisniku pod odredbama i uvjetima koji su utvrđeni u ovom Ugovoru, koji se sastoji od ovih posebnih uvjeta (u daljnjem tekstu: Posebni uvjeti) i priloga, za koje Korisnik ovim putem izjavljuje da ih je primio na znanje i prihvatio.
- 1.3 Korisnik prihvaća bespovratna sredstva i preuzima provođenje Projekta na vlastitu odgovornost.
- 1.4 Korisnik se obvezuje provesti Projekt u skladu s opisom i opsegom Projekta navedenima u članku 10. točki 10.1. ovog Ugovora, uzimajući u obzir izmjene Projekta učinjene ovim Ugovorom.

Članak 2 – Provedba i financijsko razdoblje Projekta

- 2.1 Razdoblje izvršenja ugovora je od dana kada ga potpiše posljednja Strana te ostaje na snazi do izvršenja svih prava i obveza sukladno Ugovoru. Razdoblje ugovora na snazi uključuje također i razdoblje obveze izvještavanja nakon provedbe sukladno članku 12. stavka 12.2. Općih uvjeta iz Priloga II ovog Ugovora.
- 2.2 Razdoblje provedbe iz članka 9. Općih uvjeta iz Priloga II ovog Ugovora traje od početka obavljanja aktivnosti projekta, a najranije počevši od 1. siječnja 2014. do 30. rujna 2021. godine.
- 2.3 Razdoblje financiranja Projekta započinje od dana stupanja Ugovora na snagu a najkasnije do 30. rujna 2022. Završni zahtjev za nadoknadom sredstava i Završno izvješće podnose se sukladno članku 12. stavka 12.2. alineja c) Općih uvjeta iz Priloga II ovog Ugovora.

- 2.4 Razdoblje prihvatljivosti izdataka projekta je od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2023. Završni zahtjev za nadoknadom sredstava i Završno izvješće podnose se na kraju razdoblja iz članka 12. stavka 12.2. Općih uvjeta iz Priloga II ovog Ugovora.

Članak 3 – Iznos bespovratnih sredstava, postotak financiranja Projekta i uređenje plaćanja

- 3.1 Ukupni iznos projekta procjenjuje se na **855.830.201,00 kuna**.
- 3.2 Ukupni prihvatljivi troškovi se procjenjuju na **684.664.161,00 kuna**, kao što je utvrđeno u Prilogu I.
- 3.3 PT1 dodjeljuje bespovratna sredstva do iznosa od **488.738.903,00 kuna** odnosno **71,3837427 %** iznosa prihvatljivih troškova, što je najviši mogući iznos sufinanciranja ukupno procijenjene vrijednosti prihvatljivih troškova Projekta. Bespovratna sredstva potječu iz Kohezijskog fonda. Iznosi koji će se isplatiti i završni iznos doprinosa PT1 iz bespovratnih sredstava utvrđuju se u skladu s člancima 13 i 15 Općih uvjeta iz Priloga II ovog Ugovora. Korisnik se obvezuje osigurati sredstva iz vlastitih izvora u svrhu pokrivanja prihvatljivih troškova, a koji nisu pokriveni bespovratnim sredstvima ili bilo kojim njenim dijelom. Korisnik preuzima odgovornost osiguravanja raspoloživosti sredstava ukupne projektne vrijednosti za plaćanje neprihvatljivih troškova.
- 3.4 Najniži iznos izdatka za podnošenje u Zahtjevu za nadoknadom sredstava je 300.000,00 kuna. Ovo ograničenje se ne primjenjuje u slučaju Završnog zahtjeva za nadoknadu sredstava.
- 3.5 Korisnik je ovlašten podnositi Zahtjeve za nadoknadom sredstava po obje metode (metoda nadoknade i metoda plaćanja ili kombinacijom navedenih metoda) bez ograničenja po članku 15. stavak 15.2. Općih uvjeta iz Priloga II ovog Ugovora.
- 3.6 Ako Korisnik ne djeluje u potpunosti s odlukom PT1 o povratu, i/ili je bankovni račun Korisnika blokiran zbog ovrhe ili drugih razloga, ako do toga dođe, Korisnik je suglasan s prekidom daljnjih isplata prema njemu od strane PT-a 2, definiranih točkom 3.3. ovoga članka, ili da se iznos kojega je trebalo povratiti odbija od iznosa daljnjih plaćanja.
- 3.7 Ako Europska komisija, u roku do 3 mjeseca od dana dostave obavijesti od strane Upravljačkog tijela o odabiru Projekta, donese odluku u obliku provedbenog akta kojom odbija financijski doprinos za Projekt, provedba ovog Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava se suspendira do ukidanja ili poništenja takve Odluke ili prestanka Ugovora prema točki 3.9. ovih Posebnih uvjeta.
- 3.8 Svaka od ugovornih strana je, u slučaju ispunjenja uvjeta iz točke 3.8. ovih Posebnih uvjeta, ovlaštena raskinuti ovaj ugovor izjavom o raskidu, bez obveze naknade štete drugim ugovornim stranama.

Slika 24. Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava „Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin“

Izvor: Dokumentacija Varkom d.d.

Po sklapanju Ugovora o dodjeli, naručitelj pokreće postupak javne nabave sukladno svojim obavezama iz Zakona o javnoj nabavi.

Priprema postupka i proces pripreme: javnu nabavu je potrebno planirati što realnije, na temelju stvarnih potreba i zahtjeva, na temelju analize i istraživanja tržišta, a sve sukladno mogućnostima pojedinog naručitelja. Ovisno o predmetu nabave, ova faza može potrajati mjesecima prije nego što se objavi poziv na nadmetanje⁸⁰

Prije pokretanja postupka javne nabave naručitelj izrađuje nacrt dokumentacije o nabavi (dalje u tekstu: DoN), koji je potreban zbog obveze naručitelja u vezi s provedbom prethodnog savjetovanja sa zainteresiranim gospodarskim subjektima u otvorenim i ograničenim postupcima javne nabave radova (male i velike vrijednosti) i u otvorenim i ograničenim postupcima javne

⁸⁰ Bušić Ivana, (siječanj 2022.), Javna nabava u projektima sufinanciranim bespovratnim sredstvima iz EU fondova, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet-diplomski rad

4.3. II. FAZA – Izrada dokumentacije o nabavi

Sukladno Zakonu o javnoj nabavi, dokumentacija o nabavi (DoN) je bilo koji dokument koji je izradio naručitelj ili na koji naručitelj upućuje, a u kojemu se opisuju ili određuju elementi nabave ili postupka, uključujući poziv na nadmetanje, tehničke specifikacije, opisnu dokumentaciju, predložene uvjete ugovora, troškovnike, formate dokumenata koje podnose natjecatelji ili ponuditelji, informacije o općim primjenjivim obvezama te svu dodatnu dokumentaciju.⁸²

DoN svojim sadržajem omogućava gospodarskim subjektima (GS) da izrade svoje ponude.

Kod nabava sufinanciranih u okviru EU projekata, za razliku od regularne nabave, DoN-om trebaju biti vidljiva sva obilježja Europske unije i fondova iz kojih se cijeli projekt financira, te od kojih se sve dijelova DoN sastoji kao što je prikazano slikom 26.

Slika 26. DoN - ev.nab. 1/18-VV-1

Izvor: EOJN – broj objave: 2018/S 0F5-0013705

⁸² Narodne novine, Službeni list Republike Hrvatske: Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16), članak 3., stavak 3.: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_120_2607.html (pristupljeno 06.06.2021.)

4.4. III. FAZA –prethodno savjetovanje

„Prije pokretanja postupka javne nabave javni naručitelj u pravilu provodi analizu tržišta u svrhu pripreme nabave i informiranja gospodarskih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavom.“ Narodne novine, Službeni list Republike Hrvatske: Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16)⁸³

Istraživanje tržišta je aktivnost u postupku provedbe javne nabave koja podrazumijeva sustavno prikupljanje i obradu informacija o stanju i složenosti tržišta, o postojećim i potencijalnim proizvodima i uslugama te o postojećim i potencijalnim gospodarskim subjektima koji mogu zadovoljiti određene potrebe i zahtjeve naručitelja.

Javni naručitelj smije tražiti i/ili prihvatiti savjet neovisnih stručnjaka, nadležnih tijela ili sudionika tržišta, koji može koristiti u planiranju i provedbi postupka nabave te izradi dokumentacije o nabavi, pod uvjetom da takvi savjeti ne dovode do narušavanja tržišnog natjecanja te da se ne krše načela zabrane diskriminacije i transparentnosti.

Priroda tržišta utvrđena provedenim istraživanjem i analizom tržišta utječu na odabir postupka koji će se primjenjivati za određenu nabavu s ciljem ostvarenja najbolje vrijednosti za uloženi novac.

Iz slike 27, vidljivo je da istraživanja tržišta pomaže naručitelju u umanjenju rizika od nejasnog definiranja tehničkih specifikacija i samog predmeta nabave te mu otvara tržište i omogućava bolju transparentnost i dostupnost nadmetanja većem broju gospodarskih subjekata.

U smislu uvijeta sposobnosti; omekšava postavljene zahtjeve naručitelja s ciljem izbjegavanja diskriminacija potencijalnih ponuditelja i omogućuje slobodnije tržište za sve zainteresirane GS. Kod definiranja kriterija za odabir ENP, istraživanje tržišta utječe na bolju usmjerenost ka kvalitetnom odabiru, obzirom da se ispituju pojedini kriteriji za odabir i što isti znači za traženi predmet nabave te koju korist isti može donijeti. Provedeno istraživanje daje uvid u stanje tržišta i služi kao podloga za izradu svrsi shodne i jasne dokumentacije o nabavi, koja treba rezultirati uspješnim nadmetanjem usporedivih ponuda kao i njihovu ocjenu sa ciljem sklapanje ugovora koji će biti uredno izvršen.

⁸³ Narodne novine, Službeni list Republike Hrvatske: Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16), članak 198.: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_120_2607.html (pristupljeno 06.06.2021.)

Ishod analize tržišta u postupku javne nabave

Slika 27. Svrha analize tržišta u postupku jednostavne nabave

Izvor: Lureti, 2020.g.- Najčešće pogreške i primjeri dobre prakse

Prije pokretanja otvorenog ili ograničenog postupka javne nabave za nabavu radova ili postupka javne nabave velike vrijednosti za nabavu robe ili usluga, **javni naručitelj obvezan** je opis predmeta nabave, tehničke specifikacije, kriterije za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta, kriterije za odabir ponude i posebne uvjete za izvršenje ugovora staviti na prethodno savjetovanje sa zainteresiranim gospodarskim subjektima u trajanju od najmanje pet dana (čl. 198 ZJN 120/16).

Savjetovanje u trajanju od najmanje pet dana, mora se objaviti na stranicama EOJN-a, i svim zainteresiranim gospodarskim subjektima treba biti omogućeno da pregledaju i u otvorenom roku daju svoje prijedloge i primjedbe na objavljenu dokumentaciju ili zatraže dodatna pojašnjenja u smislu:

- opisa predmeta nabave,
- tehničkih specifikacija,
- kriterija za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta,
- kriterija za odabir ponude i
- posebnih uvjeta za izvršenje ugovora.

Nakon provedenog savjetovanja javni naručitelj **obvezan je razmotriti sve zaprimljene prijedloge i primjedbe gospodarskih subjekata, izraditi posebno Izvješće o provedenom prethodnom savjetovanju**, u kojem konstatira prihvaća li i/ili ne prihvaća primjedbe i prijedloge koje je u otvorenom roku mogao dostaviti svaki zainteresirani gospodarski subjekt.

Takvo Izvješće je naručitelj dužan objaviti na stranicama EOJN-a.

Iz slike 28, vidljivo je kako u praksi izgleda modul „prethodno savjetovanje“ sektorskog

naručitelja. Kompletna dokumentacija javno je objavljena i dostupna svakom zainteresiranom gospodarskom subjektu koji ima pravo postavljati pitanja vezano za isto ili dostaviti svoje primjedbe.

URL: https://eojn.nn.hr/Oglasnik/

NALAZITE SE: Objavljena savjetovanja

Objave javne nabave:

- 29.07.2020. (srijeda)
- 28.07.2020. (utorak)
- 27.07.2020. (ponedjeljak)
- 24.07.2020. (petak)
- 23.07.2020. (četvrtak)

Objave koncesija:

- 29.07.2020. (srijeda)
- 28.07.2020. (utorak)
- 27.07.2020. (ponedjeljak)
- 24.07.2020. (petak)
- 23.07.2020. (četvrtak)

Objave jednostavne nabave:

- 29.07.2020. (srijeda)
- 28.07.2020. (utorak)
- 27.07.2020. (ponedjeljak)
- 24.07.2020. (petak)
- 23.07.2020. (četvrtak)

Tražilica objava:

- Jednostavna (javna nabava)
- Jednostavna (koncesije)
- Jednostavna (bagatelne)

Prethodno savjetovanje - Nacrt dokumentacije o nabavi (i troškovnika)

Naručitelj	VARKOM d.d.
Oznaka/broj	1/18-VV-1 - 1
Naziv	DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA - UPOV VARAŽDIN
Vrsta dokumenta*	Nacrt dokumentacije o nabavi (i troškovnika)
Vrsta ugovora	Izvođenje radova
CPV	45252100-9 Građevinski radovi na uređaju za obradu otpadnih voda
Vrsta postupka	Prethodno savjetovanje sa zainteresiranim GS
Datum završetka	22.5.2018.
Zakon	ZOJN RH NN 120/16 i povezani propisi

ZIP dokument.

Nacrt dokumentacije o nabavi (i troškovnika)

Naziv: Knjiga 1.docx	8.5.2018. 11:20:05
Preuzmi	
Naziv: Knjiga 2 UPOV.docx	8.5.2018. 9:43:17
Preuzmi	
Naziv: Knjiga 3 UPOV - docx	8.5.2018. 11:24:18
Preuzmi	
Naziv: Knjiga 4 UPOV.doc	8.5.2018. 9:43:39
Preuzmi	
Naziv: Knjiga 4 UPOV.xlsx	8.5.2018. 9:43:45
Preuzmi	

Slika 28. Objava Prethodnog savjetovanja u EOJN za postupak 1/18-VV-1

Izvor: EOJN – Prethodna savjetovanja – ev.br.postupka 1/18-VV-1

Svrha savjetovanja je dakle preliminarni pregled dokumentacije od strana svih zainteresiranih GS, a s ciljem da se izbjegnu potencijalna pitanja i zahtjevi za produženjem rokova, u roku za dostavu ponuda, pa u konačnici i potencijalne žalbe koje u tijeku postupka trenutno zaustavljaju isti.

Na žalost u praksi, često puta alat savjetovanja u premaloj mjeri ispuni svoju svrhu u procesu nulte faze postupka, što znači da ono prođe i bez pitanja i primjedbi, a kasnije kad krene teći rok za dostavu ponuda, GS traže produženje roka za dostavu ponuda i time produžuju ukupno trajanje nabave, ili se koriste opcijom žalbe koja trenutno zaustavi cijeli postupak nabave na minimalno 30 dana.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za trgovinu i politiku javne nabave, Sektor za politiku javne nabave (2021:65)⁸⁴ izdalo je Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020.godinu, u kojem je evidentirano da je tijekom 2020. g putem portala EOJN, objavljeno je 4.876 prethodnih savjetovanja i analiza tržišta.

U Statističkom izvješću o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2021.godinu⁸⁵ evidentirano je da je tijekom 2021. godine putem portala EOJN, objavljeno 4.977 prethodnih savjetovanja i analiza tržišta.

U primjeru koji se obrađuje ovim radom, rok savjetovanja bio je 14 dana i u tom roku. Kao što je iz slike 29 vidljivo, stigla su pitanja i prijedlozi na koje je naručitelj odgovorio. Po završenom savjetovanju i javnoj objavi odgovora na postavljena pitanja, naručitelj je u obvezi još izraditi i objaviti Izvješće o provedenom prethodnom savjetovanju.

Postupak - DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA - UPOV VARAŽDIN

Naziv	DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA - UPOV VARAŽDIN
Interna oznaka postupka	1/18-VV-1
Predmet	Izvođenje radova
Vrsta postupka	Prethodno savjetovanje sa zainteresiranim GS
CPV glavni rječnik	45252100-9 Građevinski radovi na uređaju za obradu otpadnih voda
Status	Izvješće objavljeno

- ≡ Dokumenti
 - Dokumentacija
 - Primjedbe i prijedlozi
- ≡ Rad s postupkom
 - Objava nacrta DoN
 - Izmjena nacrta DoN
 - Objava izvješća
- ≡ Izvještaji
 - Lista zainteresiranih G.S.
 - Notifikacije postupka
- ≡ Prijenos prava
 - Službeniku za postupak
- Sažetak

Primjedbe i prijedlozi (naručitelj)

Od: STRABAG AG - Predstavništvo Zagreb 11.05.2018 09:43

Primjedbe i prijedlozi

Naziv: 11-05-2018-PRIJEDLOG UPOV Varaždin_STRABAG.pdf 11.5.2018. 9:42:17

Preuzmi

Od: GIS Aqua Austria GmbH 11.05.2018 09:48

Primjedbe i prijedlozi

Naziv: pitanja_upov_varazdin01.pdf 11.5.2018. 9:48:03

Preuzmi

Od: ENDRESS+HAUSER d.o.o. 15.05.2018 15:04

Primjedbe i prijedlozi

Naziv: Oprema za mjerenje_UPOV_Varazdin_pitanja.pdf 15.5.2018. 15:04:17

Preuzmi

Od: ALEF d.o.o. 22.05.2018 10:03

Primjedbe i prijedlozi

Naziv: primjedbe na natjecajnu dokumentaciju.pdf 22.5.2018. 10:02:56

Preuzmi

Poslano: Zagorski vodovod d.o.o., VG Vodoopskrba d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, TEGR ✓✓

Odgovor na primjedbe i prijedloge

Naziv: Odgovori na pitanja i prijedloge.docx 24.5.2018. 9:20:10

Preuzmi Slanje

Slika 29. Pitanja i prigovori u fazi prethodnog savjetovanja

Izvor: EOJN – Prethodna savjetovanja – ev.br.postupka: 1/18-VV-1

⁸⁴ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja; Uprava za trgovinu i politiku javne nabave; Sektor za politiku javne nabave (2021): Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020.godinu, str.65

⁸⁵ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja; Uprava za trgovinu i politiku javne nabave; Sektor za politiku javne nabave (2022): Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2021.godinu, str.64

Objavljeno Izvješće u kojem su se konstatirala sva dobivena pitanja sa pripadajućim odgovorima naručitelja, odnosno prihvatile i/ili odbile postavljene primjedbe, omogućilo je zainteresiranim gospodarskim subjektima već preliminarni uvid u dokumentaciju koja će biti objavljena. Slikom 30 prikazano je na primjeru kako se formira Izvješće.

VARKOM d.o.o. VARAŽDIN
Trg bana Jelačića 15, 42 000 Varaždin
OIB: 39048902955

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM PRETHODNOM SAVJETOVANJU

DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN

Evidencijski broj javne nabave: 1/18-VV-1
Datum izvješća: 24.05.2018.

Naručitelj Varkom d.o.o. je dana 08.05.2018. godine (početak prethodnog savjetovanja) u svrhu prethodnog savjetovanja objavio na stranicama EOJN Dokumentaciju o nabavi za predmet nabave DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN, a sve sukladno članku 198. Zakona o javnoj nabavi. Rok za dostavu primjedaba i prijedloga bio je 14 dana, do 22.05.2018. godine (završetak prethodnog savjetovanja). Tijekom savjetovanja Naručitelj nije održao sastanak.

Do dana 22.05.2018. godine pristigli su sljedeći upiti, primjedbe ili prijedlozi.

1.

U Knjizi 1, Naručitelj navodi da Izvođač radova uz zadržani novac od svake privremene situacije u iznosu od 10% vrijednosti iste, daje i jamstvo za uredno izvršenje ugovora u iznosu od 10% vrijednosti ugovora, koje se dobivanjem potvrde o preuzimanju postrojenja zamjenjuje jamstvom za otklanjanje nedostataka u jamstvenom roku od barem dvije godine. Ujedro se traži i davanje jamstva za operativne troškove također u iznosu od 10% vrijednosti ugovora, i to nakon potpisa sporazuma, što bi značilo da ovo jamstvo vrijedi preko 3 godine.

Molimo vas da razmotrite pomjeranje datuma davanja ove garancije u početkom pokusnog rada iz sljedećih razloga:

- Štvari troškovi rada uređaja će se znati tek istekom jednogodišnjeg perioda pokusnog rada pa ne vidimo razlog davanje garancije za iste tijekom projektiranja i gradnje UPOV-a;
- Tijekom prve dvije godine realizacije sporazuma/ugovora s Izvođačem, Naručitelj ima već dovoljno finansijskih instrumenata/jamstava za otklanjanje mogućih nedostataka uzrokovanih nepredviđenim sporazumima (zadržani novac i jamstvo za dobro izvršenje ugovora čine 20% vrijednosti istog, uz stopu povrata predjuma od 25%);
- Smatramo da se u nekim aspektima jamstvo za dobro izvršenje ugovora preklapa s garancijom za postizanje jamstvenih operativnih troškova, i da potonja potpada pod jamstvo za dobro izvršenje ugovora. Izgradnja UPOV-a, pokusni rad uz postranje tražene kvalitete **gljuga** i mljča, te operativni troškovi UPOV-a, mogu se svesti pod zajedničku početnu premisu „dobro izvršenje ugovora“.

Naručitelj prihvaća prijedlog zainteresiranog gospodarskog subjekta. Mijenja se Knjiga 1, točka 39.3. Jamstvo za postizanje jamstvenih operativnih troškova. Odabrani ponuditelj će Naručitelju dostaviti sredstvo osiguranja za postizanje jamstvenih operativnih troškova u visini od 10% (deset posto) od ukupne vrijednosti ugovora bez PDV-a sukladno uvjetima i općim datum u Knjizi 2 ove Dokumentacije o nabavi u roku od 14 dana od dana potpisivanja Sporazuma od strane Naručitelja najkasnije na dan Izdavanja Povodne o preuzimanju.

2.

1. Referiramo se na navod u Knjizi 3 DON-a, poglavlje 4.2.5., dio 21. Buzeni za hirološki obradu otpadne vode. Navedeno je da će svaki ponuditelj odrediti SVI indeksa mljča svojim tehnološkim proračunom, te na taj način dimensionirati UPOV. Obzirom da se u navedenom slučaju radi o rekonstrukciji već postojećeg uređaja, gdje već postoji znatan utjecaj industrijskih otpadnih voda, očito je da bi via odabrani SVI indeksa mljča omogućio stabilniji rad uređaja, a što odgovara i preporukama danim u ATV standardima. Mišljenja smo da bi Naručitelj trebao usvojiti određenu minimalnu vrijednost SVI indeksa mljča koja garantira stabilan proces pročišćavanja, a istovremeno korespondira sa preporukama danim u navedenim standardima. To bi Naručitelju omogućilo i kasniju ravnopravnu evaluaciju pristiglih ponuda, odnosno ponudbenih projekata.

Naručitelj prihvaća prijedlog zainteresiranog gospodarskog subjekta. Vrijednost indeksa mljča mora biti u rasponu od 100 – 150 mljg

Slika 30. Pitanja i prigovori u fazi prethodnog savjetovanja

Izvor: EOJN – Prethodna savjetovanja – ev.br.postupka: 1/18-VV-1

Obaveza naručitelja je javno putem platforme EOJN, objaviti Izvješće (slika 31.).

DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA - UPOV VARAŽDIN

1/18-VV-1

Izvođenje radova

Prethodno savjetovanje sa zainteresiranim GS

45252100-9 Građevinski radovi na uređaju za obradu otpadnih voda

Izvješće objavljeno

Savjetovanje - dokumentacija

Od: VARKOM d.o.o.

Nacrt dokumentacije o nabavi (i troškovnika)

Naziv: Knjiga 1.docx	8.5.2018. 11:20:05
Preuzmi	
Naziv: Knjiga 2 UPOV.docx	8.5.2018. 9:43:17
Preuzmi	
Naziv: Knjiga 3 UPOV -.docx	8.5.2018. 11:24:18
Preuzmi	
Naziv: Knjiga 4 UPOV.doc	8.5.2018. 9:43:39
Preuzmi	
Naziv: Knjiga 4 UPOV.xlsx	8.5.2018. 9:43:45
Preuzmi	

Od: VARKOM d.o.o.

Izvješće o provedenom prethodnom savjetovanju

Naziv: Izvješće o prethodnom savjetovanju - UPOV.pdf	24.5.2018. 9:23:25
Preuzmi	

Slika 31. Objava Izvješća o provedenom savjetovanju

Izvor: EOJN – Prethodna savjetovanja – ev.br.postupka: 1/18-VV-1

Iako je savjetovanje rezultiralo promjenom inicijalne DoN, faza savjetovanja se ne ponavlja, već se novo kreirana dokumentacija o nabavi, zajedno sa tehničkim specifikacijama i troškovnikom u regularnim postupcima javne nabave objavljuje pozivom za dostavu ponuda u Elektroničkom oglasniku javne nabave (EOJN) i po potrebi u TED-u (više u točki [4.6.V. FAZA – Početak postupka javne nabave - objava poziva na nadmetanje](#)).

Kod procesa javne nabave u okviru EU projekata prioritetne osi 6, kompletna DoN sa objavljenim Izvješćem, šalje na prvu -tzv „**ex ante**“ **kontrolu**, koju provode posrednička tijela razine 2, a u ovom radu po temi obrade predmeta nabave, PT2 su Hrvatske vode.

4.5. IV. FAZA – Ex-ante kontrola

Sukladno *Odluci Vlade Republike Hrvatske (27.09.2018.)*: *obvezuju se javni i sektorski naručitelji u smislu Zakona o javnoj nabavi, koji **namjeravaju financirati** projekte iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. – 2020., u okviru poziva na dodjelu bespovratnih sredstava koji su objavljeni ili koji se namjeravaju objaviti (u daljnjem tekstu: prijavitelji) dostavljati nadležnom tijelu dokumentaciju o nabavi na prethodnu (ex-ante) provjeru. Prethodna (ex-ante) provjera u smislu točke I. ove Odluke provodi se u odnosu na postupke javnih nabava koji se **planiraju provoditi prije sklapanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava**, i to na nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti iznad (i uključujući) pet milijuna kuna, te na nabavu radova procijenjene vrijednosti iznad (i uključujući) 15 milijuna kuna, sve bez poreza na dodanu vrijednost.*

Prethodna (ex-ante) provjera dokumentacije o nabavi provodi se prije pokretanja postupka javne nabave. Postupak javne nabave ne smije biti pokrenut prije zaprimanja preporuka nadležnog tijela koje je provelo prethodnu (ex-ante) provjeru dokumentacije o nabavi.⁸⁶

Temeljem navedene Odluke Vlade, i prema uputama Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (SAFU) za procese javne nabave u okviru EU projekata prioritetne osi 6 „*naručitelji su u obvezi provesti prethodnu (ex-ante) kontrolu javnih nabava u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. -2020. Informacija o tome da se*

⁸⁶ Odlomak preuzet iz: Narodne novine, Službeni list Republike Hrvatske: (2018): Odluka o obvezi provedbe prethodne (ex-ante) kontrole javnih nabava u okviru projekata koji se namjeravaju sufinancirati i sufinanciraju se iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. – 2020.

*dokumentacija o nabavi dostavlja nadležnom PT 2 objavljena na stranicama strukturfondovi.hr, i u pozivu na dodjelu bespovratnih sredstava, prilikom njegova pripremanja.*⁸⁷

Provedba takve provjere čitavog kompleta DoN-a, tj. obavijesti o nabavi/poziv na nadmetanje, tehničkih specifikacija, uvjeta ugovora o nabavi i drugih dopunske dokumente kako je navedeno u DoN-u, za cilj ima osigurati sukladnost DoN-a s pravilima Europske komisije i povezanim nacionalnim pravilima o javnoj nabavi te da se tijekom čitavog procesa poštuju načela jednakog postupanja, zabrane diskriminacije, transparentnosti, slobode kretanja i tržišnog natjecanja. A svrha je spriječiti eventualne nepravilnosti u procesu javne nabave i dati korisniku preporuke o bitnim odstupanjima u DoN-u i prihvatljivosti izdataka.

Postupak javne nabave ne smije biti pokrenut prije zaprimanja preporuka nadležnog tijela koje je provelo prethodnu (ex-ante) provjeru dokumentacije o nabavi i svako ne postupanje po *Odluci Vlade o obvezi provedbe prethodne (ex-ante) kontrole*, za posljedicu ima nemogućnost sklapanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava i sufinanciranja projekta iz europskih strukturalnih i investicijskih fondova, te stavljanje izvan snage donesenih odluka o financiranju.

Iako nije obavezna za nabave u sklopu već sklopljenih Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, ex ante kontrola je naročito u nabavama prioritetne osi 6, uvrštena u praksu postupanja, pa svi sektorski naručitelji prije objave poziva na dostavu ponuda, upućuju dokumentaciju na ex ante kontrolu.

PT2 kao centralno tijelo koje provodi prethodne (ex-ante) provjere javne nabave, po dovršetku iste, dostavlja naručitelju ex-ante preporuke za doradu DoN-a te time završava postupak prethodne kontrole.

Dokumentacija o nabavi u sklopu ex-ante procedure provjerava se **samo jedanput** što znači da po preporučenim izmjenama nema ponovne provjere. Ta činjenica je osobito problematična u praksi jer zapimljene „preporuke“ od strane kontrolnog tijela kako i sam naziv govori – jesu samo preporuke i mišljenja pojedinca i/ili tima koji trenutno vrše provjeru određenog postupka. Iako se kontrola vrši putem kontrolnih lista za provjeru nabave koje su usklađene s važećim zakonskim aktima, Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava, planom nabave, nalazom revizora i uputama nadležnih tijela, ista nije isključena u ex-post kontroli i ponovno je dostupna za kasnije penalizacije.

⁸⁷ Odlomak preuzet iz: <https://www.safu.hr/uputa-za-dostavu-don-na-ex-ante-pregled-prije-sklapanja-ugovora-o-dodjeli-bespovratnih-sredstava-za-nabave-koje-se-namjeravaju-financirati-u-sklopu-projekta-iz-esi-fondova-2014-2020/> (pristupljeno 25.04.2023.)

Iako je faza ex-ante kontrole obaveza u provedbi postupaka *prije sklapanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava*, i uvrštena kao nepisano pravilo u postupke za koje je već sklopljen Ugovor, primjena mišljenja i komentara po dobivenim preporukama-nije. Kako su dostavljene **preporuke savjetodavne naravi** u svrhu sprječavanja najčešćih pogrešaka i nastanka nepravilnosti koje se pojavljuju tijekom pripreme DoN-a i provođenja samog postupka nabave te njihovo **ne/usvajanje** može imati za posljedicu penalizaciju Korisnika/naručitelja.⁸⁸

U fazi ex-post kontrole ponovno je pod povećalom kompletni postupak i u slučaju utvrđivanja nepravilnost uzrokovanih ne/primjenom komentara, mišljenja i/ili preporuka po ex-ante kontroli, naručitelj je suočen sa penalizacijom koju **snosi samo i jedno on**.

Ostaje nedorečeno koliko dugo može trajati ex ante kontrola, što je važna informacija obzirom da se radi o projektima čije su aktivnosti detaljno isplanirane. Kao zadnja faza pred-postupka javne nabave sukladno samom ZJN-u, stavlja pred naručitelje zahtjev za planiranje dodatnog vremena u pripremi postupka, a trebala bi osigurati optimalnu realizaciju ugovora i svakako smanjenje nepravilnosti u samim postupcima nabave.

.

⁸⁸: Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (SAFU) - Uputa za dostavu DoN na ex-ante pregled prije sklapanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, za nabave koje se namjeravaju financirati u sklopu projekta iz ESI fondova 2014. – 2020. https://www.safu.hr/datastore/filestore/10/Uputa-za-dostavu-DoN-na-ex-ante-pregled_1.pdf (pristupljeno 06.06.2021.)

4.6. V. FAZA – Početak postupka javne nabave - objava poziva na nadmetanje

Prema Zakonu o javnoj nabavi, danom početka postupka, smatra se dan naručiteljeve objave Poziva na nadmetanje u Elektroničkom oglasniku javne nabave (EOJN). Ista se objavljuje nakon objave Izvješće o provedenom savjetovanju (ako je bilo potrebe za istim).

U procesu javne nabave u okviru EU projekta, naručitelj objavljuje Poziv na nadmetanje nakon dobivenene suglasnost po prethodnoj ex ante kontroli od strane PT2.

Postupak - SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VARAŽDIN DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN

Naziv	SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VARAŽDIN DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN
Interna oznaka postupka	1/18-VV-1
Predmet	Izvođenje radova
Vrsta postupka	Otvoreni postupak
CPV glavni rječnik	45252100-9 Građevinski radovi na uređaju za obradu otpadnih voda
Status	Ugovoreno

Dokumenti

- Objave
- Dokumentacija
- Pitanja
- Ponude
- Pojašnjenja
- Ostali dokumenti

Objave

Obavijest o nadmetanju - sektorska nabava

Oznaka: 2018/S 0F5-0013705 28.5.2018. 0:23:33

Slika 32. Dogradnju i rekonstrukciju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) Varaždin III. stupnja pročišćavanja, kapaciteta cca 127.000 ES.

Izvor : EOJN – broj obavijesti 2018/S 0F5-0013705 - Varkom d.d., ev.br. 1/18-VV-1

Zakonom propisani rok za dostavu ponuda nevezano radili se o postupku ili procesu javne nabave, je minimalno 20 dana za predmete nabave male vrijednosti, dok se za velike vrijednosti u koju spada i ovaj primjer, propisuje minimalno 35 dana.

Slikom 32, prikazana je Obavijest o nadmetanju sektorskog naručitelja, čiji je rok za dostavu ponuda bio 73 dana.

U tom vremenu, naručitelj je mogao očekivati pitanja koja su mogla izazvati produženje roka za dostavu ponuda i to u nekoliko serija, ali mogla se očekivati i žalba bilo kojeg GS-a.

Obavijest o pozivu, dobe svi zainteresirani gospodarski subjekti koji su registrirani na portalu Elektronički oglasnik javne nabave (EOJN) i prate ključne brojeve Jedinственog rječnik javne nabave (CPV). CPV predstavlja jedinstveni klasifikacijski sustav za javnu nabavu čiji je cilj standardizacija referenci kojima se koriste ugovaratelji i ugovorni subjekti kako bi opisali predmet ugovora javne nabave.

Osim u Elektroničkom oglasniku, svi postupci nabave velike vrijednosti **moraju** se objaviti i u Dodatku Službenog lista EU – *TED-u*⁸⁹ „(Tenders Electronic Daily).“ Prilog 2.

Radovi - 229430-2018

Izvorni jezik Podaci Povezani dokumenti

29/05/2018 5100
I. II. III. IV. VI.

Hrvatska-Varaždin: Građevinski radovi na uređaju za obradu otpadnih voda
2018/S 100-229430
Obavijest o nadmetanju – sektorska nabava
Radovi

Pravna osnova:
Direktiva 2014/25/EU

Odjeljak I: **Naručitelj**

1.1) **Naziv i adrese**
Službeni naziv: **Varkom** d.d.
Nacionalni registracijski broj: 39048902955
Poštanska adresa: Trg bana Jelačića 15
Mjesto: Varaždin
NUTS kod: HR044 Not specified
Poštanski broj: 42000
Država: Hrvatska
Osoba za kontakt: Sandra Skok
E-pošta: sskok@varkom.com
Telefon: +385 989805372
Internetska(-e) adresa(-e):
Glavna adresa: www.varkom.hr

1.3) **Komunikacija**
Dokumentacija o nabavi dostupna je besplatno i može joj se u potpunosti pristupiti izravno i neograničeno na:
<https://eojn.nn.hr/SPIN/application/jpn/DocumentManagement/DokumentPodaciFrm.aspx?OznakaDokumenta=2018/S+OFS-0013705>
Dodatne informacije dostupne su na prethodno navedenoj adresi
Ponude ili zahtjevi za sudjelovanje moraju se podnijeti elektronički na: <https://eojn.nn.hr/Oglasnik>

1.6) **Glavna djelatnost**
Vodoopskrba

Odjeljak II: **Predmet**

II.1) **Opseg nabave**

II.1.1) **Naziv:**
Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin, dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda UPOV Varaždin
Referentni broj: 1/18-VV-1

II.1.2) **Glavna CPV oznaka**
45252100 Građevinski radovi na uređaju za obradu otpadnih voda

II.1.3) **Vrsta ugovora**
Radovi

II.1.4) **Kratak opis:**
Predmet nabave je projektiranje, ishođenje dozvola, dogradnja i rekonstrukcija, dobava i ugradnja opreme, puštanje u pogon, pokusni rad, testovi po dovršetku (testovi prije i pri puštanju u rad), te uklanjanje skrivenih nedostataka u razdoblju odgovornosti za nedostatke, za Dogradnju i rekonstrukciju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) Varaždin III. stupnja pročišćavanja, kapaciteta cca 127 000 ES.

Slika 33. Obavijest o nadmetanju - objava u TEDU za postupak 1/18-VV-1

Izvor: <https://ted.europa.eu/udl?uri=TED:NOTICE:229430-2018:TEXT:HR:HTML>

⁸⁹ TED (Tenders Electronic Daily) - online verzija 'Dodatka Službenom glasniku' EU, posvećena europskoj javnoj nabavi <https://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do> (pristupljeno 06.06.2021.)

TED je besplatna baza podataka poziva na natječaje diljem Europe, uključujući i Europski gospodarski prostor te im omogućava slobodan pristup. Svakoga dana od ponedjeljka do petka na stranicama TED-a objavi se oko 2.600 obavijesti o javnoj nabavi, koje se mogu pregledavati, pretraživati i sortirati po zemlji, regiji, poslovnom sektoru itd.(slika 33)

O važnosti TED-a, govori činjenica da se preko istog objavljuje 676.000 obavijesti o nabavi godišnje, što uključuje 258.000 poziva na podnošenje ponuda u vrijednosti od približno 670 milijardi eura⁹⁰.

U razmatranom primjeru, početak postupka javne nabave bio je 28.05.2018.g objavom u EOJN i od tog dana počeo je teći rok za dostavu ponuda od 73 dana. Do zadnjih izmjena (13.08.2018.), prošlo je bilo više od inicijalnih DoN-om propisanih 73 dana. Razlog tome bila su pitanja koja su bila postavljena u periodu roka za dostavu ponuda i koja su zbog potrebitih izmjena DoN-a, izazvale produženje roka za dostavu ponuda za još 14 dana.(slika 34)

Objave

Obavijest o nadmetanju - sektorska nabava
 Oznaka: 2018/S 0F5-0013705 28.5.2018. 0:23:33

Ispravak - Obavijest o izmjenama ili dodatnim informacijama
 Oznaka: 2018/S F14-0014330 1.6.2018. 0:06:16

Ispravak - Obavijest o izmjenama ili dodatnim informacijama
 Oznaka: 2018/S F14-0016404 26.6.2018. 0:07:14

Ispravak - Obavijest o izmjenama ili dodatnim informacijama
 Oznaka: 2018/S F14-0020562 2.8.2018. 0:06:08

Ispravak - Obavijest o izmjenama ili dodatnim informacijama
 Oznaka: 2018/S F14-0021722 10.8.2018. 0:24:18

Ispravak - Obavijest o izmjenama ili dodatnim informacijama
 Oznaka: 2018/S F14-0022087 13.8.2018. 0:23:40

Slika 34. Objava izmjena i dodatnih informacija kojima se produžuje rok za dostavu ponuda

Izvor: EOJN – broj objave 2018/S 0F5-0013705

⁹⁰ TED (Tenders Electronic Daily) - online verzija 'Dodatka Službenom glasniku' EU, posvećena europskoj javnoj nabavi <https://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do?lang=hr> (pristupljeno 06.06.2021.)

Svako produženje roka za dostavu ponuda, produžuje i mogućnost za izjavljivanje žalbe. Kako je postupak nabave podijeljen je na osnovne faze, svaki GS koji ima pravni interes za svaku fazu postupka može izjaviti žalbu.

U otvorenom postupku javne nabave velike vrijednosti, žalba⁹¹ se može izjaviti u roku od 10 dana (kod male vrijednosti u roku 5 dana) od dana:

- objave poziva na nadmetanje u odnosu na sadržaj poziva na nadmetanje i dokumentacije za nadmetanje, te dodatne dokumentacije ako postoji
- objave izmjene dokumentacije za nadmetanje u odnosu na sadržaj izmjene dokumentacije,
- otvaranja ponuda u odnosu na propuštanje naručitelja da odgovori na pravodobno dostavljen zahtjev za objašnjenjem ili izmjenom vezanom za dokumentaciju za nadmetanje te na postupak otvaranja ponuda,
- primitka odluke o odabiru ili odluke o poništenju u odnosu na postupak pregleda, ocjene i odabira ponuda odnosno razloge poništenja.

Žalitelj koji propusti izjaviti žalbu u određenoj fazi otvorenog postupka javne nabave sukladno gore navedenom, nema pravo na žalbu u kasnijoj fazi postupka za prethodnu fazu.

⁹¹ Hrvatski sabor (09.12.2016.) Zakon o javnoj nabavi 120/16, Narodne novine 2607, članak 406.

4.7. VI. FAZA - Otvaranje ponuda

Otvaranje ponuda je faza postupka koja je DoN-om i Pozivom na dostavu ponuda na portalu EOJN-a, **definirana točno u dan, sat i minutu**. Otvaranje ponuda odvija se javno i potpuno elektronički putem sustava EOJN-a, u kojem do trenutka uvrštavanja ključeva ovlaštenih predstavnika naručitelja, sve prispjele ponude nisu vidljive pa naručitelj nema uvid u broj ponuda kao ni same ponuditelje.

Kad se postupak otvaranja započne, ono što je svima vidljivo i dostupno su uvezi ponuda, nazivi ponuditelja i vrijednosti njihovih ponuda bez i sa PDV-om. Pravo aktivnog sudjelovanja na javnom otvaranju ponuda imaju samo članovi stručnog povjerenstva za javnu nabavu i ovlašteni predstavnici ponuditelja i/ili naručitelja.

Postupak - SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VARAŽDIN DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREDAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN

Naziv	SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VARAŽDIN DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREDAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN
Interna oznaka postupka	1/18-VV-1
Predmet	Izvođenje radova
Vrsta postupka	Otvoreni postupak
CPV glavni rječnik	45252100-9 Građevinski radovi na uređaju za obradu otpadnih voda
Status	Ugovoreno

- ≡ Dokumenti
 - Objave
 - Dokumentacija
 - Pitanja
 - Ponude
 - Pojašnjenja
 - Ostali dokumenti
 - Žalbe
- ≡ Rad s postupkom
 - Priprema postupka
 - Poništenje (prije roka)
 - Ispravak postupka
 - Objava informacije o izjavljenoj žalbi
 - Otvaranje ponuda
 - Odabir / Poništenje
 - Sklapanje ugovora / rezultati postupka

Ostali dokumenti

Dokument je javno objavljen

Zapisnik s otvaranja ponuda - JAVNA OBJAVA

Naziv: Zapisnik o otvaranju ponuda - UPOV.pdf 24.8.2018. 12:45:33

Preuzmi
?
🗑️
👤
Aktivan

+ Dodaj

Broj dokumenata koje možete spremiti: 30

Slika 35. Zapisnik s otvaranja ponuda

Izvor: EOJN – broj objave 2018/S 0F5-0013705– Ostali dokumenti

Nakon provedenog otvaranja, EOJN generira Zapisnik s otvaranja ponuda kojeg je naručitelj dužan odmah po završetku javnog otvaranja objaviti na platformu EOJN i na taj način učiniti ga dostupnim svim zainteresiranim gospodarskim subjektima, kao što je vidljivo iz slike 35.

Izrada i javna objava Zapisnika o otvaranju ponuda zapravo predstavlja najkraću fazi postupka javne nabave, bez obzira radilo se o regularnoj javnoj nabavi ili nabavi u okviru EU projekta. Obzirom na COVID-19 pandemiju, još je uvijek aktualno da ovlašteni predstavnici ponuditelja nisu prisutni na javnim otvaranjima, a i činjenicu da je cijeli postupak automatiziran kroz nacionalnu platformu (EOJN), ponuditelji i ostali zainteresirani GS, zaključili su da je dolazak na mjesto otvaranja ponuda zapravo trošak u smislu vremena provedenog na putu te poslovne neučinkovitosti za vrijeme otvaranja ponuda, pa se taj trend nastavlja i dalje.

4.8. VII. FAZA - Pregled i ocjena ponuda

Fazom pregleda i ocjene ponuda, provjerava se ponuda svakog ponuditelja.

Nadopunjuje se sve što god nije zadovoljavajuće u ponudi - osim jamstva za ozbiljnost ponude i u potpunosti ispunjenog troškovnika. Ukoliko se utvrdi jedan od navedenih nedostataka, ponude se sukladno ZJN odbijaju.

Evaluacija ponuda u postupku i procesu, odvija se ključnim koracima:

1. Provjera jamstva (+ dopuna u smislu podataka o ponuditelju -min 7 dana)
2. Provjera Standardnog obrazac europske jedinstvene dokumentacije o nabavi (ESPD-a) (min 7 dana + dopuna min 10 dana)
3. Provjera računske ispravnosti ponude -min 2 dana + dopuna min 7 dana
4. Dostava ažuriranih popratnih dokumenata - min 10 dana
5. Dopuna ažuriranih popratnih dokumenata - min 7 dana
6. Izrada Zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda

Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda je zapravo finalni dokument koji opisuje kompletni postupak evaluacija ponuda. U njemu se definira ekonomski najpovoljniji ponuditelj koji ima obavezu dostaviti sve ažurirane dokumente koji su bili raspisani u DoN-u.

U otvorenim postupcima javne nabave koji su statističko dokazani najčešće korišteni, Zapisnik sukladno Pravilniku o dokumentaciji o nabavi te ponudi u postupcima javne nabave (čl.28) mora sadržavati:

- naziv i sjedište naručitelja
- predmet nabave ili grupa predmeta nabave
- procijenjenu vrijednost predmeta nabave ili grupa predmeta nabave
- vrstu postupka javne nabave
- evidencijski broj nabave

- datum slanja na poziva na nadmetanje na objavu, datum objave poziva te broj poziva na nadmetanje iz EOJN RH i SL EU, ako postoji
- datum početka pregleda i ocjene ponuda
- naziv i sjedište svih ponuditelja, prema redoslijedu zaprimanja ponuda
- analitički prikaz traženog i dostavljenih jamstava za ozbiljnost ponude, ako je primjenjivo
- naziv ponuditelja koji nije dostavio, ili nije dostavio valjano jamstvo, ako je primjenjivo
- analitički prikaz traženih kriterija za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta i dostavljenih dokumenata (ESPD, dokazi)
- naziv ponuditelja koji ne udovoljava kriterijima za kvalitativni odabir gospodarskog subjekta s obrazloženjem
- prikaz valjanosti ponuda prema obliku, sadržaju i cjelovitosti
- analizu ponuda vezano uz ispunjenje zahtjeva u pogledu opisa predmeta nabave i tehničkih specifikacija,
- podatke o pojašnjenju ili upotpunjavanju informacija ili dokumentacije, ako ih je bilo
- prikaz ispunjenja ostalih uvjeta iz dokumentacije o nabavi, ako ih je bilo
- podatke o ispravcima računskih pogrešaka u ponudama, ako ih je bilo
- razloge za odbijanje ponude za koju je ocijenjeno da je izuzetno niska, ako je primjenjivo
- naziv ponuditelja čije ponude se odbijaju na osnovi rezultata pregleda i ocjene ponuda te obrazloženje razloga za njihovo odbijanje
- analizu valjanih ponuda prema kriteriju za odabir ponude
- rangiranje valjanih ponuda prema kriteriju za odabir ponude
- podatke i rezultat provjere ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu s kojim naručitelj namjerava sklopiti ugovor o javnoj nabavi ili jednog ili više gospodarskih subjekata s kojima namjerava sklopiti okvirni sporazum, ako je primjenjivo
- naziv ponuditelja s kojim naručitelj namjerava sklopiti ugovor o javnoj nabavi ili naziv jednog ili više gospodarskih subjekata s kojima naručitelj namjerava sklopiti okvirni sporazum te razlozi za odabir
- podatke o dijelu ugovora koji se daje u podugovor i podaci o podugovaratelju, ako je primjenjivo
- razloge za poništenje postupka, ako je primjenjivo
- razloge zašto nisu korištena elektronička sredstva komunikacije, ako je primjenjivo
- podatke o otkrivenim sukobima interesa i poduzetim mjerama u cilju otklanjanja sukoba interesa, ako je primjenjivo

- prijedlog odgovornoj osobi naručitelja za donošenje odluke o odabiru ili odluke o poništenju, s obrazloženjem
- datum završetka pregleda i ocjene ponuda
- ime i prezime te potpis osoba koje su izvršile pregled i ocjenu ponuda
- popis priloga uz zapisnik (zahtjevi za pojašnjenjem ili upotpunjavanjem informacija ili dokumentacije, zahtjevi za dostavom ažuriranih popratnih dokumenata, zahtjevi za prihvrat ispravka računске pogreške, zahtjevi za objašnjenjem izuzetno niske ponude, dostavljeni dokumenti, pojašnjenja, objašnjenja, prihvrat ispravka, i slično).

Ukoliko ponuditelj ne ispoštuje zahtjeve naručitelja ili nije uspio dokazati svoje tvrdnje koje je naveo u ESPD-u, naručitelj odbija takvog ponuditelja i naplaćuje mu jamstvo za ozbiljnost ponude. U tom slučaju ukoliko ima osigurana sredstva, naručitelj može evaluirati ponudu narednog ekonomski najpovoljnijeg ponuditelja u segmentima ažuriranih dokumenata, a ako sredstva nisu dostatna-poništava se postupak i opet sve kreće od I. FAZE.

Slikom 36 prikazan je primjer objavljenog Zapisnika, u kojem su konstatirani svi nedostaci po zaprimljenim ponudama, a koje je trebalo nadopuniti. Kako se kroz fazu pregleda i ocjene ponude svaka ponuda pojašnjava i/ili nadopunjava u svim dijelovima osim jamstva i cjelovitog troškovnika, do statusa „savršene ponude“, prilikom objave Zapisnika, treba se objaviti i svaka tražena/dostavljena dopuna.

U razmatranom primjeru, od trenutka otvaranja ponuda (24.08.2018.) do trenutka objave Zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda (21.12.2018.) prošlo je 118 dana (više od puna 3 mjeseca).

The screenshot displays a list of documents in a web application. Each document entry consists of the following information:

- Naziv:** Document name (e.g., "Zapisnik o pregledu i ocjeni.pdff", "1_1-70_VAR_AZURIRANA DOKUMENTACIJA_STRABAG AG.pdf").
- Date and Time:** Upload date and time (e.g., "21.12.2018. 14:11:52").
- Actions:** A set of icons for downloading ("Preuzmi"), listing, and calendar, followed by a green "Aktivan" button.

The documents are arranged in two columns. The right column includes a red "+ Dodaj" button and a summary line: "Broj dokumenata koje možete spremiti: 1".

Slika 36. Zapisnik o pregledu i ocjeni ponuda sa pripadajućim priložima

Izvor: EOJN –broj objave 2018/S 0F5-0013705

4.9. VIII. FAZA - Odluka o odabiru/Žalba; teorija vs praksa

Odluka o odabiru je završna faza postupka javne nabave u regularnom postupku koji nije su/financiran sredstvima Europske unije.

Pod novom pretpostavkom da je odabrana ENP, odluka o odabiru ima svoj rok mirovanja minimalno 15 dana.

U ovoj fazi i navedenom roku mirovanja, svaki gospodarski subjekt koji je sudjelovao u postupku javne nabave može izjaviti žalbu na Odluku o odabiru.

Svaka žalba izjavljena kroz postupak i njegove faze, ima **suspenzivni učinak**, a to znači da u trenutku izjave žalbe cijeli postupak staje i čeka se Rješenje Državne komisije za provedbu postupka javne nabave (DKOM).

Sukladno inicijalnom članku 430. ZJN (120/16)⁹² svaki zainteresirani GS mogao se žaliti na određenu fazu postupka uplatom naknade za pokretanje žalbenog postupka:

- 5.000,00 kuna za procijenjenu vrijednost nabave do 750.000,00 kuna
- 10.000,00 za procijenjenu vrijednost nabave od 750.000,01 do 1.500.000,00 kuna
- 25.000,00 kuna za procijenjenu vrijednost nabave od 1.500.000,01 do 7.500.000,00 kuna
- 45.000,00 kuna za procijenjenu vrijednost nabave od 7.500.000,01 do 25.000.000,00 kuna
- 70.000,00 kuna za procijenjenu vrijednost nabave od 25.000.000,01 do 60.000.000,00 kuna
- 100.000,00 kuna za procijenjenu vrijednost nabave višu od 60.000.000,00 kuna.
- Iznimka je žalba na dokumentaciju o nabavi, gdje je žalitelj obvezan platiti naknadu za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od 5.000,00 kuna, neovisno o procijenjenoj vrijednosti nabave

Novim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi (114/22)⁹³, Žalitelj je obvezan platiti naknadu za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od:

- *1.320,00 eura za procijenjenu vrijednost nabave do 265.440,00 eura*
- *0,5% procijenjene vrijednosti nabave za procijenjenu vrijednost nabave od 265.440,01 eura do 13.272.000,00 eura*
- *3. 66.360,00 eura za procijenjenu vrijednost nabave veću od 13.272.000,00 eura.*

⁹² Narodne novine, Službeni list Republike Hrvatske: Zakon o javnoj nabavi (NN 120/16), članak 430.: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_120_2607.html (pristupljeno 06.06.2021.)

⁹³ Narodne novine, Službeni list Republike Hrvatske: Zakon o izmjenama i dopunama zakona o javnoj nabavi (NN 114/22), članak 18.: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_10_114_1740.html (pristupljeno 20.10.2022.)

- *Ako procijenjena vrijednost nabave nije poznata u trenutku izjavljivanja žalbe Državnoj komisiji, naknada za pokretanje žalbenog postupka plaća se u iznosu od 1.320,00 eura.*

U slučajevima kada GS izjavi žalbu i na taj način zaustavi cijeli proces nabave, a da pri tom nije priložio potvrdu o **plaćanju naknade za pokretanje žalbenog postupka ili da nije u potpunosti ispravno plaćena**, DKOM odbija sve žalbene navode jer žalbu smatra neurednom sukladno čl. 421. ZJN, a rok za donošenje takve odluke je minimalno 15 dana.

Kada je Žalba prihvaćena u smislu plaćanja decidanje naknade za pokretanje žalbenog postupka i tada su moguća dva ishoda po Odluci DKOM-a: **prihvaćanje** ili **odbijanje** žalbe, a svaki od njih opet ima svoje vremenske rokove:

- **ODBIJANJE ŽALBE** jer je ista: neuredna, nepravodobna ili neosnovana; na Rješenje DKOM-a se čeka 15 do 20 dana
- **PRIHVAĆANJE ŽALBE** jer je ista: uredna, pravodobna, osnovana; na Rješenje DKOM-a se čeka 30 i više dana

U situaciji prihvaćanja Žalbe, a nakon razmatranja činjeničnog stanja i očitovanja sudionika žalbenog postupka na žalbene navode, DKOM može:

- Poništiti Odluku o odabiru i vratiti postupak na [VII. FAZU PREGLEDA I OCJENE PONUDA](#).
- Poništiti Odluku o odabiru i vratiti postupak na [II. FAZU – IZRADA DOKUMENTACIJE O NABAVI](#)

Postupanje po žalbi i izrečenim Odlukama DKOM-a, naručitelju ne predstavlja razliku u regularnom postupku javne nabave ili procesu u okviru EU projekta.

Ukoliko se desi da naručitelj nema ni jedne dobre ponude koju bi mogao evaluirati u ponovnoj fazi pregleda i ocjene ponuda, jer su ponude ili iznad procijenjene vrijednosti odnosno osiguranih novčanih sredstava ili nisu u skladu sa dokumentacijom o nabavi i sl, naručitelj je prisiljen poništiti postupak te ukoliko ima vremenskog prostora, objaviti novi u kojem kreće od [I. FAZE uvoda i pripreme](#).

Kod javne nabave u okviru EU projekta, ako u evaluaciji ponuda „ENP ponuda“ (ili „ENP ponuda u ponovnoj evaluaciji“ nakon rješenja DKOM-a), prelazi planirana i Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava osigurana novčana sredstva, naručitelj šalje zahtjev Posredničkom tijelu 2 (za prioritetnu os 6 – Hrvatskim vodama) za osiguranje dodatnih sredstava. PT2 zahtjev naručitelja, odnosno korisnika dostavlja Posredničkom tijelu 1 (za PO 6 - Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja), koje dostavlja ne/suglasnost o budućem osiguranju sredstava, što čini podlogu korisniku/naručitelju da donese Odluku o odabiru ili Odluku o poništenju

postupka.

PRAKSA:

U razmatranom primjeru, na Odluku o odabiru donesenu 21.12.2018., ponuditelj je u roku mirovanja, pravodobno, uložio Žalbu (31.12.2018.) koja je svojim suspenzivnim učinkom zaustavila cijeli daljni proces nabave.

Kako se u žalbenom postupku, naručitelj mora očitovanja po žalbenim navodima, 10.01.2019., iste je uručio Državnoj komisiji za kontrolu postupaka. Razmatrajući odgovor naručitelja i žalbene navode žalitelja, s danom 25.02.2019. DKOM je donio „*Rješenje kojim se poništava Odluka o odabiru*“⁹⁴ (KLASA: UP/II-034-02/19-01/2, Ur.br. 354-01/19-12), te postupak vratio na fazu **VII. PREGLED I OCJENA PONUDA.**

Naručitelj je ponovo pregledao i revidirao pristigle ponude i 10.04.2019. objavio novu Odluku o odabiru na koju je ponuditelj ponovo uložio Žalbu i 23.04.2019. postupak ponovo zaustavio. Ponovnim pregledom odgovora naručitelja na nove žalbene navode, 14.06.2019.g., DKOM⁹⁵ je nanovo poništio Odluku o odabiru i vratio postupak na fazu **VII. PREGLED I OCJENA PONUDA.**

Naručitelj je izvršio ponovni pregled i ocjenu preostalih valjanih ponuda i 16.07.2019.g. donio Odluku o odabiru na koju više nije bilo žalbe.

Nakon mirnog proteka roka mirovanja, naručitelj je bio u mogućnosti sklopiti ugovor, koji je u ovom primjeru sklopljen **28.08.2019. godine** (slika 36)

Obavijest o dodjeli ugovora - sektorska nabava - Rezultati postupka nabave

Oznaka: 2019/S 0F6-0035180

6.9.2019. 0:12:58

Slika 37. Obavijest o dodjeli ugovora

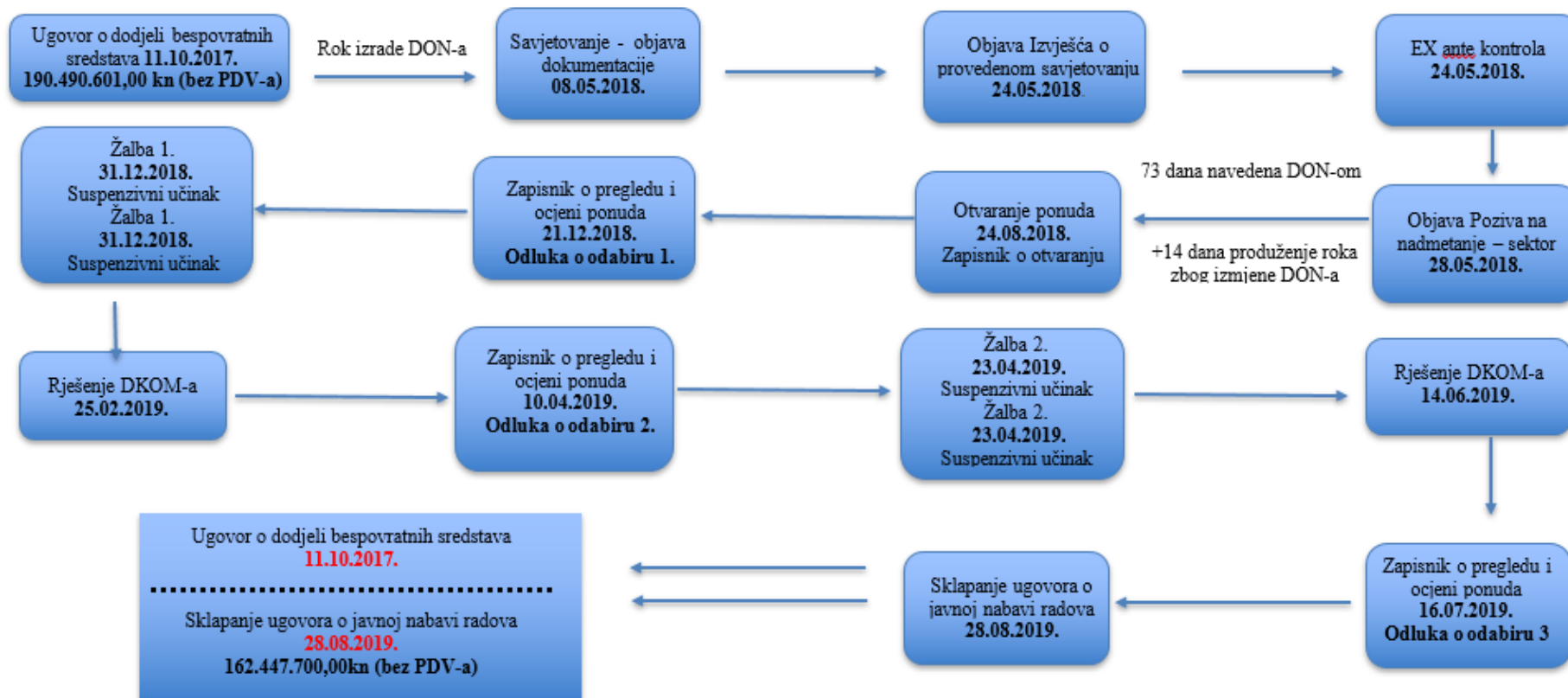
Izvor: EOJN-Objave- broj objave 2019/S 0F-0035180

⁹⁴ Republika Hrvatska - Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (2019): Rješenje o poništenju Odluke o odabiru, <https://pdf.dkom.hr/18758.pdf> (pristupljeno 13.09.2022.)

⁹⁵ Republika Hrvatska - Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (2019): Rješenje o poništenju Odluke o odabiru, <https://pdf.dkom.hr/18844.pdf> (pristupljeno 13.09.2022.)

4.9.1. Trajanje postupka nabave od sklopljenog ugovora o dodjeli do sklopljenog ugovora o izvođenju radova

Kako se empirijski dio rada temelji na stvarnom primjeru iz prakse za prioritetnu os 6, u nastavku je slikom 38 prikazan hodogram procesa i postupka javne nabave od faze Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava što za korisnika predstavlja početak postupka svih aktivnosti po javnoj nabavi do faze ugovaranja radova koja bi za naručitelja trebala predstavljati kraj postupka javne nabave.

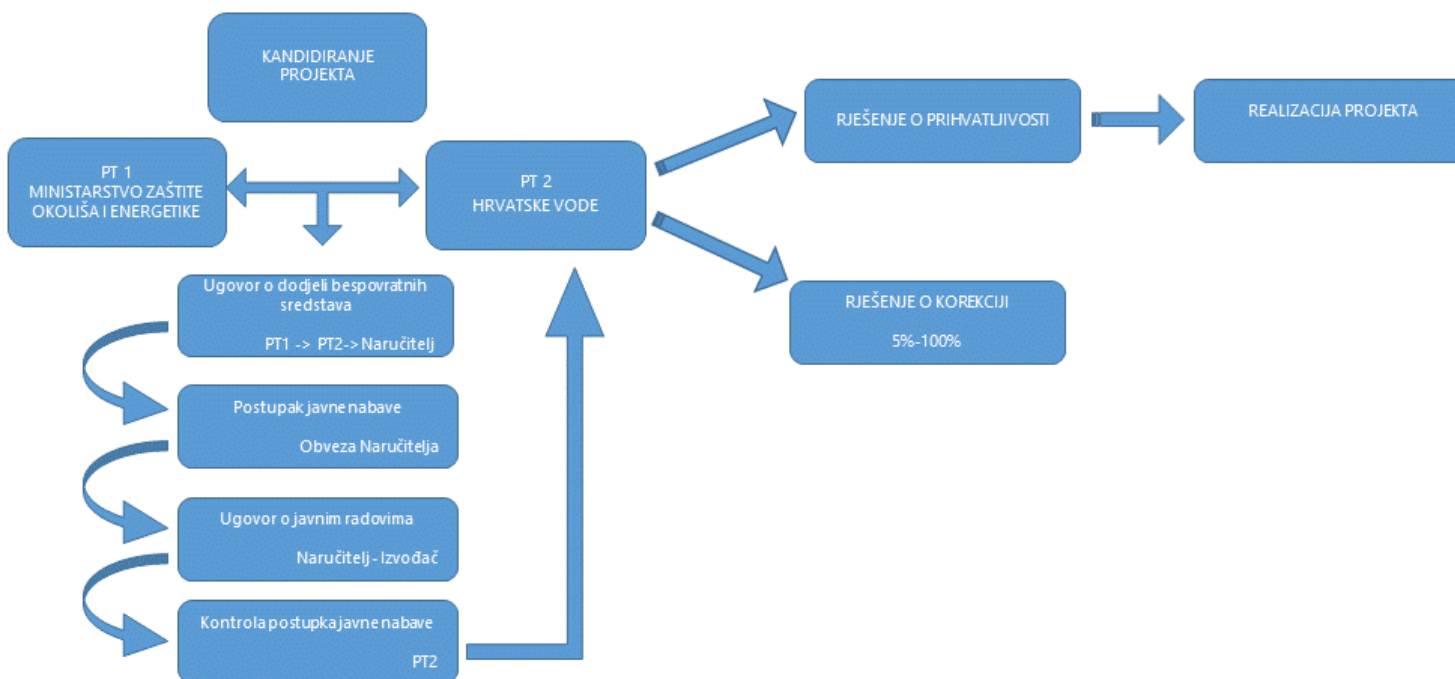

Slika 38. vrijeme trajanja procesa i postupka nabave ev.br. 1/18-VV-1

Izvor: rad autorice

4.9.2. Hodogram kandidiranog projekta

Nakon završenog postupka javne nabave, a koji se smatra završenim izvršnošću Odluke o odabiru, tj. kad je sklopljen ugovor o izvođenju radova, pružanju usluga i/ili isporuci robe kod regularne javne nabave, kod procesa javne nabave sufinanciranih sredstvima europske unije, još slijedi jedan završni korak, a to je **EX POST kontrola**.

Slika 39. Od kandidiranja projekta, preko procesa i postupaka javne nabave do kontrole ugovora

Izvor: rad autorice

4.10. IX FAZA - Ex-post kontrola

Prilikom provođenja projekata koji su (su)financirani od strane EU, korisnici sredstava često pogrešno smatraju da su potpisom ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ostvarili svoj cilj te da će sva sredstva koja su im ugovorom odobrena biti i isplaćena. Do ispunjenja ugovora je dug put i niz problema s kojima se korisnici susreću.

Procesi i postupci javnih nabava su složeni i zahtijevaju poznavanje Zakona o javnoj nabavi, ali i svih povezanih propisa kao i određeno iskustvo u provođenju istih.

Nepravilnosti se najčešće javljaju umjetnom podjelom nabave, prihvaćanjem ponuditelja koji nije u potpunosti zadovoljio ekonomske i/ili tehničke kriterije i/ili tehničke specifikacije propisane dokumentacijom za nadmetanje, kao i propisivanjem diskriminirajućih tehničkih specifikacija te neusklađenosti ugovora s dokumentacijom.

Posljedice po korisnike bespovratnih sredstava zbog nezakonitog provođenja procesa i postupaka javne nabave su financijske korekcije koje mogu znatno umanjiti postotak sufinanciranja koje će korisnik ostvariti, pa čak i dovesti u pitanje financijsko poslovanje istog.

*Zajednička nacionalna pravila*⁹⁶ (ZNP) su u skladu s Odlukom Europske komisije C(2019) 3452 od 14.5.2019. o utvrđivanju smjernica za određivanje financijskih ispravaka koji se u slučaju nepoštivanja primjenjivih pravila o javnoj nabavi primjenjuju na izdatke koje u okviru podijeljenog upravljanja financira Unija. *Prilog 4.*

Pravilo 05 ZNP-a sadrži upute i informacije za izvršavanje i upravljanje ugovorima projekata čija je provedba započela prije puštanja sustava eFondovi u rad, na koje se ne primjenjuje e-kohezija i onih čije se izvršavanje i upravljanje ugovorima tj. provedba odvija kroz sustav eFondovi kroz e-koheziju, a donosi proceduralne korake, zahtjeve te modele za pohranjivanje i razmjenu informacija vezanih uz izvršenje i upravljanje ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava (u daljnjem tekstu: Ugovor), posebno vezano uz provjere, izračune, plaćanja, izmjene ugovora te korekcije. Odluku o financijskoj korekciji donosi čelnik Posredničkog tijela razine 2, na temelju provedenog postupka utvrđivanja nepravilnosti koji se provodi u ex-post kontroli javne nabave.

⁹⁶ Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU) <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-konkurentnost-i-kohezija/> pravilo b.5

Korisnici imaju pravo na objašnjenje svog postupanja tijekom provođenja postupka, te u konačnici pravo na žalbu.

PRAKSA:

U razmatranom primjeru, nakon konačnog ugovaranja radova, Naručitelj je bio dužan cjelokupni postupak dostaviti na ex post kontrolu, što je i učinio 06.09.2019.g.

Postupak tada ugovorene vrijednosti 162.447.700,00kn (bez PDV-a), dana 08.02.2021.g dobio je Odluku o potvrđenoj nepravilnosti, po kojoj je ukupna utvrđena financijska korekcija u iznosu od 25% ugovorene vrijednosti. (slika 40)

Budući da Pravila o financijskim korekcijama propisuju da stope financijskih korekcija nisu kumulativne, već se u svrhu određivanja visine (stope) financijske korekcije uzima najozbiljnija nepravilnost, to se **utvrđuje da ukupna financijska korekcija iznosi 25%** prihvatljive vrijednosti ugovora.

Umanjenje je primjenjivo i na eventualne dodatne zahtjeve po predmetnom sekundarnom ugovoru.

Ukupan iznos sekundarnog ugovora „Dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda UPOV Varaždin“ za koji je utvrđena nepravilnost u predmetnom postupku nabave iznosi **162.447.700,00 kn** (bez PDV-a), te **financijski ispravak od 25% iznosi 40.611.925,00 kn** od čega se **28.990.312,04 kn** odnosi na bespovratna sredstva EU Kohezijskog fonda, a ostatak od 11.621.612,96 kn na sredstva Sufinancijera.

Po predmetnom sekundarnom ugovoru **ukupno isplaćeni iznos** Korisniku zaključno sa ZzN br. 22 iznosi **16.244.770,00 kn**, od čega se 11.596.124,82 kn odnosi na bespovratna sredstva EU Kohezijskog fonda, a 4.648.645,18 kn na sredstva Sufinancijera. Na trošak koji je odobren i plaćen Korisniku zaključno sa ZzN br. 22 **potencijalni financijski učinak** nepravilnosti u visini od 25%, iznosi **4.061.192,50 kn**.

Od navedenog iznosa potencijalnog financijskog učinka koji se odnosi na dio koji je potraživan od Korisnika i plaćen ali koji nije ovjeren, i koji iznosi **4.061.192,50 kn**, iznos od 2.899.031,2 kn se odnosi na bespovratna sredstva EU Kohezijskog fonda, a ostatak od 1.162.161,3 kn na sredstva Sufinancijera.

Slijedom navedenog, Hrvatske vode kao PT2 predlažu PT1 **primjenu procedure povrata u odnosu na iznos od 4.061.192,50 kn**, od čega se 2.899.031,2 kn se odnosi na bespovratna sredstva EU Kohezijskog fonda, a ostatak od 1.162.161,3 kn na sredstva Sufinancijera.

Hrvatske vode kao PT2 primijenit će proceduru vezane za nepravilnosti i povrate, te će se **financijska korekcija nastaviti provoditi** na način da će se po svim Zahtjevima za nadoknadom sredstava, koji će uključivati traženja povrata troška po predmetnom sekundarnom ugovoru, svi troškovi koji se ocijene prihvatljivim tijekom postupka odobrenja po ovom ugovoru **isplaćivati u umanjenom iznosu od 25%**. Konačno poravnanje iznosa koji može biti isplaćen po predmetnom sekundarnom ugovoru obaviti će se na Završnom zahtjevu za nadoknadom sredstava.

Slika 40. Odluka o potvrđenoj nepravilnosti po ex post kontroli 08.02.2021.g za postupak ev.br.1/18-VV-1

Izvor: Dokument Varkom d.d.

4.10.1.Postupanje naručitelja po potvrđenoj nepravilnosti Ex-post kontrole

Danom primitka Odluke o potvrđenoj nepravilnosti, Naručitelj je 27.04.2021.godine, zbog iznimno visokog iznosa korekcije (40.611.925,00kn), **odlučio raskinuti** postojeći ugovor za Izvođenje radova izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Varaždin (UPOV) Ev.br. 1/18-VV-1, te ponoviti postupak javne nabave.

5. PONOVI PROCES I POSTUPAK JAVNE NABAVE

Na temelju Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava koji je za Korisnika bio važeći, **24.09.2021.g.**, Naručitelj je ponovo pokrenuo postupak javne nabave od [II. FAZE](#) (Izrada Dokumentacije o nabavi), a koja se morala uskladiti s *novim uputama SAFU-a*⁹⁷. *Prilog 5*

Prolazeći kroz sve opisane faze postupka s danom 12.04.2022.g., donesena je Odluka o odabiru, te je **14.04.2022.g.** sklopljen ugovor DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN, ev.br. 2/21-VV-2, na iznos 209.898.850,00 kn (bez PDV-a)

Evidentno je da je protekom vremena (prvo ugovaranje 28.08.2019. sa ugovorenom cijenom radova od 162.447.700,00kn VS novo ugovaranje 14.04.2022. sa ugovorenom cijenom radova od 209.898.850,00kn) došlo do povećanja cijena i nova je ugovorna vrijednost veća od ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. **U takvim situacijama, po suglasnosti Posredničkog tijela 1, razlika se sufinancira iz jedne od Nacionalnih komponenta.**

Da je postupak nabave radova dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda UPOV Varaždin Ev.br.nabave 2/21-VV, konačno završen u svim segmentima postupka, potvrđeno je **30.06.2022.** godine Odlukom o prihvatljivosti postupka nabave. *Prilog 3*

⁹⁷ Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (SAFU) (2021): Ažurirane upute za korisnike bespovratnih sredstava

6. PREGLED TIJEKA PROCESA I POSTUPKA NABAVE RADOVA PO PRIORITETNOJ OSI 6 – UPOV VARAŽDIN

Za praktični primjer obrađen je postupak nabave radova „Dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) aglomeracije Varaždin, 127.000 ES, III. stupnja pročišćavanja, započet 11.10.2017.godine potpisivanjem Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava i Ugovorom o sufinanciranju projekta.

Prva nabava traženog predmeta DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN, započela je 2016.g. pod brojem nabave 2/16-VV-2:

- Objava javnog nadmetanja – 27.01.2016. godine
- Odluka o odabiru – 29.06.2016. godine
- **Žalba – 08.07.2016. godine**
- *Rješenje DKOM-a – 21.10.2016. godine*
- **Odluka o poništenju – 07.11.2016. godine – rok mirovanja do 22.11.2016. godine**
- Pokretanje novog postupka – verifikacijom nove DZN od strane PT1 i PT2

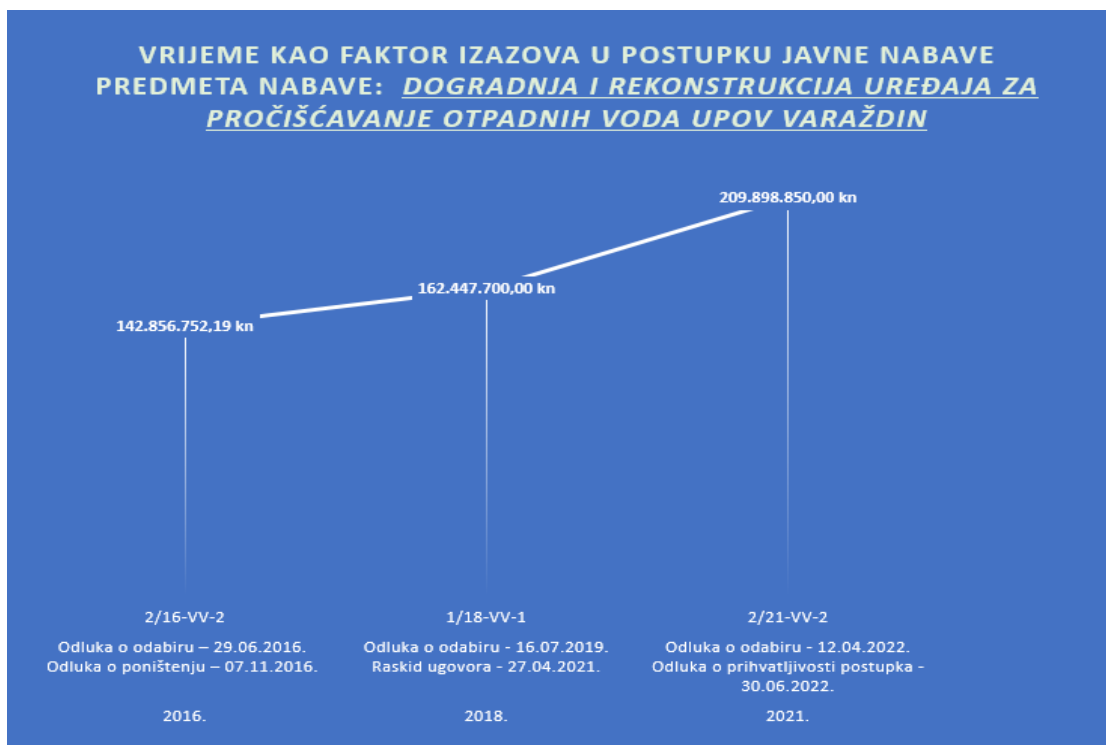
Druga nabava traženog predmeta DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA UPOV VARAŽDIN, započela je 2018.g. pod brojem nabave 1/18-VV-1:

- Objava javnog nadmetanja – 28.05.2018. godine
- 1. Odluka o odabiru – 21.12.2018. godine
- **Žalba – 31.12.2018. godine**
- *Rješenje DKOM-a – 25.02.2019. godine*
- 2. Odluka o odabiru – 10.04.2019. godine
- **Žalba – 23.04.2019. godine**
- *Rješenje DKOM-a – 14.06.2019. godine*
- 3. Odluka o odabiru – 16.07.2019. godine
- Sklapanje Ugovora – 28.08.2019. godine
- Odluka o potvrđenoj nepravilnosti po ex post kontroli – 08.02.2021. godine
- **Raskid postojećeg ugovora – 27.04.2021. godine**

Treća nabava traženog predmeta dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda UPOV Varaždin, započela je 2021.g. pod brojem nabave 2/21-VV-2:

- Objava javnog nadmetanja – 12.11.2021. godine

- Odluka o odabiru – 12.04.2022. godine
- Sklapanje Ugovora – 29.04.2022. godine
- ***Odluka o prihvatljivosti postupka nabave – 30.06.2022.godine – završetak postupka nabave***

Slika 41. Vrijeme trajanja postupka nabave

Izvor: rad autorice

Protek vremena kroz radom navedene faze prilikom provođenja procesa i postupka javne nabave do svog završetka, odnosno sklapanja ugovora, utječe na samu okolinu, tržište, pa i pravne okvire.

U prezentiranom primjeru iz prakse, evidentno je kako je razdoblje cjelokupnog procesa nabave utjecalo na jedan od kriterija ekonomski najpovoljnije ponude - a to je cijena.

Slika 41. daje uvid u rast cijene istog predmeta nabave za gotovo 47%, u odnosu na prvu Odluku o odabiru.

Što se tiče razdoblja provedbe postupka nabave radova za dogradnju i rekonstrukciju UPOV-a Varaždin, evidentno je da je postupak javne nabave započeo prvom objavom poziva na dostavu ponuda **28.05.2018.godine**, a završio sukladno Zakonu o javnoj nabavi, sklapanjem ugovora – **29.04.2022.godine**. Kad se gleda proces nabave i obaveza Korisnika prema Europskoj uniji, datum završetka postupka jest datum Odluke o prihvatljivosti postupka nabave, a koji je u razmatranom slučaju bio **30.06.2022.godine**.

7. ISTRAŽIVANJE

Empirijski dio rada potkrijepljen je istraživanjem koje je provedeno anketnim ispitivanjem namjernog uzorka odabranog na temelju vodno komunalne djelatnosti, koji je imao potrebe za istim i/ili sličnim specifičnim predmetom nabave i kao takav predstavlja članove populacije koji zadovoljavaju eksplicitne kriterije postavljene ankete.

Istraživanje je provedeno upućivanjem anketnog upitnika putem elektroničke pošte u periodu od 30.11.2022. – 20.01.2023.godine, čijem je popunjavanju pristupilo 22 ispitanika.

Anketnim upitnikom željelo se pregledom stanja uvidjeti koliko je ispitanika i u kojem vremenskom razdoblju uspjelo realizirati javnu nabavu radova financiranih sredstvima EU-a.

Sastojao se od 13 pitanja, koja su se odnosila na provedene postupke javne nabave za dogradnju i rekonstrukciju ili izgradnju novog uređaja za pročišćavanje otpadne vode (UPOV-a) u okviru aglomeracija u razdoblju 2016.-2022. godine

- 1. i 2. pitanje odnosila su se na definiranje javnog naručitelja i ukupan broj provedenih postupaka kroz vremenski period od 2016. do 2022.godine
- Kroz pitanje broj 3.: *Popis UPOV-a s navedenim ES-ima i ukupnim brojem objava za svaki predmetni UPOV*, želio se dobiti dojam o veličini samog postupka, njegovoj kompleksnosti i brojem ponavljanja u smislu pokretanja postupka za isti predmet nabave
- Kroz pitanja 4.-6. željelo se definirati broj postupaka koji su u tijeku, bilo da su u fazi pripreme, fazi dostave ponuda ili su suspenzivni do odluke DKOM-a
- Pitanje 7. definira ukupan broj poništenih postupaka naručitelja u periodu 2016.-2022. godine za isti predmet nabave, a koji su poništeni odlukom naručitelja, rješenjem DKOM-a ili raskidom sklopljenog ugovora u opciji previsokih penalizacija od strane Europske unije.
- Kroz pitanje 8.: *Razdoblje pripreme postupka od Odluke o pokretanju postupka do objave Obavijesti o nadmetanju u EOJN*, želio se dobiti uvid u vrijeme koje je potrebno za preliminarnan dio postupka javne nabave, a koji uključuje izradu DoN-a, savjetovanje, Ex ante provjeru
- Kroz pitanje 9.: *Razdoblje od objave Odluke o odabiru do ugovaranja za sve postupke*: željelo se definirati razdoblje koje je proteklo od datuma odluke o odabiru, preko roka mirovanja, potencijalnih žalbi i pozitivnih ili negativnih rješenja DKOM-a, do datuma zaključenja ugovora
- Kroz pitanje 10.: *Rok izvršenja radova (definiran DoN-om)*: trebao se dobiti uvid koliko bi stvarno vremenski trebalo da se realizira sklopljeni ugovor, odnosno da naručitelj realizira svoju nabavu

- Pitanja od 11.-13. odnose se na završetak postupka u smislu obaveza javnog naručitelja prema posredničkim tijelima za ex post kontrolu postupaka i Europskoj komisiji.

Odgovori bi trebali dati uvid:

- u broj postupaka koji je uopće došao do faze EX post kontrole,
- u brzinu dobivanja Rješenja Ex post kontrole,
- te o samom rezultatu kontrole koji može biti:
 - 100% pozitivan
 - s određenim postotkom korekcije kojeg javni naručitelj može prihvatiti ili ako se radi o većim korekcijama - pokrenuti novi postupak

7.1. Svrha istraživanja

Svrha istraživanja bila je:

- steći uvid u specifičnosti javnih nabava sektorskih naručitelja koje se provode u sklopu EU projekta u odnosu na regularne postupke javne nabave. Steći uvid u međusobnu ovisnost Zakona o javnoj nabavi i svih ostalih dokumenata koje je neophodno primjenjivati sukladno Zakonu o uspostavi institucionalnog okvira za provedbu Europskih strukturnih i investicijskih fondova u Republici Hrvatskoj (NN 92/14) i Uredbi o tijelima u sustavu upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda
- steći uvid u vrijeme trajanja procesa javne nabave predmeta u sklopu EU projekta
- steći uvid u međusobnu ovisnost provedbu postupka regularne javne nabave sa stvarnom praksom provedbe ukupnog procesa nabave te analizirati kako takvo ukupno razdoblje provedbe nabave utječe na ugovaranje ekonomski najpovoljnije ponude za planiranu poslovnu godinu, s ciljem postizanja ekonomičnosti u trošenju javnog novca.

7.2. Ciljevi i istraživačka pitanja

Ciljevi istraživanja bili su usmjereni prema pitanjima:

- može li se postupak javne nabave u okviru EU projekta provoditi sukladno jedinom referentnom Zakonu o javnoj nabavi koji uređuje postupke javne nabave, ili je potrebno nadograditi ZJN s jedinstvenim pravilima za provođenje takvih nabava s ciljem smanjenja financijskih korekcija
- koja je svrha provedbe dvostruke kontrole posredničkih tijela; obzirom da ex-ante provjera DoN-a rezultira preporukama savjetodavne i neobavezujuće prirode iza koje posredničko tijelo kao takvo ne stoji, i podložna je penalizaciji kasnije ex-post kontrole

- da li javna nabava sektorskog naručitelja u sklopu EU projekata ekonomično troši javni (i/ili europski) novac obzirom na planiranu vrijednost nabave ugovorenu Ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava

s naglaskom na utjecaj pravne i EU regulative na vrijeme provedbe procesa/postupaka javne nabave i kako one utječu na realizaciju plana nabave sektorskog naručitelja sukladno ZJN-u.

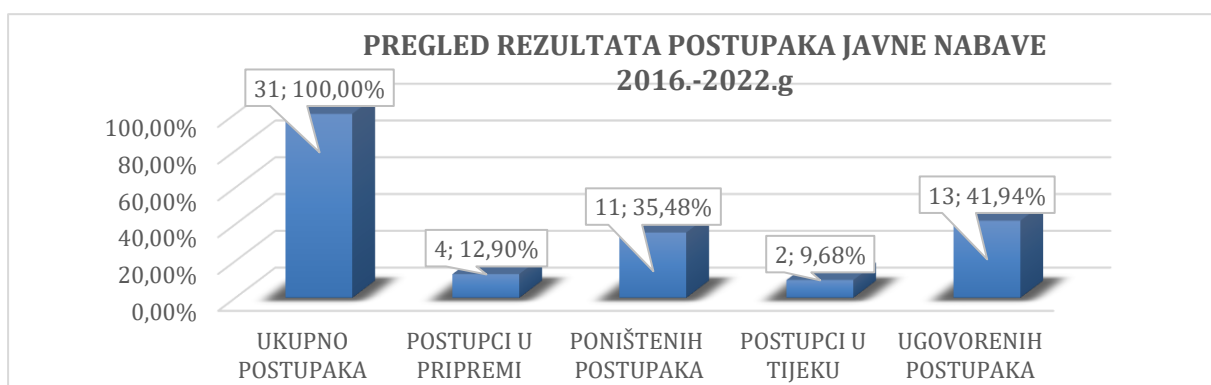
U radu su bila postavljena sljedeća pitanja:

PITANJE 1 - je li postupak nabave i ugovaranje ekonomski najpovoljnije ponude (ENP) specifičnog predmeta nabave radova izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV), moguće planirati za proračunsku/poslovnu godinu s aspekta roka provedbe procesa javne nabave?

PITANJE 2 - je li postupak nabave i ugovaranje ekonomski najpovoljnije ponude (ENP) specifičnog predmeta nabave radova izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV), moguće planirati za proračunsku/poslovnu godinu s aspekta planirane vrijednosti sukladno Planu nabave?

7.3. Rezultati istraživanja

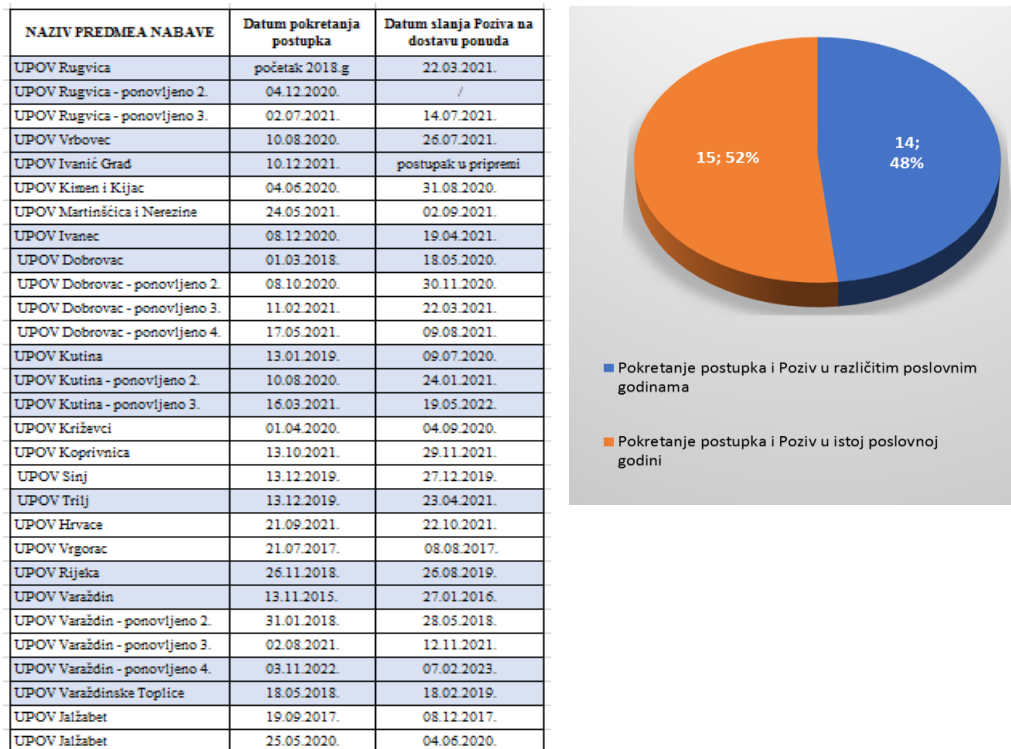
Razmatrajući samu količinu postupaka analizirajući 22 pristigla odgovora na anketu, utvrđeno je da su u intervalu od 2016.-2022. godine od ukupno 31 postupaka, 4 postupka još uvijek bilo u pripremi, 11 ih je bilo poništeno, u tijeku su bila 2, a konačno njih 13 završilo je ugovorom kao što je prikazano slikom 42.

Slika 42. Pregled realizacije postupka u smislu sklapanja ugovora

Izvor: rad autorice

Na ispitanom uzorku, analizom dostavljenih odgovora uočilo se da je za 18 predmeta nabave isključivo dogradnje i rekonstrukcije postojećeg ili izgradnju novog UPOV-a u vremenskom razdoblju od 2016.-2022. godine bilo pokrenuto ukupno 29 postupaka javne nabave. Za njih čak 48% imenovanje povjerenstva bilo je u poslovnoj godini u kojoj je bio i aktualni Plan nabave za predmet nabave, a objava Poziva za dostavu ponuda koja predstavlja službeni početak postupka javne nabave, bila je u različitim godinama. Pregled ukupnih postupaka koji prelaze u naredne proračunske godine temeljem slanja Poziva za dostavu ponuda prikazan je slikom 43.

Slika 43. Postotak postupaka koji prelaze u naredne proračunske godine

Izvor: rad autorice

Kod razmatranja odnosa planiranja nabave za poslovnu godinu s rokom provedbe do ugovaranja ekonomski najpovoljnije ponude, prema dostavljenim rezultatima ankete čak 50% analiziranih predmeta nabave, detektirano je kao potreba i plan u jednoj poslovnoj godini, a rok provedbe sa zaključenim ugovorom finaliziran je drugim poslovnim godinama. Pregled postupaka nabave s aspekta inicijalnog pokretanja postupka i sklapanja ugovora prikazan je slikom 44.

NAZIV PREDMEGA NABAVE	Datum Odluke o pokretanju postupka	Datum slanja Obavijesti o sklopljenom ugovoru
UPOV Rugvica	10.08.2020.	/
UPOV Vrbovac	10.08.2020.	/
UPOV Ivanić Grad	10.12.2021.	/
UPOV Kimen i Kijac	04.06.2020.	/
UPOV Martinšćica i Nerezine	24.05.2021.	28.07.2022.
UPOV Ivanec	08.12.2020.	27.10.2022.
UPOV Dobrovac	01.03.2018.	17.05.2022.
UPOV Križevci	01.04.2022.	10.05.2022.
UPOV Kutina	13.01.2019.	27.06.2022.
UPOV Koprivnica	13.10.2021.	21.10.2022.
UPOV Sinj	13.12.2019.	/
UPOV Trilj	13.12.2019.	17.05.2022.
UPOV Hrvace	21.09.2021.	/
UPOV Vrgorac	21.07.2017.	16.10.2017.
UPOV Rijeka	26.11.2018.	28.12.2021.
UPOV Varaždin	27.01.2016.	29.04.2022.
UPOV Varaždinske Toplice	14.02.2019.	03.09.2019.
UPOV Jalžabet	01.06.2020.	06.08.2020.

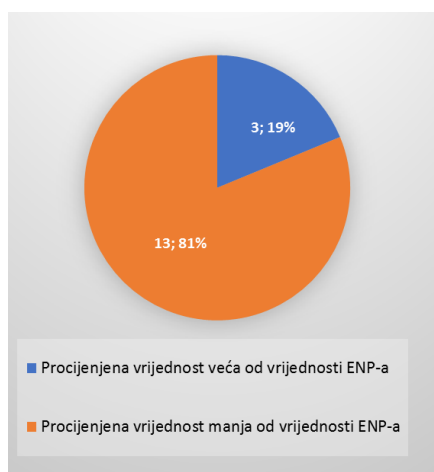
Slika 44. Pregled s aspekta pokretanja postupka i sklapanja ugovora

Izvor: rad autorice

U vrijeme provedenog istraživanja, od 16 aktualnih postupaka, njih 13 je rezultiralo sklapanjem ugovora. (slika 45)

Uspoređujući inicijalno planirane vrijednosti koje su navedene u Planu nabave svakog ispitanog javnog naručitelja i stvarno ugovorene vrijednosti, rezultati provedenog anketnog istraživanja dovode do činjenice da je od 13 ugovorenih postupaka, njih samo 3 ugovoreno ispod inicijalno procijenjene vrijednosti naručitelja, dok je 10 postupaka (što iznosi 77%) premašilo planirane vrijednosti (slika 45).

NAZIV PREDMETA NABAVE	Procijenjena vrijednost bez PDV-a [kn]	Vrijednost ENP-a bez PDV-a [kn]	Status postupka
UPOV Rugvica	8.988.216,00	38.932.863,57	poništeno
UPOV Vrbovec	35.386.000,00	63.443.914,43	nema odluke o odabiru
UPOV Martinšćica i	14.650.000,00	17.300.000,00	ugovoreno
UPOV Ivanec	32.261.000,00	43.590.503,43	ugovoreno
UPOV Dobrovac	29.065.994,00	54.841.318,78	ugovoreno
UPOV Križevci	78.662.793,00	97.838.138,97	ugovoreno
UPOV Kutina	35.435.470,00	48.750.000,00	ugovoreno
UPOV Koprivnica	185.855.430,00	212.155.221,89	ugovoreno
UPOV Sinj	44.332.000,00	43.973.410,00	ugovoreno
UPOV Trij	7.710.000,00	16.178.126,00	ugovoreno
UPOV Hrvace	9.200.000,00	11.495.000,00	nema odluke o odabiru
UPOV Vrgorac	2.500.000,00	3.844.000,00	ugovoreno
UPOV Rijeka	549.946.000,00	522.600.000,36	ugovoreno
UPOV Varaždin	162.448.000,00	209.898.850,00	ugovoreno
UPOV Varaždinske Toplice	18.478.500,00	21.522.371,17	ugovoreno
UPOV Jalžabet	4.340.000,00	4.202.760,26	ugovoreno

Slika 45. Prikaz procijenjenih vrijednosti provedenih postupaka i analizom ponuda utvrđenih vrijednosti ENP-a

Izvor: rad autorice

7.4. Diskusija rezultata istraživanja

Zakonom utvrđena pravila o postupku javne nabave koji provodi sektorski naručitelj radi sklapanja ugovora o javnoj nabavi robe, radova ili usluga, s osnovnim ciljem da zadovolji potrebu koja je veće ili manje strateške važnosti, kreirana su u skladu s Direktivama Europske unije. Za procese nabave u čijem su/financiranju sudjeluje i Europska unija kroz određeni Fond, naručitelj postupak javne nabave mora provoditi u širem obujmu i sukladno Pravilnicima i uputama Europske unije kroz Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje (SAFU) i upute Posredničkih tijela koje vrše kontrole prije i nakon provedenih postupaka.

Kako su projekti su/financirani iz Fondova Europske unije u pravilu od veće strateške važnosti, tako je i procijenjena vrijednost njihovih nabava relativno visoka. Svako nepravilno provođenje

procesa i/ili postupka, nepravilno ugovaranje i postupanje suprotno Kontrolnoj listi kontrolnih tijela, rezultira financijskim korekcijama.

Ta činjenica daje iznimnu važnost procesu javne nabave i svih dionika istog, jer predstavlja postupak koji utječe na (ne)uspješnost strateških ciljeva na razini države.

Osobita konfliktnost u provedbi takvih postupaka između teorije (šturog zakonodavstva) i stvarnih situacija koje razvijaju dobre ili loše prakse, primjećuje se u realizacijama postupka.

Također se primjećuje kontradiktornosti osnovne svrhe Zakona o javnoj nabavi da se ugovara ekonomski najpovoljnija ponuda - sa stvarnim činjeničnim stanjem u praksi.

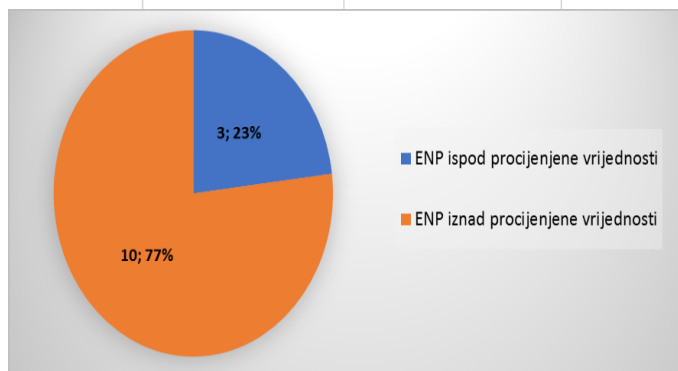
Uspoređujući kroz cijeli rad teoriju Zakona o javnoj nabavi i obaveze koje postoje prema Europskoj uniji sa situacijama s kojima se naručitelji susreću u „stvarnom životu“, a pokrijepljeno i rezultatima provedenog istraživanja, konačna ugovaranja daleko su ispod ekonomski najpovoljnijih ponuda. Iako ENP osim cijene uz sebe sadrži i druge kriterije koji se vrednuju, za naručitelja je cijena i dalje jedina prava mjerljiva jedinica, obzirom da je samo cijena (procijenjena vrijednost koja je definirana ugovorom o dodjeli bespovratnih sredstava) kriterij koji je javan, vidljiv i objavljen u Planu nabave.

Istraživanje provedeno u ovom radu, prikazalo je rezultate iz kojih je vidljivo da je 50 % analiziranih predmeta nabave navedeno u Planu nabave jedne poslovne godine, a njihova realizacija kroz vid ugovora postignuta tek nakon godine, dvije, tri (slika 44).

Isto tako, procijenjene vrijednosti navedene u Planu nabave s aspekta sektorskog naručitelja, kod 81% ekonomski najpovoljnijih ponuda (u fazi Zapisnika o pregledu i ocjeni ponuda) bile su manje od vrijednosti iz ponuda (slika 45). A kako kroz provedbu postupka nije potrebno imati osigurana sredstva, već su ona potrebna u trenutku donošenja Odluke o odabiru, dio razmatranih naručitelja je poništio svoje postupke nabave jer nije mogao osigurati potrebna dodatna financijska sredstva (slika 44)

Kohezijskom politikom namijenjena sredstva su odobrena po stavkama kandidiranog projekta svake prioritetne osi. Za 77% ugovorenih projekata prioritetne osi 6ii, specifičnih ciljeva 6ii1 i 6ii2, od Hrvatskih voda kao Posredničkog tijela razine 2, tražila su se dodatna sredstva kao razlika između planirane vrijednosti i vrijednosti ekonomski najpovoljnije ponude.

NAZIV PREDMETA NABAVE	Procijenjena vrijednost bez PDV-a [kn]	Vrijednost ENP-a bez PDV-a [kn]	Povećanje/smanjenje
UPOV Martinšćica i	14.650.000,00	17.300.000,00	18,09%
UPOV Ivanec	32.261.000,00	43.590.503,43	35,12%
UPOV Dobrovac	29.065.994,00	54.841.318,78	88,68%
UPOV Križevci	78.662.793,00	97.838.138,97	24,38%
UPOV Kutina	35.435.470,00	48.750.000,00	37,57%
UPOV Koprivnica	185.855.430,00	212.155.221,89	14,15%
UPOV Sinj	44.332.000,00	43.973.410,00	-0,81%
UPOV Trijj	7.710.000,00	16.178.126,00	109,83%
UPOV Vrgorac	2.500.000,00	3.844.000,00	53,76%
UPOV Rijeka	549.946.000,00	522.600.000,36	-4,97%
UPOV Varaždin	162.448.000,00	209.898.850,00	29,21%
UPOV Varaždinske Toplice	18.478.500,00	21.522.371,17	16,47%
UPOV Jažabet	4.340.000,00	4.202.760,26	-3,16%

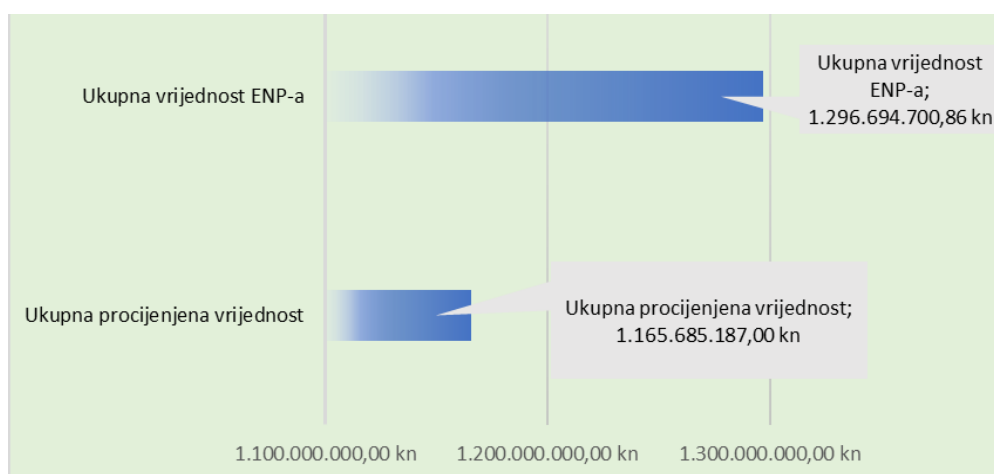

Slika 46. prikaz odnosa ugovorene vrijednosti ENP-a i procijenjene (planirane)

Izvor: rad autorice

Od 13 ugovorenih postupaka, njih 3 ugovoreno je s cijenom koja je u prosjeku za 2,98% ispod inicijalno procijenjene vrijednosti, što je prikazano slikom 46.

U razmatranju odnosa ukupne ugovorene vrijednosti ekonomski najpovoljnije ponude i ukupne planirane vrijednosti, istraživanje je pokazalo da je u prosjeku za 32,18% ugovorena vrijednost veća od planirane.(slika 47)

Slika 47. Ukupna ugovorena vrijednost ekonomski najpovoljnije ponude VS ukupna planirana vrijednost

Izvor: rad autorice

Nabava radova za *dogradnju i rekonstrukciju ili izgradnju novog uređaja za pročišćavanje otpadne vode (UPOV-a)*, dio je investicijskog projekta Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske i obaveza provedbe (ugovaranja) svakog javnog isporučitelja vodnih usluga. Spomenutim Programom utvrđuje se okvirni program ulaganja u razvoj javne vodoopskrbe i javne odvodnje na koja se Republika Hrvatska obvezala Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 2/12).

Dakle važnost uspješne provedbe razmatranog postupaka nabave, ugovaranja, uspješnih kontrola i realizacije ugovora, je vrlo visoko na ljestvici ciljeva/obaveza kao zemlje članice. Što otvara potrebu za analizom postojećeg Zakona o javnoj nabavi u svrhu poboljšanja za nabave koje su su/financirane sredstvima iz Fondova Europske unije

7.5. Istraživačka ograničenja

Potencijalno ograničenje ovog istraživanja je veličina uzorka, iz razloga što je anketni upitnik podijeljen sektorskim naručiteljima iz vodnog gospodarstva. Iako je u trenutku istraživanja na području Republike Hrvatske sukladno Popisu javnih isporučitelja vodnih usluga Hrvatskih voda anketni upitnik bio dostavljen na adrese 160 naručitelja, a njih samo 22 je dostavilo svoje odgovore. Radi što točnijih rezultata i zaključaka, preporučljivo bi bilo koristiti rezultate što većeg uzorka.

Obzirom da je još uvijek javna nabava novi oblik funkcioniranja javnog sektora u vezi s nabavkom potrebnih roba, radova ili usluga, a naročito u kombinaciji sa Europskom unijom, ograničenje istraživanja jest i nedostatak opće literature koja kroz primijenjenu praksu pojašnjava javnu nabavu i funkcioniranje obveznika Zakona u koliziji s uvjetima i pravilima Europske unije sukladno prioritarnim osima po kojima se provede procesi nabave.

Kvaliteta Zakona najbolje se vidi kroz njegovu primjenu u praksi. Testiranje istog podrazumijeva komunikaciju kako s javnim naručiteljima, tako i s ponuditeljima, pa se ograničenja osjećaju i u tom segmentu.

8. ZAKLJUČAK

Zakonom utvrđena pravila o postupku javne nabave koji provodi sektorski naručitelj radi sklapanja ugovora o javnoj nabavi robe, radova ili usluga, s osnovnim ciljem da zadovolji potrebu koja je veće ili manje strateške važnosti, kreirana su u skladu s Direktivama Europske unije.

Procese javne nabave u čijem su/financiranju sudjeluje i Europska unija kroz određeni Fond, naručitelj mora provoditi i u skladu s Pravilnicima i uputama Europske unije kroz Središnju agenciju za financiranje i ugovaranje (SAFU) i Posrednička tijela koje vrše kontrole prije i nakon provedenih postupaka.

Kako su projekti su/financirani iz Fondova Europske unije u pravilu od veće strateške važnosti, tako je i procijenjena vrijednost njihovih postupaka nabave relativno visoka. Svako nepravilno provođenje postupka, nepravilno ugovaranje i postupanje suprotno Kontrolnoj listi kontrolnih tijela, rezultira financijskim korekcijama. Ta činjenica daje iznimnu važnost procesu javne nabave i svih dionika istog, jer predstavlja postupak koji utječe na (ne)uspješnost strateških ciljeva na razini države.

Osobita konfliktnost u provedbi takvih postupaka između teorije (šturog zakonodavstva) i stvarnih situacija koje razvijaju dobre ili loše prakse, primjećuje se u realizacijama postupka.

Također se primjećuje kontradiktornosti osnovne svrhe Zakona o javnoj nabavi da se ugovara ekonomski najpovoljnija ponuda - sa stvarnim činjeničnim stanjem u praksi.

Uspoređujući kroz cijeli rad teoriju Zakona o javnoj nabavi i obaveze koje postoje prema Europskoj uniji sa situacijama s kojima se naručitelji susreću u „stvarnom životu“, a pokrijepljeno i rezultatima provedenog istraživanja, konačna ugovaranja daleko su od ekonomski najpovoljnijih ponuda. Naročito u smislu najrelevantnijeg pondera kriterija – cijene, a i samog vremenskog proteka od službenog početka nabave do ugovaranja i ispunjenje naročito prema predanom vremenskom planu Korisnika.

Iako ENP osim [cijene](#) uz sebe sadrži i druge kriterije koji se vrednuju, za naručitelja je cijena i dalje jedina prava mjerljiva jedinica, obzirom da je samo cijena (procijenjena vrijednost) kriterij koji je javan, vidljiv i objavljen u Planu nabave, a sukladno istoj-plasirana su sredstva Europske unije.

Za donošenje odgovora na postavljena istraživačka pitanja, ili poziv na daljnju raspravu oko istih, korišteni su rezultati provedene ankete na namjernom uzorku od 160 ispitanika, od kojih je njih 22 dostavilo svoje odgovore.

Za prvo pitanje (*P 1- je li postupak nabave i ugovaranje ekonomski najpovoljnije ponude (ENP) u okviru EU projekta, specifičnog predmeta nabave radova izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV), moguće planirati za proračunsku/poslovnu godinu s aspekta roka provedbe procesa javne nabave?*) razmatrali su se vremenski intervali pojedinih faza procesa i postupka nabave.

Iako je zakonom o javnoj nabavi propisan službeni početak postupka javne nabave, u praksi on započinje već sklapanjem Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, na temelju koje naručitelj donosi Odluku o imenovanju stručnog povjerenstva za provedbu postupka što je obaveza po čl. 197 ZJN, a što znači da postupak ima svoju poziciju u Planu nabave. U regularnim postupcima nabave, zakonodavstvo nalaže da se prije objave Poziva na dostavu ponuda, konzumiraju faze postupka: izrade DoN-a i po potrebi prethodnog savjetovanja, a kod procesa nabave u okviru EU projekta, uz navedene faze, naručitelj ima obavezu pristupiti i Ex-ante kontroli.

Dio koji ostaje za raspravu jest upravo ključna postavka pitanja P1, koja govori o planiranju nabave za proračunsku/poslovnu godinu s aspekta roka provedbe. U tom segmentu prema dostavljenim rezultatima ankete čak 50% analiziranih predmeta nabave, detektirano je kao potreba i pozicija u Planu nabave u jednoj poslovnoj godini, a rok provedbe koji podrazumijeva uspješno svladavanje svih faza koje prethode sklapanju ugovoru, provedene su i zaključene u drugim poslovnim godinama.

Kako je postavljeno pitanje usmjereno na odnos planiranja nabave i roka provedbe do ugovaranja ENP-a, evidentno je da je realizacija plana za poslovnu godinu neizvjesnija što se radi o kompleksnijem predmetu nabave. Rezultati istraživanja navode na zaključak da nabave u okviru EU projekata nije moguće planirati i do ugovaranja provesti proces i postupak javne nabave u istoj poslovnoj godini.

Kroz pitanje 2 *„je li postupak nabave i ugovaranje ekonomski najpovoljnije ponude (ENP) u okviru EU projekta, specifičnog predmeta nabave radova izgradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV), moguće planirati za proračunsku/poslovnu godinu s aspekta planirane vrijednosti sukladno Planu nabave?“* shodo je navesti kako je kriterij ENP-a jedini mogući kriterij za odabir najpovoljnije ponude sukladno Zakonu o javnoj nabavi, te je važno naglasiti kako se kod ocjenjivanja kriterija koje naručitelj smatra bitnima u svom postupku nabave, maksimalno 90 bodova (ili 90% vrijednosti pondera) može staviti kao vrijednost kriterija cijene.

Kako je naručitelj dužan voditi Registar ugovora sukladno ZJN-u, kod ugovaranja postupka finalno je vidljiva samo vrijednost ugovorenih radova, a i za sklapanje ugovora, naručitelj mora

imati zatvorenu financijsku konstrukciju, odnosno osigurana novčana sredstva, pa je cijena ipak iznimno bitan kriterij za odabir ponude.

Na osnovu toga, za lakše odgovaranje na postavljeno pitanje P2, neovisno na raspisane kriterije za svaki razmatrani postupak, konačno se promatra odnos planirane i ugovorene vrijednosti.

Na razmatranom uzorku, od ukupno 16 postupaka kod kojih je došlo do definiranja ENP-a, čak je njih 13 (što čini 81%) preko procijenjene, odnosno Planom nabave planirane vrijednosti. Ukupno ugovorena vrijednost naspram planirane i u kontekstu rada inicijalno odobrene Kohezijskom politikom, za 77% su veće.

Kako je u ekonomski najpovoljnijoj ponudi, jedino [cijena](#) usporediva konstanta kriterija, navedena konstatacija predstavlja odgovor na pitanje P2. Ugovaranje ENP-a za poslovnu godinu kao općeg kriterija je provedivo, no u financijskom segmentu u kojem je i objavljen svaki poslovni plan javnog naručitelja, ugovaraju se vrijednosti preko procijenjenih.

Važno je u kreiranju odgovora na ovo pitanje, uključiti i činjenicu da je u većini postupaka rok za dostavu ponuda bio u vrijeme izrazito nestabilnog tržišta, najprije uzrokovanog pandemijom COVID-19, a kasnije i zbog rata između Ukrajine i Rusije, što je uvelike utjecalo na rezultate provedenog istraživanja.

Obzirom da Kohezijska politika i njen Operativnim program konkurentnosti i kohezija, temeljem kojeg su financirani postupci razmatrani u ovom radu ima svoje razdoblje konzumacije, naručitelj je pred kraj razdoblja u dilemi da li uopće krenuti u postupak javne nabave ili ne. Obzirom da su radovi za koje su sredstva odobrena velikih financijskih vrijednosti, znači da je i za realizaciju istih potrebno više godina. Svako produženje postupka nabave predstavlja rizik nemogućnosti realizacije kandidiranog projekta (završiti izgradnju i staviti objekt izgradnje u upotrebu) za koja su odobrena i dodijeljena financijska sredstva.

Kompleksnost suradnje između naručitelja i posredničkih tijela koja bi trebala rezultirati uspješnim provedbama postupaka, u najvećoj mjeri osjeća se prilikom ex-post kontrole. Kako je ukupna kontrola podijeljena na dva segmenta, gdje se ex-ante odnosi na prethodnu kontrolu dokumentacije, a ex-post na kontrolu cjelokupnog postupka od faze objave Poziva za dostavu ponuda pa do faze ugovora, problem nastaje kad ex post kontrola penalizira DoN, koja je usvojena ex-ante provjerom. Kako se radi o iznimno velikim ugovorenim vrijednostima i mali postotak penalizacije na segmente koji su ex ante kontrolom odobreni, naročito za manjeg javnog isporučitelja vodnih usluga, može biti iznimno velik financijski problem. U takvim situacijama,

naručitelj je sklon raskidu postojećeg ugovora i pokretanju novog postupka. To opet produžuje vrijeme ugovaranja planiranog predmeta nabave.

Kako su procesi i postupci javne nabave nacionalni, strategijski i vremenski neosporivo zahtjevani i važani na državnoj razini, isti predstavljaju veliki rizik za naručitelja/korisnika u smislu mogućnosti cjelovitog povlačenja dodijeljenih mu sredstava i dobivanja potencijalnih korekcija čiji je (trenutno) jedini nositelj.

Općenita uspješnost povlačenja europskih sredstava na državnoj razini, počiva na uspješnosti provedbe postupka svakog javnog/sektorskog naručitelja zasebno i iznimno je važno da se formiraju konkretnija pravila u smislu provedbe takvih procesa nabave, koja bi osigurala veću uspješnost u provedbi i dobivanju pozitivnih Rješenja ex post kontrole.

Svakako su potrebne konstantne SWOT analize Zakona o javnoj nabavi, Pravilnika i Uputa Posredničkih tijela, te njihove redovne izmjene/dopune i prilagodbe sukladno aktualnim situacijama na tržištu i naročito nestabilnom pandemijsko-ratnom okruženju.

Glavna ograničenja istraživanja su mali broj ispitanika, nova pravila nabave koja još nisu u potpunosti usvojena od strane naručitelja po pitanju stručnog osoblja za provedbu.

A s druge strane tržišta kod ponuditelja, problem je preotvorenosti (što podrazumijeva da postupak mora omogućiti prijavu svih zainteresiranih subjekata kako bi se izbjegla diskriminacija) – to u stvarnoj provedbi za posljedicu ima prijavu ponuditelja sa premalo znanja o postupku javne nabave, obavezama prema EU i slično.

Trenutno stanje u zakonodavstvenim okvirima Repulike Hrvatske je takvo da nakon što je zaprimljena preporuka nadležnog tijela koje je provelo prethodnu (ex-ante) provjeru dokumentacije o nabavi (DoN), a prije same objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave (EOJN), naručitelj može izmijeniti DoN na način koji po mišljenju nadležnog tijela za provedbu neće za posljedicu imati penalizacije od strane kasnije kontrole posredničkih tijela (tzv. Ex post kontrole). Iako je faza ex-ante kontrole obaveza, primjena mišljenja i komentara naručitelja nije. No fazi kasnije ex-post kontrole, ako je uočena nepravilnost uzrokovana primjenom ili ne primjenom komentara, mišljenja i preporuka po ex-ante kontroli, **penalizaciju snosi jedno naručitelj.**

Konačna preporuka za poboljšanje procesa nabava i krajnjih realizacija infrastrukturnih projekata, je unificirati dokumentaciju za nabavu naročito kompleksnih nabava kao što su nabave u sklopu prioriternih osi 6ii, u skladu sa zahtjevima EU kao ogledni primjerak po kojem bi se provodio postupak nabave i isti završio bez penalizacija.

Stoga je ključno definirati jedinstvene smjernice od strane kontrolnih tijela i Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (SAFU), kojima bi se penalizacije svele na minimum kako se financiranje projekata, pa i samih javnih naručitelja ne bi dovelo u pitanje, a s njime i njihove osnivače/vlasnike (jedinice lokalne samouprave tj. gradovi i općine).

9. POPIS SLIKA

SLIKA 1. PROMO LETAK SUSTAVA ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VARAŽDIN	7
SLIKA 2. BROJ I VRIJEDNOST UGOVORA BEZ PDV-A	23
SLIKA 3. BROJ I VRIJEDNOST UGOVORA BEZ PDV-A	24
SLIKA 4. NAJVIŠE KORIŠTENI POSTUPCI NABAVE SVIH JAVNIH NARUČITELJA	25
SLIKA 5. OSNOVNA OBILJEŽJA JEDNOSTAVNE NABAVE	27
SLIKA 6. OSNOVNA OBILJEŽJA NABAVE MALE VRIJEDNOSTI	30
SLIKA 7. OSNOVNA OBILJEŽJA NABAVE VELIKE VRIJEDNOSTI	31
SLIKA 8. PREGLED PONDERA KRITERIJA „CIJENE“ ZA POSTUPKE JAVNE NABAVE „IZGRADNJA, DOGRADNJA I REKONSTRUKCIJA UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA“ U SKLOPU EU PROJEKTA	35
SLIKA 9. PRIMJER DEFINIRANJA KRITERIJA ZA ODABIR PONUDE – DODATNI KRITERIJI ENP-A	36
SLIKA 10. PRIMJER DEFINIRANJA NAČINA IZRAČUNA BODOVA POSTAVLJENIH KRITERIJA	37
SLIKA 11. STRUKTURA SEKTORSKIH NARUČITELJA KOJI SU OBJAVLJIVALI UGOVORE 2020.G U EOJN-U	39
SLIKA 12. STRUKTURA SEKTORSKIH NARUČITELJA KOJI SU OBJAVLJIVALI UGOVORE 2021.G U EOJN-U	39
SLIKA 13. UGOVORI O JAVNOJ NABAVI U 2020.G	40
SLIKA 14. UGOVORI O JAVNOJ NABAVI -U 2021.G	40
SLIKA 15. USPOREDBA SKLOPLJENIH UGOVORA	41
SLIKA 16 . STATISTIKA KORIŠTENJA POSTUPAKA JAVNE NABAVE	42
SLIKA 17. FINANCIJSKI POKAZATELJI STATUSA DODIJELJENI I PLAĆENIH SREDSTAVA	45
SLIKA 18. FINANCIJSKI POKAZATELJI STATUSA DODIJELJENIH SREDSTAVA	46
SLIKA 19. UPRAVLJAČKA STRUKTURA OPKK 2014. - 2020.	51
SLIKA 20. FUNKCIJE TIJELA U SUSTAVU UPRAVLJANJA I KONTROLE OPKK 2014. - 2020.	52
SLIKA 21. FUNKCIJE TIJELA U SUSTAVU UPRAVLJANJA I KONTROLE OPKK 2014.-2020.	53
SLIKA 22. PLAN NABAVE SEKTORSKOG NARUČITELJA	56
SLIKA 23. PLAN NABAVE KK.06.4.2.10	57
SLIKA 24. UGOVOR O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA „SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VARAŽDIN“	58
SLIKA 25. UGOVOR O DODJELI BESPOVRATNIH SREDSTAVA „SUSTAV ODVODNJE I PROČIŠĆAVANJA OTPADNIH VODA AGLOMERACIJE VARAŽDIN“ – TERMINSKI PLAN	59
SLIKA 26. DON - EV.NAB. 1/18-VV-1	60
SLIKA 27. SVRHA ANALIZE TRŽIŠTA U POSTUPKU JEDNOSTAVNE NABAVE	62
SLIKA 28. OBJAVA PRETHODNOG SAVJETOVANJA U EOJN ZA POSTUPAK 1/18-VV-1	63
SLIKA 29. PITANJA I PRIGOVORI U FAZI PRETHODNOG SAVJETOVANJA	64
SLIKA 30. PITANJA I PRIGOVORI U FAZI PRETHODNOG SAVJETOVANJA	65
SLIKA 31. OBJAVA IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU	65
SLIKA 32. DOGRADNJU I REKONSTRUKCIJU UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA (UPOV) VARAŽDIN III. STUPNJA PROČIŠĆAVANJA, KAPACITETA CCA 127.000 ES.	69

SLIKA 33. OBAVIJEST O NADMETANJU - OBJAVA U TEDU ZA POSTUPAK 1/18-VV-1	70
SLIKA 34. OBJAVA IZMJENA I DODATNIH INFORMACIJA KOJIMA SE PRODUŽUJE ROK ZA DOSTAVU PONUDA	71
SLIKA 35. ZAPISNIK S OTVARANJA PONUDA	73
SLIKA 36. ZAPISNIK O PREGLEDU I OCJENI PONUDA SA PRIPADAJUĆIM PRILOZIMA	77
SLIKA 37. OBAVIJEST O DODJELI UGOVORA	80
SLIKA 38. VRIJEME TRAJANJA PROCESA I POSTUPKA NABAVE EV.BR. 1/18-VV-1	81
SLIKA 39. OD KANDIDIRANJA PROJEKTA, PREKO PROCESA I POSTUPAKA JAVNE NABAVE DO KONTROLE UGOVORA	82
SLIKA 40. ODLUKA O POTVRĐENOJ NEPRAVILNOSTI PO EX POST KONTROLI 08.02.2021.G ZA POSTUPAK EV.BR.1/18-VV-1	84
SLIKA 41. VRIJEME TRAJANJA POSTUPKA NABAVE	87
SLIKA 42. PREGLED REALIZACIJE POSTUPKA U SMISLU SKLAPANJA UGOVORA	90
SLIKA 43. POSTOTAK POSTUPAKA KOJI PRELAZE U NAREDNE PRORAČUNSKE GODINE	91
SLIKA 44. PREGLED S ASPEKTA POKRETANJA POSTUPKA I SKLAPANJA UGOVORA	92
SLIKA 45. PRIKAZ PROCIJENJENIH VRIJEDNOSTI PROVEDENIH POSTUPAKA I ANALIZOM PONUDA UTVRĐENIH VRIJEDNOSTI ENP-A	93
SLIKA 46. PRIKAZ ODNOSA UGOVORENE VRIJEDNOSTI ENP-A I PROCIJENJENE (PLANIRANE)	95
SLIKA 47. UKUPNA UGOVORENA VRIJEDNOST EKONOMSKI NAJPOVOLJNIJE PONUDE VS UKUPNA PLANIRANA VRIJEDNOST	95

10. LITERATURA

Knjige

1. Bovis, C. (2015). The Law of EU Public Procurement. Oxford
2. Loboja A. (2019): Obveze naručitelja tijekom pripreme nabave, provedbe postupka javne nabave te izvršenja ugovora o javnoj nabavi, prema Zakonu o javnoj nabavi i njegovim provedbenim propisima, Ius-info
3. Sikavica, P. (2008). Temelji menadžmenta. Zagreb: Školska knjiga
4. Turudić M. i Britvić Vetma B. (2017): Specifičnosti javne nabave kod sektorskih energetske naručitelja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu

Zakoni

1. Hrvatski sabor (09.12.2016.) - Zakon o javnoj nabavi 120/16, Narodne novine 2607
2. Hrvatski sabor (31.10.2022.) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi 114/22, Narodne novine 1740
3. Hrvatski sabor (2012), Zakon o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj NN 78/12, 143/13, 157/13
4. Narodne novine, Službeni list Republike Hrvatske (2018): Odluka o obvezi provedbe prethodne (ex-ante) kontrole javnih nabava u okviru projekata koji se namjeravaju sufinancirati i sufinanciraju se iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. – 2020.
¹ Utvrđeno u Uredbi o tijelima u sustavima upravljanja i kontrole korištenja Europskog socijalnog fonda, Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda, u vezi s ciljem »Ulaganje za rast i radna mjesta« (»Narodne novine«, br. 107/14, 23/15, 129/15, 15/17 i 18/17 – ispravak).
5. Zakon o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje strukturnih instrumenata Europske unije u Republici Hrvatskoj NN 78/12, 143/13, 157/13
https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_07_78_1834.html (pristupljeno 15.06.2022.)

Službena zbirka zakonodavstva Europske unije

1. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije L 94 od 28. ožujka 2014. (str. 65-91; 243-277)
2. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989.
3. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992.

4. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009
5. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: Direktiva Vijeća 98/83/EZ od 3. studenoga 1998. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju
6. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: Direktiva Vijeća 2020/2184/EZ od 16. prosinca 2020. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka)
7. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: Direktiva Vijeća od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda
8. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike
9. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (28.03.2014.); Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014., str. 65
10. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (28.03.2014.); Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014., str. 243
11. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (21.12.1989.) - Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989., str 3
12. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (23.03.1992.) - Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992.; str. 72
13. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (17.12.2009.) - Direktiva 2009/81/EEZ Europskog parlamenta u člancima 2., 12. i 13. i Vijeća od 13. srpnja 2009.; str. 170-171; 173-176
14. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (31.03.2004.); Direktiva 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
15. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (31.03.2004.); Direktiva 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
16. Europska komisija (03.03.2010.) – Dokument 52010DC2020- Europa 2020.: Strategija Europske unije za rast i zapošljavanje - Sažetci zakonodavstva EU-a (07.02.2017.)- str. 1
17. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske Unije: Direktiva 2000/60/EZ Europskog Parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike
18. Osmo Izvješće o gospodarskoj, socijalnoj i teritorijalnoj koheziji, Kohezija u Europi do 2050., poglavlje 9.: Učinak kohezijske politike

Publikacije i članci

1. Europski parlament; Kohezija; Regionalna i kohezijska politika; Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija – Informativni članak ožujak, 2022: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/93/ekonomska-socijalna-i-teritorijalna-kohezija>(pristupljeno 06.04.2023.)
2. Europska komisija - Regionalni i urbani razvoj EU-a (2014) - Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.
3. Europski i strukturni investicijski fondovi, Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
4. Europska komisija (2014)- Regionalni i urbani razvoj EU-a, str.25
5. Hrvatska gospodarska komora (veljača 2013.);Vodič za definiciju malog i srednjeg poduzetništva u natjecajima za dodjelu sredstava iz fondova EU, Centar za EU, str. 3
6. Izvješće o korištenju europskih strukturnih i investicijskih fondova i prepristupnih programa pomoći Europske unije za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2022., str.11
7. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja; Uprava za trgovinu i politiku javne nabave; Sektor za politiku javne nabave (2021); Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu
8. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja; Uprava za trgovinu i politiku javne nabave; Sektor za politiku javne nabave (2022); Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2021. godinu
9. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije (2017) - Priprema programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2014.-2020.; Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020., str.7
10. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije (2017): Priprema programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2014.-2020. Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., (str. 7)
11. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2014): OPERATIVNI PROGRAM U OKVIRU CILJA INVESTICIJA ZA RAST I ZAPOSŁJAVANJE Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. (str. 12)
12. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (2014): Operativni program u okviru cilja investicija za rast i zapošljavanje- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. (str. 12)
13. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije (2022): Višegodišnji financijski okvir – Kohezijska politika 2021.-2027.
14. Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (SAFU) - Uputa za dostavu DoN na ex-ante pregled prije sklapanja ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, za nabave koje se namjeravaju financirati u sklopu projekta iz ESI fondova 2014. – 2020.

15. Provedba ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava iz OP „Konkurentnost i kohezija“ <https://hamagbicro.hr/pitanja-i-odgovori/provedba-ugovora-o-dodjeli-bespovratnih-sredstava-iz-opkk/> (pristupljeno 24.04.2023.)
16. Opći uvjeti koji se primjenjuju na projekte financirane iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014.–2020.; Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU), lipanj 2017.; str. 8
17. Europski parlament; Kohezija; Regionalna i kohezijska politika; Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija – Informativni članak ožujak, 2022: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/93/ekonomska-socijalna-i-teritorijalna-kohezija> (pristupljeno 06.04.2023.)
18. <https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/eu-fondovi/operativni-program-konkurentnost-i-kohezija-2014-2020/opkk-2014-2020/911> (pristupljeno: 24.04.2023.)

Diplomski, specijalistički radovi i disertacije

1. Bušić Ivana, (siječanj 2022.), Javna nabava u projektima sufinanciranim bespovratnim sredstvima iz EU fondova, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet-diplomski rad
2. Tomašić-Bogović Ivana;(siječanj 2022.) Diskriminacija i transparentnost u javnoj nabavi i narušavanju tržišnog natjecanja na razini Europske unije, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet-specijalistički rad
3. M. Šikić, M. Turudić,(2017), Održiva javna nabava; Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu-pregledni znanstveni rad

Internetske stranice

1. SAFU – Središnja agencija za financiranje i ugovaranje https://www.safu.hr/datastore/filestore/10/Uputa-za-dostavu-DoN-na-ex-ante-pregled_1.pdf (pristupljeno 06.06.2021.)
2. Europski parlament, Vijeće Europske unije <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A01989L0665-20140417> (pristupljeno 16.11.2021.)
3. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A01992L0013-20140417> (pristupljeno 16.11.2021.)

4. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije: Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0081&from=BG>
5. Europski i strukturni fondovi: izvor: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/> (pristupljeno: 16.11.2021.)
6. Europski strukturni i investicijski fondovi; izvor: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/eu-fondovi-2021-2027/visegodisnji-financijski-okvir-2021-2027-i-instrument-eu-za-oporavak/> (pristupljeno: 14.11.2021.)
7. https://opzo-opkk.hr/projekti_post/kk-06-4-2-10-sustav-odvodnje-prociscavanja-otpadnih-voda-aglomeracije-varazdin-projekt-varazdin/ (pristupljeno 16.11.2021.)
8. <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/OPKK-Sazetak-prioriteta-i-ciljeva-1.pdf> (pristupljeno 16.11.2021)
9. Informativni članci o Europskoj uniji, Europski parlament - <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/98/pv-proces-verbaux-et-annexes-des-seances-plenieres-des-4-5-6-et-7-octobre-2021eu> (pristupljeno: 04.03.2023.)
10. Europska komisija - Regionalni i urbani razvoj EU-a (2014), https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/atlas/programmes/2014-2020/croatia/2014hr16m1op001
<https://www.voda.hr/sites/default/files/dokumenti/eu-dokumenti/2022-07/operativni-program-konkurentnost-i-kohezija-2014.-2020.pdf> (str. 25), (pristupljeno: 22.05.2022.)
11. Elektronički oglasnik javne nabave - <https://eojn.nn.hr/Oglasnik/> (broj objave: 2018/S 0F5-0013705) (pristupljeno: studeni,2021.)
12. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (28.03.2014.); Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:094:FULL&from=HR#page=67&zoom=100,0,0> (pristupljeno: 15.11.2021.)

13. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (28.03.2014.); Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014., <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0025&from=HR> (pristupljeno: 15.11.2021)
14. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (21.12.1989.) - Direktiva Vijeća 89/665/EEZ od 21. prosinca 1989., https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:31989L0665#ntr1-L_1989395HR.01003301-E0001 (pristupljeno: 15.11.2021.
15. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (23.03.1992.) - Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:31992L0013&from=HR> (pristupljeno: 15.11.2021.)
16. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (17.12.2009.) - Direktiva 2009/81/EEZ Europskog parlamenta u člancima 2., 12. i 13. i Vijeća od 13. srpnja 2009 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0138> (pristupljeno: 15.11.2021.)
17. <https://sredisnjanabava.gov.hr/pristup-informacijama/zakoni-i-ostali-propisi/zakoni-i-podzakonski-akti/544> (pristupljeno: 25.11.2022.)
18. [http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2020\(1\).pdf](http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/userfiles/file/Statisti%C4%8Dka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Godi%C5%A1nja/Statisticko_izvjesce_JN-2020(1).pdf) (pristupljeno 15.07.2022.)
19. http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/Statisticko_izvjesce_JN-KONA%C4%8CNO.pdf (pristupljeno 15.07.2022.)
20. Teb poslovno savjetovanje (2017); Sustav javne nabave -zbirka propisa, str.21, 22 https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2016_12_120_2607.html (pristupljeno 15.11.2021.)
21. http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/Statisticko_izvjesce_JN-KONA%C4%8CNO.pdf (pristupljeno 15.07.2022.)

22. Europski parlament, Vijeće Europske unije; Službeni list Europske unije (23.03.1992.) - Direktiva Vijeća 92/13/EEZ od 25. veljače 1992
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:31992L0013&from=HR> (pristupljeno: 15.11.2021.)
23. <https://www.varkom.hr/stranica/pravilnik-o-provodenju-postupka-jednostavne-nabave> (pristupljeno 20.01.2022.)
24. <https://www.varkom.hr/stranica/opci-akt-o-jednostavnoj-nabavi> (pristupljeno 03.02.2023.)
25. Direktiva 2004/17/EZ Europskog parlamenta i Vijeća <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0017&from=RO> (pristupljeno: 09.06.2022.)
26. Direktiva 2004/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0018&from=lv> (pristupljeno: 09.06.2022.)
27. Sažetci zakonodavstva EU-a (07.02.2017.)- str. 1
<https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/europe-2020-the-european-union-strategy-for-growth-and-employment.html> (pristupljeno: 09.06.2022.)
28. <https://www.eu-projekti.info/na-189-sjednici-vlade-usvojeno-izvjesce-o-stanju-iskoristenosti-sredstava-esi-fondova-u-republici-hrvatskoj/> (pristupljeno 14.02.2023.)
29. https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2022-12-16/152602/IZVJ_KORISTENJE_EUROPSKIH_FONDOVA_SIJE%C4%8CANJ_LIPAN_J_2022..pdf (pristupljeno 15.02.2023.)
30. Europska komisija Regionalni i urbani razvoj EU-a - Regionalna politika (2022) - Najčešća pitanja o kohezijskoj politici https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/faq/#3 (pristupljeno 01.06.2022.)
31. Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020., <http://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-konkurentnost-i-kohezija/> (pristupljeno 10.06.2022.)
32. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije(2021): Dani regionalnog razvoja i EU fondova nove prilike 2021.-2027., str 7

33. <https://prigoda.hr/wp-content/uploads/2021/10/1.-OPKK.pdf> (pristupljeno 15.02.2022.)
34. <https://planoporavka.gov.hr/o-planu/gospodarstvo/97> (pristupljeno 03.08.2022.)
35. Višegodišnji financijski okvir – Kohezijska politika 2021.-2027.
<https://razvoj.gov.hr/vijesti/4966> (pristupljeno 14.08.2022.)
36. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU)
<https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-konkurentnost-i-kohezija/> pravilo b.5
36. <https://mzo.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Vijesti/2012/oprk-19-10-12//Dani%20EU%20fondova%202012.%20-%20Kohezijska%20politika%20EU%20i%20Strukturni%20fondovi%20kao%20instrument%20-%20Znano%20C5%A1%C4%87u%20do%20konkurentnog%20gospodarstva.pdf>
(pristupljeno: 04.03.2023.)
37. Ministarstvo pravosuđa i uprave- točka 68. <https://mpu.gov.hr/osnove-sustava-europske-unije-23905/23905> (pristupljeno 06.04.2023.)
38. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/34/ugovori-o-javnoj-nabavi>
(pristupljeno 24.04.2023.)
39. https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_09_87_1709.html (pristupljeno 24.04.2023.)
40. <https://www.arhitekti-hka.hr/hr/eu/javna-nabava-u-eu---fidic-pravila,1153.html>
(pristupljeno 25.04.2023.)

Statistička izvješća

1. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za trgovinu i politiku javne nabave;, Sektor za politiku javne nabave (2021), Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2020.godinu
2. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za trgovinu i politiku javne nabave;, Sektor za politiku javne nabave (2022), Statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za 2021.godinu

Portali

1. Elektronički oglasnik javne nabave RH, Službeni broj objave 2018/S 0F5-0013705, Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin dogradnja i rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda UPOV Varaždin; 1/18-VV-1, <https://eojn.nn.hr/Oglasnik/> (pristupljeno 10.12.2021.)
2. TED (Tenders Electronic Daily) - online verzija 'Dodatka Službenom glasniku' EU, posvećena europskoj javnoj nabavi <https://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do> (pristupljeno 06.06.2021.)
3. Republika Hrvatska - Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (2019): Rješenje o poništenju Odluke o odabiru, <https://pdf.dkom.hr/18758.pdf> (pristupljeno 13.09.2022.)
4. Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (SAFU) – Uputa za korisnike i popis najčešćih pogrešaka prilikom provođenja postupaka javne nabave financiranih u okviru ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava - <https://www.safu.hr/datastore/filestore/10/Uputa-za-korisnike-i-popis-najcesjih-pogresaka-prilikom-provodenja-postupaka-JN-financiranih-u-okviru-ugovora-o-dodj.pdf> (pristupljeno 16.11.2021.)

Brošure

1. Pučko otvoreno učilište Petar Zrinski (2022), Što je kohezijski fond EU i koja je njegova svrha? <https://www.petarzrinski.hr/kohezijski-fond/> (pristupljeno 10.06.2022.)
2. Brošura mogućnosti financiranja iz OPKK 2014.-2020. (2015:41), http://www.eu-projekti.info/portal/wp-content/uploads/2014/11/Brosura-mogucnosti_za_web_FINAL.pdf (pristupljeno 22.02.2022.)
3. Središnja agencija za financiranje i ugovaranje (SAFU) (2021): Ažurirane upute za korisnike bespovratnih sredstava
4. Vlada Republike Hrvatske – Europa 2020 - <https://vlada.gov.hr/europa-2020/19454> (pristupljeno 16.11.2021.)
5. Uprava za trgovinu i politiku javne nabave (26.09.2022.) - <http://www.javnanabava.hr/userdocsimages/SMJERNICE%20JN%20-%202026.9..pdf> (pristupljeno 13.10.2022.)

Stručni članak

1. https://www.info-puls.hr/Blog/strucni_clanak_javna_nabava_i_njezina_uloga_u_strategiji_europa_2020_pi_se_katarina_depope_radman_102 (pristupljeno: 16.11.2021.)

11. PRILOZI

1. Publikacija – ekonomski najpovoljnije ponude
2. 2018-OJS100-229430-hr - TED objava UPOV 2018
3. Odluka o prihvatljivosti
4. Pravila o financijskim korekcijama
5. Upute SAFU
6. Anketni obrazac